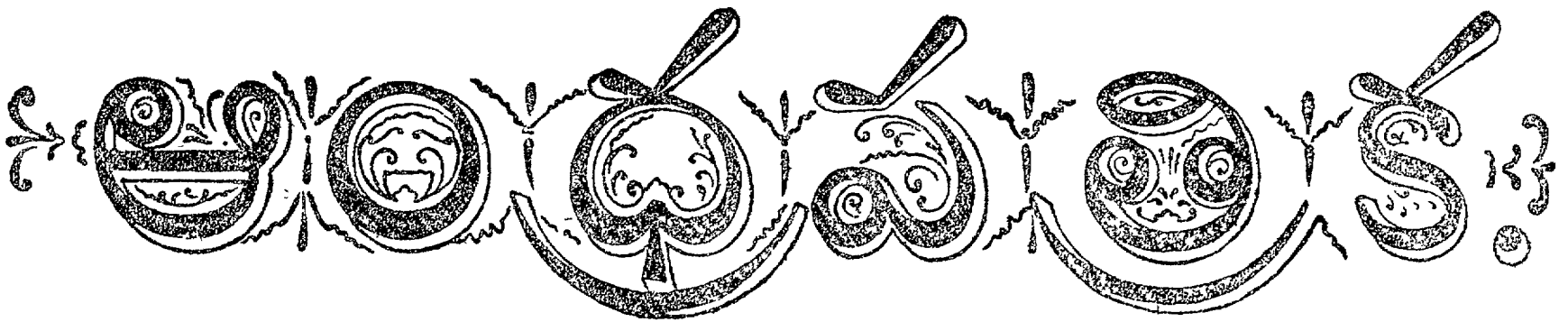

వి.డి.వ.త్ర.క 1-3 0-1-8

Register No. M. III8

Post Box No. 212.

Telephone No. 544.

31249

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 12
సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ అక్టోబరు నెల 30-వ తేది శుక్రవారము
శ్రీ క్రొధనామ సంవత్సరము, కార్తీకమాస శుద్ధ చతుర్దశి ౧౪.

No. 166

సంచిక ౧౬౬

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పరిచయము వీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.

దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి జేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును

విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

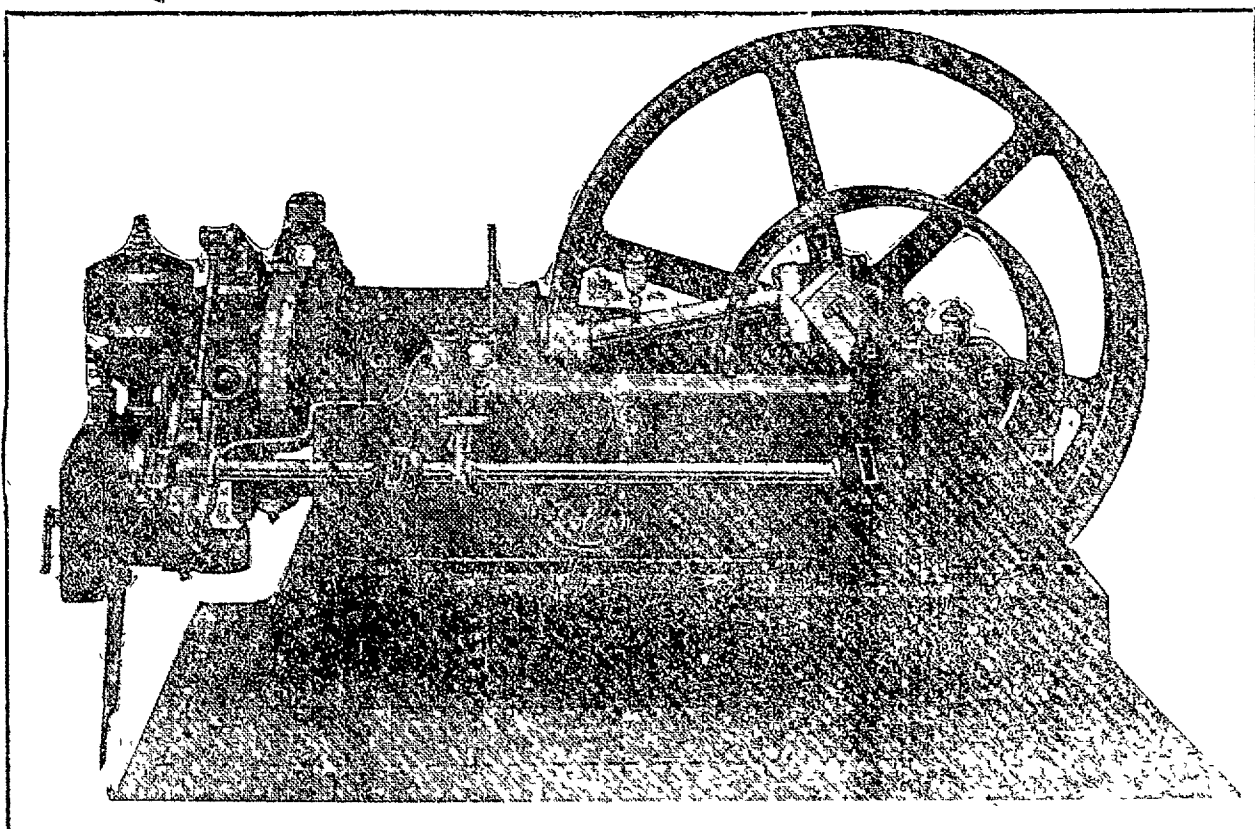
చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కిర్ప 0-10-0; డజన్ 1-కిర్ప 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 109 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

The Best and Up-to-date Engine in the Market

“రాబ్ నె” లాంగుస్ట్రోక్ న్యూట్రెపు నెమిడి నెల్ క్రూడ్ ఆయిలు యింజనులు

1880

లోడు లాగుటలో ప్రసిద్ధిచెందినవి. ఎంత మడ్డి క్రూడ్ ఆయిలుతోనైనను చక్కగా పనిచేయును. ఆయిలు బహు తక్కువగ ఖర్చగును
వేవరైజరును తరుచుగా క్లీన్ చేయ నవసరములేదు. ఇంజనులు భారీవిగానున్నా, సామానులు బలముగాను,
ఊంపు అధికముగానున్న పుండుటచే చాలకాలము చక్కగా పనిచేయును. ఇంజను నడిపించుటకు విశేష నేర్పరితనము అక్కరలేదు
సోల్ మేజంటు.—

లండన్ ప్రేడింగు కంపెనీ, బెజవాడ (ఇండియా)

Telegrams “LAKSHMI” Bezwada.

(అన్ని రకముల మిల్లుసామానులు డై రెక్టుగా యింపొందెడి స్థాపకులయిన వారు “రాబ్ నె” గ్యాసు యింజనులు, స్టాములకున్నా సోల్ మేజంటు)

ఉపాధ్యాయుడు లేక నే నులభముగ ఆంగ్లభాషను 60 దినములలో నేర్చుకొనవచ్చును.

తెలుగు ఆచారములను విడిచి ఇంగ్లీషు పదములను తెలుసుకొనవచ్చును. ఇదివరకు ఇటువంటి పుస్తకము బయలుపడలేదు. ఇది ప్రాథమికంగా ఇంగ్లీషు మాట్లాడుటకును, చదువుటకును, వ్రాయుటకును నేర్చుకొనుటకు సులభ తెనుగులో ప్రచురింపబడినది.

ఆంగ్ల ఆశాన్ లేక ఆంగ్ల బోధిని.

ఆంగ్లం బాధ్య పఠ్యమునకు లోబడిన వనదేశములో ఇంగ్లీషు భాషనే ముందుకు వచ్చి ఒక్కొక్కరి మేలుకును, జీవనోపాయమునకును, నాగరికమునకును కారణముగా ప్రకాశించుచు అంతరికినీ తెలిసిన విషయముగా యుండియు కొన్ని సందర్భముల వల్లను, కాకర్లము లేనందునను కొందరు ఈ భాషను నేర్చుకొనకుండ విడిచి వెనుక వ్యసనపడుటను మనము ప్రోత్సహించుచున్నాము. ఇందులో ఒకపదమును శబ్దించు విధమును వాటియొక్క ఇంగ్లీషు అర్థమును, వ్యుత్పత్తి, పక్షములు, దినములు, నెలలు, సంవత్సరములు, పుష్కములు, ఆయుధములు, పెండ్లి, నీమంతనోటిసలు మొదలైనవి ఇంగ్లీషులోను, తెలుగులోను వ్రాయువిధమును, చిన్నకథలును, సామెతలను వాటియొక్క ఇంగ్లీషు అర్థమును నిండా సులభమైన శైలిలో చూపించబడియున్నది. సుమారు 600 పేజీలుగల పెద్దపుస్తకము. అందమైన బైండింగు చేయబడియున్నది. స్త్రీలును, బాలురును, వ్యాపారులును, సలహాదారులును, ఉపాధ్యాయులకును మిగల ముఖ్యమైనది. ఆంగ్లము తెలియనివారు 2ల పుస్తకము తీసుకుంటున్న కొన్ని మంచి తంతి సమాచార మందులును, ఒకరు ప్రాథమిక విద్యకాలములో వ్రాయవలసిన ఉయలు కాశములను నెలతేదీ

తెక్కలు నిండ్లి వైరె లుగొర్రుబడినది ఈ పుస్తకము 1-కి వెల రూ. 2. తపాలుచార్జి అకౌలు 8. ముద్రాగారము:— మోసపాడుదిల్లీ మా రికార్డుల నర్తక గదుల్లో గల పుస్తకమును గమనించి తీయుడు.

టి. రాజగోపాలు మొదలియారు, 302, టంగళాలపేథి, మింటు పోస్టు, మదరాసు.

ఆంగ్ల పత్రికలు

క్రాంతమాదిరి, మేలైనపట్టుతో నేయబడినది, అందమైన సరిగలించుగలది, పలురంగులలో గలవు.

పాడవు	నిడివి	పాడవు	నిడివి
1 1/2 గజముల	27 అం పట్టుగుడ్డ ధర రూ. 6.	2 గజముల	35 అం బట్టుగుడ్డ ధర రూ. 7.
2 1/2 ,,	44 ,, ,, 10.	3 ,,	44 ,, ,, 12.

Annapurna Stores, Dasasumedh, Benares City.

మీ వెంట్రుకలను వెంచుడు.

మీయొక్క శరీరమును ఎటుల పోషించుచుంటిరో అటులనే మీరు మీ వెంట్రుకల విషయములో గూడ ప్రస్తుతశాస్త్రీయమైన పరిశోధన ననుసరించి పోషించవలెను.

కామినియా నూనె

(రిజిస్టర్డ్)
కామినియా నూనె ప్రసిద్ధికెక్కిన వస్తువులచే శాస్త్రీయముగా తయారుచేయబడినది. ఇది శిరోజములు పెంచుటకు గాను మంచివస్తువు. ఇది వెంట్రుకలయొక్క మొదళ్లకు కావలసిన సహాయమును చేయుచు పోషించుచుండును. దానిని ఉపయోగించినయెడల యిదివరలో రాలిపోవుచున్న వెంట్రుకలను రాలిపోకుండ కాపాడును, చుండు మొదలగు వానిని తలలో కలుగ నియ్యకుండ కాపాడుటయే గాక, వెంట్రుకలను పట్టువలె, మృదువుగాను, అందముగాను పెంచును. అంతియే గాక ఇది చర్మమును శుభ్రముగా నుంచి మొదడుకు చల్లదనమును కలిగించి సుఖము నిచ్చును. ఇన్ని మంచిగుణములు కలిగిన యీ కామినియా నూనె స్త్రీలకు, పురుషులకు, పిల్లలకు రుప్రసాదము. దానియొక్క అధిక్యమునకుగాను, చెన్నపురి ప్రదర్శనములోను, డిల్లీలో ఆఫ్ మెరిట్స్ చెన్నపురిలోను, అహమదాబదు ప్రదర్శనములోను బంగారు పతకములను బహు

మతిగా నొసంగిరి. ఒక బుడ్డి ధర 1-0-0. ఖర్చులు 0-6-0 ఎక్స్ట్రా. 3 బుడ్డు ధర 2-10-0. ఖర్చులు 0-12-0 ఎక్స్ట్రా. పై కామినియా నూనె ప్రతివ ర్తకునివద్దను, పట్టణములయందును, పల్లెలలోను విక్రయింపబడును. లేకున్న సోల్ యెంట్లెంట్స్-ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ 155 జామ్నామనీదు, బొంబాయి అని వ్రాసిన

మీకు ఏ సువాసన ద్రవ్యము లేక అత్తరు కావలసియున్న

అటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుడు.

అటోదిల్ బహారు అత్తరు. లన్నిటిలోను ఉత్కృష్టమైనది. ఇది సువాసనద్రవ్యముగాను, అత్తరుగాను గూడ ఉపయోగపడును. కొన్నిచుక్కలను మీ చేతి రుమాలుమీద చల్లినయెడల కమనీయమైన సువాసన అన్ని దిశలను వ్యాపించును. ఇది దీనియొక్క అధిక్యమునకు కలత ప్రదర్శనములో బంగారుపతకమును బడసెను. 1/2 అవున్సు బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0 | 1 డ్రాం బుడ్డి ధర రూ. 0-12-0 | 1/4 అవున్సు బుడ్డి ధర రూ. 1-4-0 | వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము 0-6-0

సోల్ యెంట్లెంట్స్:— ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ, 155 జామ్నామనీదు, బొంబాయి.

శాసనోల్లంఘనము

సర్ పి. సి. రాయగారి అసంగీకారము

'స్టేటును' విశేషి యొకరు నాగపూరునుండి అకోబరు 21 వ తేదీ నిట్లు వ్రాయుచున్నారు.—

సర్ పి. సి. రాయగారు నాగపూరులో నిర్వాహకార్యక్రమమునుగూర్చియు, దేశోద్ధరణముగూర్చియు నుపన్యసించుచు భారతీయులు మితవ్యమును, సర్వములందు భారతీయులను కేర్వవలెనని మొరబెట్టుచు ఉన్నలో దోగ్గములందు నియమింపబడిన ఆపెద్దతమలనే కావలెనని కోరెదరని చెప్పిరి. వారు దేశముకొరకు త్యాగముజేయు సిద్ధముగ నుండవలెను. ఇందువలన నిలువయుండు ధనముతో దేశోద్ధరణకార్యము లనేకములు చేయవచ్చును.

డాక్టరు రాయ స్వరాజ్యపక్షవిధానమున కసమ్మతి దెల్పెను. వారు తమకే కని ధనమును ప్రభుత్వము నోడించుటకే వినియోగించుచుండిరిగాని గ్రామోద్ధరణమునకేవియు లోడ్డుట లేదని చెప్పిరి. రిస్కాన్సీపు సహకారమువియు, శాసనోల్లంఘన మనియు ఒక్కమాటలోనే యనిరి. దేశ మితవడినకి బూనుకొన సిద్ధముగనున్నదా ప్రజలలో జాతీయభావప్రబోధము గల్గుటకు వారేమి ప్రయత్నముజేసిరి? బొట్లచాలమంది మాథులును నిరక్షరకుటుంబులైన యున్నారు. శాసనోల్లంఘనము విజయము గాంచుననియే వారుతలంచినారే? నిజముగా నిది పటాటోపములేవ్వ మరేమియు గాదు.

హిందూ మహమ్మదీయవిభేదములను సృష్టించినదిగూడ వారేయని అయినచెప్పదొడగను. ప్రస్తుతము మహమ్మదీయులు గ నున్నవారు చాలమంది హిందూమతమునుండియే మార్చబడిరి. బ్రాహ్మణులు సానుభూతిలోనుండక మతస్వార్థత్వము నొసంగక పోవుటచేతనే అస్పృశ్యులును నిమ్మ జాతులును మహమ్మదీయమతమును స్వీకరించిరి. నిర్బంధము వలనగాని, కత్తిభయము వలనగాని యింతమంది అన్యమతమును స్వీకరింపలేదు. అస్పృశ్యులు తమంతట దామిష్టపడియే మహమ్మదీయమతములో జేరిరి. హిందువులు ఒకయింటిలో నాలుగుపాయిలు బెట్టుకొన్నవారి వలెనుండిరి. ఇట్లుండి కన్యాలోను నేటాలులోనున్న భారతీయులకు సమత్వము గావలెనని వాపోవుచుండురు.

సిక్కు-రాజకీయ ఖైదీలసమితి

స్టేటుమెంటు

అహమదాబాదు సెంట్రలుజయిలు సూపరింటెండెంటు సమాధానము

(ప్రీ ప్రెసు లెటివార్)

బొంబాయి, అక్టోబరు 29:—అహమదాబాదు కలెక్టరు నందు పదిసార్లుమాసములు శిక్షవిధింపబడి, దానిని యిప్పుడు అహమదాబాదు సెంట్రలుజైలునందు అనుభవించుచున్న భాయిమదనసింగుగారికి మరియేకారణముచేతనే మరి అయిదుసంవత్సరములు శిక్ష జైలునందు విధింపబడినది యిటీవల సిక్కు-రాజకీయ ఖైదీలసమితి యిచ్చిన స్టేటుమెంటుపై ప్రీ ప్రెసు విచారణచేయగా బొంబాయి ప్రమరణాశాఖాధికారి యిట్లుదెల్పెను. ఈ స్టేటుమెంటు శుద్ధ అభవమైనది. ఏలన, మదనసింగయొక్క సత్త్వవర్తనమునకు అహమదాబాదు సెంట్రలు జైలు సూపరింటెండెంటు సంకేతించి ఖైదీలపై ఓవరుసీయరుగ మదనసింగునుంచవలసిన దని గత ఆగష్టుమాసమందు యిస్సెప్టరుజనరలునకు సిఫార్సుచేసెను. నిబంధనలప్రకారం మీషనియందు మదనసింగు గారు నియమింపబడుట కసర్తులైనను సూపరింటెండెంటు ప్రత్యేకముగ సింగువిషయమైవ్రాసెను. అందులకు యిస్సెప్టరు జనరలు అంగీకరించి సూపరింటెండెంటు సిఫార్సు శాంక్ష చేసెను.

వెల్లింగ్టన్ సినిమా 953

27-10-25 మంగళవారము నుండి 30-10-25 శుక్రవారమువరకు పతే డిటెక్ట్ వ-పోలీసు ఆట

ఇన్ టూ ది నెట్ 4 వ వారము

4 భాగములు

మ్యూయార్డు కమిషనరు పోలీసుగారైన రిచర్డు ఇ. ఎస్. రైట్ గారిచే వ్రాయబడినది. యూనివర్సల్ స్టూడెంట్స్ డ్రామా 5 భాగములు

1-4-0.

భోర్లు నెంటు బార్లిగజేటు

అక్టోబరు 27 మంగళవారము

పద్మిని డిపార్టుమెంటు

నెంటు బార్లిగజేటు ఎ. డి. క్రాంతిగారు డిపార్టుమెంటు ప్రధాన అంతుల క్రెడిట్ నియమింపబడిరి.

నెంటు బార్లిగజేటు బి. హెచ్. బి. జాన్సన్ గారు న్యాయశాస్త్ర రిపోర్టు పంపించుటకు నెలపుపై నన్నులకాలము హెచ్చుపెట్టిన నియమించెదరు.

లా డిపార్టుమెంటు

సి. యల్. మూరుగూరు కార్మికుల నష్టపరిహారములను పరిష్కరించు కమిషనరుగ నియమింపబడిరి. తమ కమిషనరు పదవినుగారు ఛార్జ్ ప్రవృత్తినిచేతు మూరుగా రిపని చేయుచుందురు.

రిజిస్ట్రేషను శాఖ

రిజిస్ట్రేషను ఇన్స్పెక్టరు జెనరలు కార్యాలయపుమానే జరు కె. వెంకటకృష్ణ పిల్లేగారు చెన్నపురియందలి జాయింటు ప్రొసెక్యూటరు రిజిస్ట్రేషను అసిస్టెంటుగ నియమింపబడిరి.

అధివృద్ధి శాఖ

జిల్లా ఫార్మల్స్ అఫీసరు యం. సి. చాండిగారు పడమటి కడప డివిజనుకు మార్చబడిరి. సి. వెంకటరమణగారు అప్పరు గోదావరి డివిజనుకు మార్చబడిరి.

అటవీ శాఖ డిప్యూటీ కాన్స్టేబులు జె. సి. రెంచిగారు కడప జిల్లా ఫార్మల్స్ అఫీసరుగ నియమింపబడిరి. బి. కె. రాయగారు నెల్లూరు డివిజనుకు మార్చబడిరి.

సి. డబ్ల్యు. డి.

అసిస్టెంటు ఇంజనీయరు యం. రామనాథ అయ్యరు వార్తల సర్కిలుకు యం. యస్. రామసుందరం గారు మద్రాసుకు మార్చబడిరి.

స్థానిక స్వపరిపాలనా శాఖ

మేజరు ఫ్రెడెరిక్ కారెకుగారు బరంపురం జిల్లా జెయింట్ మెడికలు అఫీసరుగ నియమింపబడిరి. కెప్టెన్ జగన్నాథ బాల కృష్ణశర్మ ఐ. యం. యిచ్ గారు కర్నూలు జిల్లా మెడికలు అఫీసరుగ నియమింపబడిరి.

కోలా కెవరెడ్డిగారు గురజాల తాలూకా బోర్డు అన్యాయమును, పులుసు నరికివెట్టి నడల గోపికెడ్డి బోయ రామిచ్చగార్లు సభ్యులుగను ఎన్నుకొనబడిరి.

ఒంగోలు గంగారాం సింగుగారు గుంటూరు తాలూకా బోర్డు ఉపాధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనబడిరి.

కెంపూరు రాఘవులుచాదరిగారు సరసారాపుపేట తాలూకా బోర్డు ఉపాధ్యక్షులుగను చింతలచెరువు కోటిశ్వర రెడ్డి పంతులుగారు అధ్యక్షులుగను ఎన్నుకొనబడిరి.

యకా. సంయ్య చాచిరి, యం. అంబయ్యచాదరి ఐ. కోయ్య చాచిరి, జి. సిహాచలం పంతులుగారు సరసారాపుపేట తాలూకా బోర్డు సభ్యులు గుంటూరు జిల్లా బోర్డు సభ్యులుగ ఎన్నుకొనబడిరి.

పసులూరు కృష్ణారావుగారు గార్లదిన్నె శ్రీరాములు గారు, జి. చిన్న రామయ్య కెట్టిగారు, జనాబు కమారు మహమ్మదు రహిమాల్లా సాహెబుగారు అనంతపురము మునిసిపలు సంఘ సభ్యులుగ ఎన్నుకొనబడిరి.

స్పల్లి వెంటి లక్ష్మీనారాయణ పంతులుగారు బందరు మునిసిపాలిటీ కౌన్సిలుగ ఎన్నుకొనబడిరి.

అల్లాడి నరసింహగారు కందుల వీరరాఘవ స్వామి గారు రాజమహేంద్రవరము మునిసిపలు సంఘ సభ్యులుగ ఎన్నుకొనబడిరి.

విద్యా శాఖ

వహమ్యుడు అల్లలు పాతుగూరు చెన్నపురియందలి ప్రభుత్వ మహాచ్యూప్రీయ కళాశాలయందు అరబ్బీ పండితుడుగ నియమింపబడిరి.

నంబూరి వెంకటరాజుగారు (కైకలూరు) వి. యస్. సుబ్బారావుగారు (పాల్కొల్లు) కృష్ణా జిల్లా విద్యాసంఘపు సభ్యులుగ ఎన్నుకొనబడిరి.

పి. రంగప్రభూరంపు నాయుడుగారు (పిర్రాపురము) తూర్పు గోదావరి జిల్లా విద్యాసంఘసభ్యులుగ ఎన్నుకొనబడిరి.

ఇతర ప్రకటనలు

అనంతపురము కళాశాల లెక్చరరు యస్. కె. వెంకటేశ్వరగారు రాజమహేంద్రవరమును మార్చబడిరి. డి. ఎ. నరసింహ

నందిగము

ఒక మిత్రుడు ఒక దేవియ వ్యాపారసంఘమున పనిచేయుచున్నాడు. ఉదయము 8 గంటలు మొదలు రాత్రి 9 గంటలవరకును అతడు కార్యాలయమునందే యుండవలెను. బహుశా భోజనమునకు విరమియించవచ్చును. అతడు ఖద్దరు కట్టుగూడ దని యజమాను లాజ్జాపెంచలేదు. గాన అతడు ఖద్దరునే కట్టుచున్నాడు. ఒకవిదేశీవర్తకసంఘమువారు యాజీతమునకు ద్వీగుణమున జీతము నిచ్చెదమనిరి. ఇంతసేపు కార్యాలయమున పనిచేయ నవసరముగూడ నుండదు గాని ఖద్దరు కట్టుటకు మాత్రము వారంగీకరింపరు. ఈవిద్యోగము సంగీకరించినచో ఆదాయమును విక్రాంతియును గూడ అధికమును. నూలువడుకుటకుగూడ పీలగును. గాని కార్యాలయమున కేగునపుడు ఖద్దరు కట్టుగూడదు. ఇప్పుడును ఉద్యోగములో నేయున్నచో ఆదాయము తక్కువ. 12 గంటలు పనిచేయవలెను. నూలువడుకుటకుగూడ వేళలేదుగాని ఖద్దరుమాత్రము కట్టువచ్చును. ఏమిచేయదగినది? అని అతడు నాకు ప్రవాసెను. " ఖద్దరు విషయములుండనిండు. ఆత్మ గౌరవము గల భారతీయుడు నిరోధముతో గూడిన విదేశీయుల కొలుపు చేయగూడదు. వారి మరతునుబట్టి వారికి ఖద్దరుపై ద్వేషము కలదని స్పష్టముగుచున్నది. తీరికలేనిచో నూలు వడుకుట మాని నను మానవచ్చును గాని ఖద్దరును మాత్రము ఎల్లప్పుడునుగూడ కట్టుచునే యుండవలెనని నేను తెలిపెదను. అందును ఖద్దరును వదలినచో నూలువడుకుటవలన ప్రయోజన మేముండును? ఖద్దరు రక్షకము- తంతుకరణము రక్షితము. ఖద్దరులేనిచో తంతుకరణ మంతరించును. ఖద్దరును వ్యాపింపజేయుచు తంతుకరణమునుగూడ ప్రోత్సహించువలెను. తంతుకరణమును ముఖ్యమేగాని ఖద్దరు ముఖ్యతరము. అధికాదాయమును కోరువారును పరోపకార పరాయణులును నూలు వడుకువలెను. పరోపకారము కొరకు నూలు వడుకువలెనను సంకల్ప మీ మిత్రునకు కలదు. అది గాటుమునచో ఎటులో కాలముగూడ చేపారకపాదు. ఇతడు బ్రాములోనో త్రెయిసులోనో కడేరికి పోవలసియుండును గాన అప్పుడు తక్కిలీపైని వడుకుచుండవచ్చును. ఇటుల చాలమంది చేయుచు నేయున్నారు. కావున నితడు ఖద్దరు సంతమాత్రమును వదల గూడదు. విదేశీవర్తకులకు ఖద్దరుపై గల ద్వేషము తరించినదని నేను తలచుచుంటిని. కలకత్తాలోని పాశ్చాత్యులతో (యూరోపియన్) నేను మాటలాడితిని వారుఖద్దరుపైని ద్వేషము నేమియును కనబరచలేదు. వారు యివర్తక సంఘమునకు బోధించి వారిద్వేషమును గూడ తొలగింతురుగాక. దేశీయవర్తకులుగూడ కార్యాలయములలో ఉద్యోగులు పనిచేయుకాలమును తగ్గించుట చాల అవసరము. చాల కాలము పనిచేయుటవలన పని తక్కువగానే యుండునుగాని హెచ్చుగానుండదును నిశ్చయము. ఈ సంస్కరణ మత్సవసరము. దీనికి కొంత ధైర్యమును ప్రోత్సహమును అవసరము. బలవంతముపైని యిట్టి సంస్కరణము జరిగినచో లాభములేదు. ఇప్పుడు ప్రపంచమునందంతటను గూడ పనిచేయు కాలపరిమితి తగ్గించబడుట విధిగా నేర్పడినది. అది అసత్యక్రమణీయము. భారతవర్తకసంఘమువారిండులకు పూనుకొందురు గాక.

(మో. క. గాంధీ. ఎంగ యిండియా 22-10-25)

హం పంతులుగారు కుంభకోణంనుండి అనంతపురం కళాశాలకు మార్చబడిరి.

చెన్నపురియందలి ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీలో చదువుచున్న యం. శేషాద్రి, ఎ. వసుంధరదేవి, జానుపెరిసు, జి. రంగరామానుజంగార్లు నెలకు 14 రూప్యముల చొప్పున విద్యార్థి వేతనము ప్రభుత్వమువారు మంజూరు చేసిరి.

పి. భక్తవత్సలు నాయుడుగారు బి. ఏ., బి. యల్. చౌదవరం జిల్లాబోర్డు మనసముగ నియమింపబడిరి.

మిలిటరీ అసిస్టెంటు సర్జను హెచ్. పిలాండ్ గారు రాయపేటకై ఆస్పత్రి రెసిడెంటు మెడికలు ఆఫీసరుగ నియమింపబడిరి.

సి. డొమ్యను యం. బి. డి. యస్. గారు అనంతపురం జిల్లా మెడికలు ఆఫీసరుగ నియమింపబడిరి.

పశ్చిమగోదావరి జిల్లా భీమవరం గ్రామకాపురములను, ధర్మాత్యులును, దైవభక్తిపరులును, అగు బొండాడ నారాయణ గారు 29-10-25 వ తేదీని స్వర్గములయిరి.

తిరుపతి దేవస్థానమునకుజేరిన మహాంతుగారి సిల్వర్ జ్యూబిలీ ఉత్సవమును ఆత్మిమాండలికంగా గూడ జరిపినట్లు యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

తంతుకరణవ్యాసము

తంతుకరణమును దానిచరిత్రనుగూర్చి మంచివ్యాసమును వ్రాసినవారికి వేయిరూపాయలు బహుమాన మియ్యబడునని శ్రీయుత రేవాశంకర జగజీవనుగారు యావత్సరమునందే ప్రకటించిరి. అది ఆంగ్లభాషలో నుండవలెను. దానిని మార్చినెల 15 వ తేదీలోగా పంపవలెనని మొదట ప్రకటించబడినది. తరువాత ఏప్రిలు 30 వ తేదీ వరకును గడువు హెచ్చింపబడినది. శ్రీయుతులు శంకరలూలు బాంకరు మగతాలూ గాంధీగార్లు నన్ను (మహాత్ముడు)ను మొదట పరీక్షకులనుగా ఏర్పరచిరి. పిమ్మట అంబాలాలు సారాభాయిగారిని గూడ నొక పరీక్షకునిగా నుండగోరిరి. ఆయన అంగీకరించెను. 60 వ్యాసములు సకాలమునకుదేరినవి మేము సలుగురమును వేరువేరుగా ప్రతివ్యాసమును పరీక్షించితిమి. మాలోయిద్దరు ఒక వ్యాసమునకును, యింకొకరు యింకొక వ్యాసమునకును, మరి యొకరు మరి యొక వ్యాసమునకును మొదటి స్థానము నిచ్చిరి. తరువాత మేము సలుగురమునుగలసి ఆలోచించి వేయి రూపాయలను రెండు వ్యాసములకు సముగా పంచియుచ్చుటకు నిశ్చయించితిమి. ఆరెండు వ్యాసములలో నొక దానిని శ్రీయుత ఎల్. వి. పుస్తంబే కరుగారు ను మరి యొక వ్యాసమును శ్రీ మాన్ ఎస్. ఎస్. వరదాచారిగారు వ్రాసిరి. వారిద్దరు కలసిగాని వారిలో తీరుబడి కలవారుగాని ఆరెండువ్యాసములను ఒకటిగా సమకూర్చవలెననియును అటుపిమ్మట ఆసమ్మితి వ్యాసమును భారతఖద్దరుసంఘమువారు ప్రకటించవలెననియును నిశ్చయింపబడినది. దీనివలన మరికొంత ఆలస్యముగూడ నగునుగాని అది అనివార్యము. పరీక్షకులు సాకల్యముగా పరీక్షించిరి. బహుమానమును బడసినవారి నిద్దరిని నేనభినందించెదమగాని యితరవ్యాసకర్తలగుడ చాల కృషిపల్పి వ్రాసినందులకు వారికిగూడ వందనములను తెలిపెదను. ఇతరుల వ్యాసములలో కొన్నిటియందుగూడ చాలముఖ్యవిషయము లున్నవి (మో. క. గాంధీ-ఎంగయిండియా 22-10-25.)

* * * *

తంతుకారకులకు హెచ్చరిక

ఏకరితిని వడుకుబడనినూలును భారత తంతుకారకసంఘమునకు పంపగూడదు. ఇదివరకు కాంగ్రెసుసభ్యులచే పంపబడిన నూలులో కొంత మిక్కిలినిరుపయోగముగా యింకను మూలబడియున్నది. సరిగా ఉడకనిర్మాటై ఎటుల నిరుపయోగమో సరిగా వడకనినూలుగూడనటుల నిరుపయోగమే. ఏకరితిగా బాగుగా వడకిననూలునే ఏక్లాసువారు నెలకు వేయి గజములును బిక్లాసువారు సాటుకు రెండు వేలుగజములను పంపవలెను. కాని ఏదోపరికిరానినూలునుపంపినచో అంగీకరింపబడదు. పనికిరానినూలును కార్యదర్శులు అంగీకరింపగూడదు. పాపలా చందాను చెల్లించవలసినవారు చెల్లనినాణెమును యిచ్చిన ఎటులపుచ్చుకొనరో అటులే చెడ్డనూలునుగూడచందాగా పుచ్చుకొనరు.

మీరేమి చేసితిరి ?

మీకు తంతుకరణమునందును భారత తంతుకారక సంఘమునందును సమ్మకమున్నచో మీరింకను యేలచేరలేదు? చేరినచో మీరు సరిగా నూలువడికి పంపుటయేగాక మరేమైన చేయదలచితిరా? మీ బంధుమిత్రులను ప్రోత్సహపరచితిరా? బాలురును యువకులును గూడ దేశసేవారము నూలువడుకువలెనని బోధించితిరా? చిరుతప్రాయమునందు వివేకముతో స్వార్థత్యాగమును కట్టుబాటును విధేయతను నేర్పుకొనుటవలన అధికముగ ప్రయోజనము కలుగగలదు. చిరుతలు ప్రతిదినమును దేశమాతను స్మరించుటకు నూలువడుకుట ముఖ్యసాధనము. అందువలన చాలమేలుకలుగును. ఎవరోయొకరొక పనిని చేయటవలన సంతగా లాభము కలుగుదుగాని ఇట్టి దేశీయ సంఘము నేర్పరచినపుడు దానికిచేరిన ప్రతివ్యక్తియును గూడ పనిచేయుటవలన గొప్పలాభమే కలుగును. మంచి విధేయత పట్టుబడును. పిల్లలకు నేర్పుటలో పెద్దవారికిగూడ రాట్టము కీలు సరిగా బోధపడును. లేనిపోని కుశంకలు చేయక ప్రతివ్యక్తియును తనవిధిని నెరవేర్చుటయే కర్తవ్యము. మోడ్రోగూడ ఫలాపేక్షలేకుండ విహితకర్మను నెరవేర్పవలెను. దానినే నిష్పత్తికర్తయందురు. భలము నొసంగ సధికారము పరమాత్మకొక్కనికే కలదు. దమ్మిడి యేగదాయని అలత్త్యము చేయకుండ కూడబెట్టినచో రూపాయలు అవియే ఏర్పడునను ఆంగ్ల సామెతిగూడ కలదు (మో. క. గాంధీ, ఎంగయిండియా 22-10-25.)

చెన్నపురి శాసనసభ

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ చట్టముపై చర్చ

ఉత్తంగి కాల్పులు

చెన్నపురి శాసనసభ వారమునందు 1 గంటకు తిరిగి సమావేశమై ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ చట్టమునందు 2 వ క్లాజు లోని పదనిర్వచనముల గురించి చర్చించిరి.

ప్రశ్నోత్తరముల సమయము ముగియగానే లామెంబరు గారు తాను నిన్నటిదినమున వాదన మొనర్చినట్లు, ఉత్తంగి కాల్పులను గురించి వివరముల చెప్పెను. బ్లూరిడ్జిల్లా ఉత్తంగి యందు లింగాయతులలో పంచాచారులు పదయులు అను రెండు మతములు గలవు. పంచాచారు లచ్చట విశేష సంఖ్యాకులగు గలరు. ఈరెండు మతములకును ఒక యూరేంపును గురించి వివాదములు గలవు. సదరు మతమువారు ఎర్రగొడుగును, చాచి రములును పట్టుకొని యూరేగించుటకు ప్రయత్నించిరి. ఇది పంచాచార కక్షవారికి ఆగ్రహకారణ మయ్యెను. 19 లేదిన సదరు మతము వారు ఎర్రగొడుగును చాచురములను పట్టుకొని యూరేగించుచుండగా రెండవపక్షమువారు వచ్చి ఆటంకపర చిరి. పోలీసువారిచే పట్టుకొని పోలీసువారి కేసుగా చేసు కొని ఒకరిపై నొకరు రాళ్లను కర్రలను విసిరికొనిరి. అది పోలీ సువారికి తెలిసెను. పోలీసువారిలో కొందరికి తీవ్రమైన దెబ్బలు తగిలెను. అట్టి పందర్బడున పోలీసువారు విధిలేక తుపాకుల ప్రేల్చిరి. మొత్తముమీద ఈ గందరగోళములో 8 మరణించిరి 17 గురు పోలీసువారిలో గలసి గాయముల నందిరి. ఇకమీద నైనను ఈరెండుపక్షములవారును రాజీ కుదుర్చుకొని తమ యూరేగించుటను శాంతిముగ నడుపుకొందురని ఆశించు చున్నాను.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ చట్టము

జె.ఎ. సాల్వానాగారు:—విశ్వవిద్యాలయ నిర్వహణమున కవసరమున ధను వసూలుగవరకు నీశాసనములలోనికి రా రాదని మాడ పబ్లికాజనకు సవరణ నుపపాదించుచు, ఇదివ రకు ప్రాచీనకాలమున ఎన్నియో విశ్వవిద్యాలయములు స్థాపింప బడినను అవి ప్రజలును మహారాజులును నొసగిన ధములతో నిర్వహింపబడెనుగాని ప్రభుత్వదానమునుండి గాడయు ప్ర జలసమిష్టి సహాయమునండి, విశ్వవిద్యాలయ వ్యయమునందు సకభా గముకంటె నెక్కువ మొత్తమును వెచ్చింప రావలయునుడివిరి.

సర్ ఎ. పి. పాత్రోగారు ప్రతిగాదన సెదుర్చుచు, ఆంధ్రదేశమున చాల భూస్వాములు ధనికులు గలరనియు వారు గొప్ప విరాళముల నొసగెదరునుటకు సుదీయము లేద యు నుడి విరి. కాని ఆసనమును ఆంధ్రలే ఇవ్వలెనను నిబంధనను మా త్రమంగీకరింప వీలులేదు.

సత్యమూర్తిగారు సవరణను బలపరుచుచు, ముత్రిగారిట్టి వల నొక కేరళరాయబార వర్తమును ప్రత్యుత్తర మొసరును ఆంధ్రులు గొప్పగొప్ప విరాళముల వాదన మొనర్చిన యెడ గత గాని తానాంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ చట్టమును ప్రారంభించలేని నుడివెను. ఇప్పుడా భూరివిరాళములు ఎచ్చటికి అదృశ్యమయ్యె నో చెలియకున్నది. కన్నడ రాయబార వర్తమునకు ప్రత్యుత్తర మొసగి పంపివేయుటకు మాత్రమే ఆ వాదనములు వచ్చెను గా బోలు.

సర్ ఎ. పి. పాత్రోగారు నేనెన్నుదెలిపియుండలేదు

సత్యమూర్తిగారు:—ఈకాలములో విశ్వవిద్యాలయము లుజ్వలుమచ్చిపట్లు పోచిపోవుచున్నవి. కన్నడ సత్యుడో, తమిళసత్యుడో, మళయాళసత్యుడో ముత్రియైన జాలును. తమ భాషకొక్క విశ్వవిద్యాలయమును ఏర్పరుచుకొనును విశ్వవి ద్యాలయము సరిగా పనిచేయవలెనని ధన ముండవలెను. అట్టి సాధన మేమియు లేకుండ విశ్వవిద్యాలయముల నేర్పరచినను పిరుపయోగము.

సవరణ వోటునకు దెట్టగా నిర్ణయింపబడెను.

నిర్వచనములు

తరువాత రెండవక్లాజుపై చర్చ ప్రారంభమయ్యెను. ఇది పదనిర్వచనములకు సంబంధించిన క్లాజు (అనుబంధ కలాశాల) అనుపద నిర్వచనమునకు సి.వి.ఎస్. సరసింహరాజుగారికసవర ణ నుపపాదిచిరి. చట్టమునందున్న నిర్వచనము ప్రకారము, ఇదివరకే మదరాసు విశ్వవిద్యాలయమున కనుబంధముగ నంగీక రింపబడి, ఈవిశ్వవిద్యాలయ సభ్యులలోనున్న కలాశాలకును లేక విశ్వవిద్యాలయము స్థాపింపబడినట్టియు లేక రిక్లెన్డజాతే యుబసిన కలాశాలకును మాత్రమే వర్తింనును. (స్థాపింపబడినట్టియు) అనుపదముల ధర్మవాత్య అనుబంధముగ నంగీకరింపబడి

నట్టియు అనుపదముల చేర్చవలసినదని సరసింహ రాజుగారి పవ రణ గోరుచుండెను; ముత్రిగారి సవరణ నంగీకరించిరి.

“సెకండుగ్రేడు కలాశాల”

రా. బ. సి. వి. యస్. సరసింహరాజుగారు “సెకండు గ్రేడు కలాశాల” అనుపదమునకు మరియొక సవరణకు నుపపా దించెను. ఇంటర్మీడియటు పరీక్షకుపంపు విద్యార్థులను తయారు చేయు కలాశాలయని పదనిర్వచనము నందుండెను. ఇంటర్మీడి యే టు ట్రై ను ట కు బ దు లు “పోస్టు మె ట్రి క్యు లే టు అ ను ప ద ము” ను ప యో గిం పవలసినదని సరసింహరాజుగారిసవరణ.చట్టములో 83 క్లాజునం దు ఇంటర్మీడియటు అనుపదము గాక పోస్టు మెట్రీక్యులేటు అనుపద ముపయోగింపబడెననియు ఆందుచే నిర్వచనమునందు వేరొక మాట నుపయోగింపరాదని వారు చుడివిరి. విద్యాలగ ముత్రిగారు ప్రత్యుత్తర మొసరుచు ప్రజలకు పోస్టుమెట్రీక్యు లేటు అను పదము కంటె ఇంటర్మీడియటు అను పదము ఎ క్కున పరిచయమనియు ఆందుచే 83 క్లాజులో గూడ వాచవ మును మార్చి ఇంటర్మీడియటు అను పదమునే యుపయోగించె దమనియు వాదన మొనర్చిరి. అందుపైన సరసింహ రాజుగా రు సవరణ నుపసహరించుకొనిరి.

వృత్తి, సాంకేతిక కలాశాలలు

“స్వేచ్ఛలు గ్రేడుకలాశాలలు అను పదనిర్వచనమునకు రా. బ. ఎ. ఎస్.కృష్ణారావుగారిక సవరణనుపపాదించిరి.(ప్రాచ్య భాషలందుగాని, లేక స్వేచ్ఛలు సజ్జెట్టలందుగాని ప్రత్యేకముగ నేర్పరుపబడిన డిగ్రీలకు, బిరుదుములకు డిప్లమాలకు విద్యగరపు సంస్థ యని చట్టమునందు గలదు. “సంస్థ” యనుటకు బదులు “కలాశాల” యనవలెననియు స్వేచ్ఛలు సజ్జెట్టలందు మాత్ర మేగాక ప్రాధమికలు, టెక్నికలు టెక్ని లాజికలు మొదలగు విద్యలందు డిగ్రీపరీక్షలకు శిక్షణ మొసంగు కలాశాలలకు గూడ తేర్చవలెననియు సవరణ గోరుచున్నది. సవరణలోని విద్యల గత పు కలాశాలలను అనుబంధ కలాశాలలలోనికి నెచ్చునట్లు ఏర్పా టుచేసెద మని విద్యాలగ ముత్రిగారు వాదన మొనర్చిన తరు వాత సమా యుపసహరించుకొనబడెను.

సభవారంతట ధలహరమునకులేచిరి.

అమలాపురం యూనియను బోర్డు

శ్రీయుత నడింపల్లి సుబ్బరాజుగారు అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనబడిరి

వ్యతివేషుల వ్యర్థపుటెత్తులు

(ఒకవిలేఖరి)

అమలాపురం, అక్టోబరు 30.— దినపత్రకటింపబడిన తంకిని అమలాపురమునండి శ్రీయుత కళా వెంకట్రావుగా రంపిరి:—

తాత్కాలిక అధ్యక్షులగు జనాబుమెరిఫ్ అబ్దుల్ ఖాదరుగారి అధ్యక్షతలేతిన నిష్పమన్యాయము రెండుగంటలకు జరిగిన అమలాపురం యూనియనుబోర్డు ప్రత్యేకసమావేశమందు శ్రీ యుత నడింపల్లి సుబ్బరాజుగారు ఏకగ్రీవముగ అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి. సూరసముగ నామినేషనుచేయబడిన ఆదిమాం ధ్రసభ్యుడగు జంగా సుబ్బారాయుడుగారితో; హితవుగ పది హేనుమంది సభ్యులకు తొమ్మిదిమారు సభ్యులు సమావేశము నందు హాజరైరి కార్యక్రమము ఉపక్ర మింపబడి నూతన సభ్యులు ప్రమాణ స్వీకరణ దీక్షింపిన పిదప, అధ్యక్షులు నూతనాధ్యక్షు నెన్నుకొనుటకు నిబంధనలకు వివరముగ స్పష్టీరించుచుండ, సూరసముగ ఆది మాంధ్ర సభ్యుడు నియమింపబడినట్లు వారలకు చెలియదనియు, అందుచే సూరస సభ్యుని కెవ్వనుచేయు లాభము వారిలకు పోయివనియు, తమ్మలమున సమావేశము వరియొకదినమున జరుగవలసినదనియు గోరుచు హాజరుకాని ఆర్థరు సభ్యులు లిఖిత పూర్వక మగు ప్రాటెష్టు ను బంపిరి. ప్రాటెష్టు పంపుటకు పూర్వ మే సమావేశము ప్రారంభమయ్యెనని అనకుడు ఆ డ్డ్రేపివ చ పత్రమును ప్రోసివేసెను. అదియుగాక ప్రతిసభ్యు నటును ఆప్త ప్రకారముగ ఆప్టి సమాచారమంద నావశ్య కము లేదని అధ్యక్షుడు తీర్పు చేసెను. తదనంతరము ఆగరు సభ్యులును వచ్చిరి. హాజరుపట్టిలో సంతకముచేయ వారు నిరా కరించి, 2-00 గంటలకు సమావేశము ప్రారంభమయ్యెను. సాకు లే సమావేశ కార్యక్రమ సాధనవయ బర్తనను ఆ డ్డ్రేపింపిరి. సమాఖ్య కాలమంగే కార్యక్రమ ముపక్రమింపబడినది. హాజరు పట్టిలో సంతకము చేసినది వారు ఆ డ్డ్రేపింపబారసగా అధ్యక్షుడు సమాధాన మిచ్చెను. ప్రజలపక్షము విజయ మొందుటజే ఉత్సాహకరముగనున్నది. (తంతిద్వారా)

ఇండియా కామనువెల్లు బిల్లు

త్వరలో కామన్సునభలో ప్రవేశపెట్ట నుండుట (ప్రత్యేకవిలేఖరి తంతి)

అలహాబాదు, అక్టోబరు 30:—ఇదివరలో సాలిసిటరు జెనరలుగ నుండిన సర్ హెన్రీ సెన్సరుగారు పార్లమెంటరీ ఫారములకు దగినట్లుల ఇండియా కామనువెల్లు బిల్లు చిత్తు దయారుచేసి నట్లుల డాక్టరు బెసాంటు సెప్టెనని లిడరు లండను విలేఖరి కేబిలుబంపెను. మొదటిసారి చదువుట కును నచ్చునకును కామన్సునభలో నది త్వరలో ప్రవేశపెట్టబడును.

బెసాంటుగారు మంగళవారమునాడు కొలం బోమీదుగా ఇండియాకు బయలుదేరెదరు.

నేటి ప్రశ్నోత్తరములు

కిలాఫతు నాయకుల నిర్బంధము

జి. రామేశ్వరరావుగారు, ఎర్నాడు తాలూకాలో నలుగురు కిలాఫతు నాయకుల నింకను ప్రమాదకరముగవారిగా నెంచి నిర్బంధించియుంచినారో తదనంతమేమైన రిపోర్టులు వచ్చి నవా, వారి పోషణవర్తముదం దెవరైన నున్నారా! వారిగతి యేమి అని ప్రశ్నింపగా నిట్లు చెప్పెను.

ఉ:—ఇంకను వారిని నిర్బంధమునందేయుంచిరి. జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారితో సంప్రదించివారు తిరిగి వలబారునకు రాకు న్నచో విడచిపెట్టుటకు ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరి. వారి కుట్రించికు లేవ్యరును సహాయము చేయ గోరలేదు. వారందరు క్లితిపరులుగ నేయున్నవారు.

వారిని విడిచిపెట్టుకుండుట కారణములను విశదముగా ప్రభుత్వమువారు చెల్లపవలెనని సత్యమూర్తిగారికోరిక. లా మెంబరుగారు ఎక్కువగా జెప్పనవసరము లేదనిరి. వారు రాజ శీయకై డిలు వారికి చాల పలుకుబడిగలరు. ఆ పలుకుబడిని ప్రభుత్వమునకు విరుద్ధముగా నుపయోగించి ప్రజలలో రౌద్ర మును పురికొల్పగలరు. ప్రభుత్వమువారు స్థానికాధికారుల ధల హానుబట్టి ప్రవర్తించుచున్నారు. అనవసరముగా నొక్క ట్టున మైనను వారిని చెరయించుచుండు.

వారిని వికలవృత్తితో జూడవలెనని సత్యమూర్తిగారు కోరిరి. నాలుగైదు నెలలక్రిందట యాకై డిల సమాచార మంత యు విచారించి ప్రైయధికారులకు తెలియజేయ బడెననియు, వారిని విడిచిపెట్టుటకు వీలులేకుండెననియు, యెట్టి ఆచరణలేని కైడిలకు నెలకు 20 లేక 15 రూపాయలు ఆతెవెన్న నిచ్చు చున్నారనియు లామెంబరుగారు చెప్పిరి

గుత్తి అదనపుదళము

ది. బ., పి. కేశవశెకెగారు

ప్ర:—చింతలచెరువు తవ్వకల్లెస గ్రామములలో ప్ర మాదకరముగు పరిస్థితులు లేవనియు, స్థానిక పోలీసు కాఖవారు యితర అధికారులు అట్లు దలంపలేదనియు, కోర్ట్సిగారి రిపో ర్టులో వ్రాసియుండగా తక్కిన 26 గ్రామములనుగూడ ప్రమా దకరముగు ధలముగా ప్రకటించిరా?

ఉ:—చింతల చెరువులోని కగవులే యితర గ్రామముల లోనికి ప్రాకగలవని, కోర్ట్సిగారు చలించిరి. ఇతర గ్రామముల లోనివారుగూడ యాక్రమింపులందు పాల్గొనిరి. వెం:నే నిర్బం ధించ వుండినచో నాగ్రామములనుగూడ తగవు ప్రాకననియు ఆయన వ్రాసియుండెను. చింతలచెరువులోని యిరుపక్షముల వారిలో నెవరికో యొకరికి సహాయము జేసిన యితర గ్రామముల పైగూడ అదనపుపోలీసు ఖిర్దులు వహాలు జే మనవలెననిచెప్పిరి.

సత్యమూర్తిగారు, అసలుపు పన్న యెడిపై విధింపన వలెన విషయమున హైకోర్టువారి తీర్పు ప్రకారము ప్రవర్తిం తురాయని యెడగ స్థానికాధికారులు పోలీసువారిసమాచార మును బట్టి నిర్ణయించుని లామెంబరుగారు చెప్పిరి.

ది. బ. కేశవశెకెగారు:— 26 గ్రామములలో కొందరి పైవచ్చు విధించునపుడు జిల్లామేజిస్ట్రేటుగారి సూచన ప్రకార ము విధించురా?

ఉ:—జిల్లామేజిస్ట్రేటుగారి ప్రసర్తకు నిగుడెను. అదనపు పోలీసు ఖిరంతును సభ్యులకు తెలివన వసరము లేదు. అయినను జిల్లాప్రజలు, స్థానికాధికారులతోరి యుండటంతేనే ఆనపు పోలీసునిర్ణయించబడెనని నమ్ముడు.

అనంతరము విధింపబడెనని వారిని యెండుటలో జిల్లామేజిస్ట్రేటు గారి సహాయముచేను ఉద్ద్యోగింప నెవరిపై న సహాయు కేసుగీరదం యని. రామస్వామి మద్యస్థా నుగాగిరి - వెం:గు గారింకలగు సమ్మతిపత్రము. ఇప్పు డెన్నో సాక్షు లింకలగు యెండుపట్టు ఉద్ద్యోగింపబడు చున్నారని ప్రత్యేకముగాను. కక్షను అనూములు అగని పోగలెను. ప్రభుత్వమువారు ఆదరించునట్టివిల్లనే కాలతికలా గును.

విద్యాభ్యాసంగమం త్రి పై నభిశంసనము

మదరాసు శాసనసభయందు చర్చ

నర్ పా తో గారు సమర్థించు కొనుట

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ పులిల్లపై సవరణలు

నిన్న వ్యాఖ్యానము సభవారు తిరిగి సమావేశమైన వారిలో ప్రతిపక్షపక్షనాయకులగు రా. బి. సి. వి.ఎస్. నరసింహారాజుగారు అట్టాన్ మెంటు ప్రతిపాదన మొనర్చిరి. విద్యాంగ మంత్రిగారు ఆమెంటు మంగళాచరణము దక్షిణాన రా. ఇండియన్ ట్రైపు సివిల్ లీస్ రాయబార వ్యవహారికిని, తెల్లచేరి యందు మా పిగా రాయబారవ్యవహారికిని ప్రత్యుత్తరమొసగుచు, వాకి సభకు పంపబడిన ప్రతినిధుల ప్రవర్తనను గురించి, నుడివిన అవినీతిరహితము, అక్రమములును నగు ప్రసంగముల నీ సభవారి యెదురుగాని చెప్పబడునగాను సభా కార్యక్రమము నాచుట నవని, ప్రతిపాదన స్వీకరించుచుండెను. నరసింహారాజుగారు విద్యాంగమంత్రి యొద్దైన ప్రసంగముల పరిశీలనను విచరించుచు, 17 వ తేదీన సాటిండియన్ సివిల్ లీస్ రాయబార వ్యవహారికిని చెప్పించెను. వారు కొన్ని సౌకర్యములను గోరిరి. ప్రస్తుతము శాసనసభకు వారసిన ప్రతినిధి ప్రతిపాదనను సమర్థించుచుండెననియు, ప్రస్తుత ప్రభుత్వమును పూర్తియై గోరువారిలో కలసియుండెననియు, వారట్టి రకము ప్రతినిధిని పంపుమనుచు నరకు ప్రభుత్వమువారు వారికెట్టి సహాయమును చేయవలసినదియు విద్యాంగమంత్రిగారు ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. ఆటలవార 21 వ తేదీన తెల్లచేరియందు మా పిగా రాయబారవ్యవహారికి విద్యాంగమంత్రిగారిని దర్శించెను. మంత్రిగారు రాయబారవ్యవహారికి ప్రత్యుత్తరమొసగుచు, శాసన సభయందు వారి ప్రతినిధుల లో నొకరు ప్రతిపాదన పక్షమునకేరిన పక్షమున కసౌకర్యమును గలిగించుచుండెననియు, అతడు చిన్న చిన్న కర్రలతో తమను బెడరించునంత కాలము పెద్ద పెద్ద కర్రలతో వారిని తిరిగి కొట్టెదమనియు ప్రత్యుత్తరము సగి, ఆ రాయబారవ్యవహారికి రికలను నిరాకరించెను. ఈ ప్రసంగమున మంత్రిగారు రుద్దేశించిన సభ్యుడు, ఉప్పిసాహెబు గారని ప్రతిపాదనకి చెందును.

నేటి ప్రతిపాదనను వాక్కితాభిమానముచే నుపపాదించుట లేదు. భారతరాజకీయ పాతాళమునందు మంచి సాంప్రదాయముల నేర్పించుట బహుశము. వనశేషమున రాజకీయ జీవితమును వాక్కితపద్ధతులపై నవపుట కిది క్రొత్త. అందుచే, ఈసభకు పంపబడు ప్రతినిధులను నిర్ణయించుకొనుటలో ఎన్నికదారులకు సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము నొసగవలెను గాని, అధికారయొద్ది నుపయోగపరము. ఈ ప్రతిపాదనను చర్చించునపుడు గౌరవ నీయసభ్యులు కొన్ని విషయముల గుర్తించవలెను. విద్యాంగమంత్రి రాయబారవ్యవహారికి నట్లు నుడువునపుడు అధికారరీత్యా నియమించినా లేక సాధారణసభ్యుని హోదాలో ప్రవర్తించెనా యనవలసి మొదటి విషయము. తన పక్షప్రచారము కొరకు ఏర్పడు పబ్లికేషన్ సమావేశములందు, వ్యక్తిహోదాలో పాత్రోగా రప్పడు మాటలాడియున్నయెడల అది అక్షేపణీయముగాదు. కాని రాయబారవ్యవహారికి వచ్చినపుడు, అధికారహోదాలో కొన్ని ప్రభుత్వ సౌకర్యముల కొరకాతని దర్శించిరిగాని పాత్రో గారి వ్యక్తిహోదాలో నతని దర్శించలేదు. అట్టి సమయముల ను, ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకవర్గ సభ్యులుగాని, మంత్రులు గారి తమ స్వంతరాజకీయాభిప్రాయ ప్రచారములకొరకు పాత్రోగారిని దర్శించుకొనరాదని నాయాత్మపణ.

ప్రస్తుత సందర్భమున విద్యాంగమంత్రి యొనర్చినది తన పక్ష రాజకీయాభిప్రాయముల ప్రచార మొనర్చుకొనుటేగాదు. వారు ప్రభుత్వమువారిని కొన్ని సౌకర్యముల కొరకుగాగా శాసన సభలో వారిప్రతినిధి, రాజకీయాభిప్రాయములందు తనతో నేరఫలింపలేదు గాన, ఆ ప్రజలకెట్టి సౌకర్యమును తన ప్రభుత్వము వారినిగరని బెరికెను. ఇట్టి వ్యవహారముల సాగనిమ్మట దేశ వనరుల చాల అపాయకము. దేశమునందు తమ రాజకీయపక్ష లకు బలపరుచుకొనుటకు ప్రభుత్వాధికారము నుపయోగించి ప్రజలపై అక్రమముగా న్యాయముగనున్నదా? లేవు గాని మరల ఒక ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక సభ్యుడుకెల్లి “మీ ప్రతినిధి ల్లాందు తెన్నుబిల్లునకు ప్రతిపాదనకు నుడును. మీరట్టి ప్రతినిధిని పంపుమంటు నంతవరకు మీకు రిమిషనుల నియము”ని చెప్పుచును. ప్రజలుగాని, ఈసభవారుగాని ఏమియును మెట్టి

నను అట్టిసితిని సహించెదరా? అనుభ్రములే మంత్రులసందర్భము న గూడ వర్తించును. మంత్రు లీ విధముగ ప్రవర్తించుట కిదియే మొదలుగాదు. తంజావూరు రిసెటిల్మెంటు ప్రశ్న చర్చకు వచ్చినపు డుగూడ మంత్రులవ్యవహారి రిసెటిల్మెంటు ప్రవర్తించిరి. తంజావూరు జిల్లా ప్రజలు ప్రతిపాదన పక్షమునకు సంబంధించిన ప్రతినిధుల నెన్నుకొనిరను కారణముచే మంత్రులవ్యవహారు రిసెటిల్మెంటు నొనర్చెదమని వాదన మొనర్చునెడల నది నా కర్తవ్యము. కాని ఇరవరక్షముల వారి నెన్నుకొనినయెడల మీ సౌకర్యము ల నిరాకరించెదమని బెడరించుట న్యాయమా?

రాజకీయ పక్ష ప్రాతిపదికలను, పరిపాలనా వ్యవహారములనుండి వేరుపరుపవలెను. రాజకీయములందు మంచిసాంప్రదాయముల నేర్పించుటయే నా యుద్దేశము. ఏదో యొక జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుడు జుట్టిను పక్షము వాడైనంతమాత్రమున ఆ జిల్లా కేక్కున సౌకర్యములను ఎక్కువ గ్రాంటులను నొసగుట గాని, మరియొక జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుడు, మరి యొక రాజకీయ పక్షము వాడైనంత మాత్రమున ఆ జిల్లా సౌకర్యములను, గ్రాంటులను నిరాకరించుటగాని నీతియుతమున పద్ధతిగాదు.

ఎ. రా. మొదలియారుగారు:—స్థానిక స్వపరిపాలన మంత్రి అట్లు జేసిన నిదర్శనముల స్పష్టపరిచెదరా?

రా||బి|| సి.వి.ఎస్. న. రాజుగారు:—నిదర్శన ప్రాయముగా నావిషయమును దెలిపితినిగాని, స్థానిక స్వపరిపాలన మంత్రి అవిధముగ జేసెనని నేనిచ్చట చెప్పలేదు.

పానుగల్లు రాజుగారు:—అది వారిమనస్సులో నూహించుకొనిన అభిప్రాయము గాబోలు.

రా||బి|| సి.వి.ఎస్. న. రాజుగారు:—పరిపాలనా వ్యవహారములందు పాక్షిక ద్వేషముల వదలి సరిసమాన భావముతో జూడజాల నంతవరకు పూర్వప్రపంచములోని ఈ చిత్రపటమే ఆచరణలో గూడ సంభవింతుమనే యుండును. ప్రతినిధుల రాజకీయాభిప్రాయములకు ప్రజలకు శిక్షింపరాదను సిద్ధాంతము సంగీకరింప నంతవరకును, మన రాజకీయాభిప్రాయానికిని పరిపాలనా ధర్మ నిర్వహణమునకును భంగము గలుగుచునేయుండును. ఒక వ్యక్తిజుట్టి సుపక్షమునకు జెందినంతమాత్రమున అతని జిల్లాబోర్డులకు నామినేటు జేయునెడల పరిపాలనా సౌక్యము, రాజకీయజీవితము నవినీతిప్రవర్తనము నశించును.

పానుగల్లు రాజుగారు:—నరసింహారాజుగారిని జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షుడవలె నామినేటు జేయుటగూడ అట్టిదేనా?

సా. వెం. చెట్టిగారు:—అది మనహాయింపు (సప్రతి).

సర్ కె. వి. రెడ్డిగారు:—నామినేషనులకు ప్రస్తుత ప్రతిపాదనకు సంబంధమేలే?

అధ్యక్ష:—ఉపన్యాసకుడు తనవాదనకు పూర్తిగ బలపుటకు వ్యవధి నియోవలేను.

సి.వి.ఎస్. న. రాజుగారు:—ముగించుచు, ప్రజలద్రవ్యము చెచ్చించి ప్రభుత్వకార్యములకు ప్రయోగ మొనర్చుచుంటి మనీ చెప్పి వానిని స్వంతయుపయోగముకొరకు వినియోగించు కొనరాదనియు, అట్టిచర్యను తాను తీవ్రముగ నాక్షేపించుచుంటిమనియు నుడివిరి.

ఎ. రంగనాథ మొదలియారు ప్రతిపాదనను బలపరిచిరి.

సర్ పరశురామ పాత్రోగారు

సమాధాన మొసంగుచు శాసనసభ వెలుపలను, కొన్ని సభలయందు తమ్ముగురించి బాధ్యతా విహీనముగ వదలుట వినుచుండుట అభ్యాసమేయైనను, గౌ|| సభ్యుడు తగిన యాధారము లేక అనిశ్చితములగు వదంతులను నమ్మి వానికి బాధ్యుడుగ నుండుటకు ఆశ్చర్యమును ప్రకటించిరి. మంగళూరునందు ప్రజలరాయబారము ముగిసిన పిదప కాధలికుమతస్థులయొక్క సాంఘికరాచకీయాది పరిస్థితుల గురించియు, ప్రభుత్వమువారి సంకల్పసహాయమును గూర్చియు, ప్రశ్న బడుగబడినవి, సభిము సభ

భాషణ సందర్భముందు కాధలికుమతస్థులయొక్క ప్రత్యేక కోర్కెలను గూర్చియు, వారిసాంఘిక హక్కులనుగూర్చియును ప్రాతినిధ్యములు గావింపబడిన. రాయబారము ముగిసిన పిదప నే మామూలు సంభాషణ క్రమమున నీచర్చ జరిగెను. ఆచర్చ సందర్భములో “ప్రత్యేక సాంఘికహక్కులను కోరగల మీ సంఘమందలి ప్రతినిధులను పంపుటయందంతయు ఆధారపడి యున్నదని” నే జెప్పియుంటిని.

రాచకీయ కేంద్రము, ఒక పక్షమునకు నాయకునిగను నాతోచర్చించువారితో రాచకీయములు మాటాడుటకు నాకు సంపూర్ణ హక్కుగలదు. ద్వంద్వ ప్రభుత్వ విధానముందు మంత్రులసితి ఎట్టిదన వార్ధ కేవలము ప్రభుత్వమందును, కాబినెటు నందుండుటయే గాక ప్రజలచే ఎన్నుకొనబడిన సభ్యుడును, రాచకీయకేంద్రము నగుటచే తమ రాచకీయాద్వేషముల ప్రకటించుట కెట్టి యాత్మేపణ యాటంకములేదు. (వినుడు, వినుడు) విద్యా మంత్రియొక్క ఉద్యోగరీత్య ఎట్టి పలుకుబడి వినియోగింపబడలేదు. టెల్లిచేరివద్ద మాపిగా రాయబారమునందు “మీ ప్రతినిధులు చిన్నకట్టలతో బాన, మేము గొప్పకట్టలతో బాదెనమని నేబ్బినటుల జెప్పబడినది. ఇది కేవలము తలక్రిందులు చేయబడినమాట. రాయబారము ముగిసిన యనంతరము కొంత వరకు సంతోషప్రదముగు సంభాషణ జరిగినది. వీరత్వందర్శమున మాపిగావిద్యకు ప్రత్యేక ప్రయత్నములు జేయవలెననియు రాయబారమువారు తమ పరిస్థితులను బాగుగ గమనించి మాపిగాల కష్టసుఖములను ప్రకటించి బలము గలిగియున్న పక్షమునకు తోడ్పడిన అందరమును గలసి మాపిగాకష్టసుఖములకై ప్రభుత్వమువారిని కోరెదమని నే జెప్పియుంటిని. రాయబారమందొకరు ఒకానొక సభ్యుని శేరత్తి ప్రసంగించునపుడు నేనాగ్రహపడి ప్రత్యేక వ్యక్తినిగూర్చి మాటాడుట కదివమయముగాదనియు, కేవలము మిత్రభావముతో కార్యముల నడుపుచున్నామనియు గూడ జెప్పినటుల నాకు బాగుగ జ్ఞప్తి యందున్నది. జరిగిన విషయమంతయే కావున ఉపపాదనయందు మోపబడిన వదంతులు కేవల నిరాధారములు. ఇకనా రాష్ట్రపతిలలోని వార్తలు ఖండించి నిశ్చయములుగావని జెప్పి రుజువుపరచుట కష్టముగాదు. ప్రస్తుత ప్రభుత్వ విధానమందు మావద్దకు ప్రజలువచ్చినచో వారితో సంభాషించి, చర్చించుటకును, రాచకీయములను గురించియు, మాయొక్క రాచకీయ దృష్టిని గూర్చియు, ప్రజలు జేయవలయు ముగిసిన విషయగూర్చియు ముచ్చటించుటకు సర్వహక్కులును గలవు. ప్రత్యేక సంభాషణ యందు, ఎన్నుకొనబడిన సభ్యు జేవలెనను తనవద్దకు వచ్చిన జనులతో రాచకీయములు ముచ్చటించుట అక్రమమని తలంచు సభ్యులెవరైన నుందురని నేదలంచను. ఈశాసనసభయందలి మంత్రులతో సహా ప్రజలచే ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులెల్లరును రాచకీయ విషయములపై ముచ్చటించుట కధికారమేగాక హక్కుగలవని, ముఖ్యముగ ప్రతిపాదనపక్ష సభ్యుల మనములందు జ్ఞయించుకొన గోరుచున్నాను. కావున జరిగిన విషయము అధికార దుర్వినియోగముగావనియు, రాయబారము ముగిసిన పిదప కులాసాకబుర్ల సందర్భములో ఇరువుర యభిప్రాయములు ప్రకటించుటయే యని తెలిసికొన గోరెదను.

రా|| సా|| డా|| యు. రామారావుగారు ఉపపాదనపై మాట్లాడుచు సర్ పరశురామ పాత్రోగారు మంగళూరును విడచిన మరుసటిదినమే తాముటకు వెల్లి యుంటిమనియు హిందువులు, భారత క్రైస్తవుల నేకులు తమవద్దకువచ్చి విద్యామంత్రిగారికి రాయబారమును సమర్పించితిమని చెప్పిరి బర్మిరి. ఈ విషయము పదుగురు విశ్వసనీయులగు వారితో ఉపన్యాసకులు వినిరి. మంత్రిగారిని వీరు ప్రత్యేక మగు కొన్ని కోర్కెలను కోర్కె యుండిరి. విధి విరామములేక సర్వదా మాట్లాడుచుండు ప్రస్తుతముండెడి తెలివితక్కువ ప్రతినిధివంటివారిని బంపినచో ప్రభుత్వమువారేమియు జేయజాలరనియు రాబోవు ఎన్నికలందు సరియగు ప్రతినిధిని బంపినచో వారు కోరినకోర్కెలు సభలముగనని గౌ|| మంత్రిగారు మడిచి రనియు ఈసంభాషణ, రాయబారము ముగిసినవెంటనే ప్రజల సమక్షమునందే జరిగెనని వినియున్నామని బర్మిరి.

సల్లానాగారు

“గవర్నరుగారి నుండి ప్రభుత్వమునంతను ఎదుర్కొను నట్టియు, బ్రిటిషు ప్రభుత్వమును ధ్వంసము జేయగోరు ప్రతినిధులనుబంపుచు ప్రభుత్వమువారి మన్ననల నెటుల యాశించెదరని రాయబారమునకు జబాబుగ విద్యామంత్రిగారు బర్మిరిననియు, అది ఉద్యోగరీత్యా ఒసంగిన ప్రత్యుత్తరమేగాని కులాసాకబురేగావనియు, అయ్యది నిశ్చయముగాదని మంత్రిగారు రుజువుపరచగోరుదు తె. ఏ. సల్లానాగారు మాట్లాడిరి.

యస్. సత్యమూర్తిగారు

దీర్ఘమును, ఉద్దేశపూరితమును సుపన్యాసమొసంగుచు నీవిషయము శాసనసభ ఆధారపడియున్న పునాదులను గదిలించునంతటి ప్రాధాన్యము గల విషయమని బల్కిరి. ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానమును నడుప యత్నించుచున్నాము. నేజేరియండు స్వరాజ్యపక్షమువా రీవిధానము దుష్కర మని తలంచుచున్నాడు. మంత్రులును అటులేదలంచిరి. అట్టిచో చట్టప్రకారము పని జేయు మంత్రులు, ప్రజలపన్నునుండి ప్రయాణపు ఖర్చులనుగైకొనుచు ఉద్యోగపర్యటనములు గావించుకంటే తిండిలేని బీదప్రజల కష్టసుఖములను విచారింపక రాచకీయములను చర్చించిన అయ్యది మరింత దుస్సాహసముగను.

జస్టిసుపక్షముయొక్క జయములనుగూర్చి సర్ పరకురామ పాత్రోగారు సభ జరుపబడునని ప్రకటించిన నాకెట్టి యభ్యంతరమును లేదు. కాని తమ కోర్కెలను ప్రభుత్వమునకు నిజే దించుకొని వానికి మంత్రిగారయొక్క సమాధానమును గోరి వచ్చిన దురదృష్టవంతులగు ప్రజలకు రాచకీయోపన్యాసము లొసంగుటకు సర్ ఏ. పి. పాత్రోగారి కేమిహక్కుగలదు? వోటరుల విషయములో మంత్రు లెటుల ప్రవర్తించుచున్నారో బహిరంగముగ శాసనసభయందు చర్చించుటకు ప్రభుత్వయవ శాశ మిప్పుడే లభించినది. కాని మంత్రులు తా మధికారము వహించిన నాటినుండి నేటివరకు, వోటరుల నొక వైపు భయ పెట్టుచును, వేరొకవైపు ఉద్యోగములు, గ్రాంటులు మొదలగు వాని విషయములో సహాయము జేయుచును ఆకపెట్టుచు తమ యధికారమును నిలుపుకొనుచున్నారు. “మాయిష్టము వచ్చిన ప్రతినిధులను మీరు బంపుచో మీకు వలయుపనుల నేకము మేము గావించు”మని చెప్పుచు వచ్చిరి.

పార్లమెంటరీ యనుభవము

మంత్రులలో పార్లమెంటరీ యనుభవ సాంప్రదాయము లను వాని యనుకరణము పుర్రొల్పుటలు వివిధ శాఖానల గవర్నరులకును సార్వభౌముడు దయచే ఆజ్ఞల నొసంగియుండిరి. కాని మంత్రులిట గావించు పనులు తద్వ్యతిరేకము లనుటకు సందియము లేదు. రాయబారము ముగిసినపిదపనే కులాసాగా రాచకీయములు ముచ్చటించుచుంటిని” గా మంత్రులు బల్కియుండిరి. రాజకీయములందు ఓనమాలు నేర్పినవారి కెల్ల ను మంత్రులు తరపునగాని, తమ పక్షము తరపునగాని సంచారములు గావించునపుడు తమ స్వంతస్వమునే వెచ్చింపవలయునని తెలియగలదు. గా సల్లానాగారు నుడివినవిషయ మసత్యమని మంత్రిగారు రుజువుపరుప లేకపోయిరి. “బ్రిటిషు ప్రభుత్వ విశ్వంసముందు నమ్మకముగల పక్షములతోడి సహకారముగల సభ్యులను బంపునంతవరకు మే మేమియు మీకొరకుజేయ జాల మ”ని గా మంత్రిగారు జెప్పియుండిరి. ఇది స్వరాజ్యపక్షముపై ప్రయోగము. ఈపక్షమువిషయమై ఆర్వియర్, బర్క్స్, హెడ్జు, రిడింగు, సర్ ప్రాంకుస్లే, హోకోస్ట్ బల్లరు మున్నగు ప్రభువులందరచే ప్రసంగములు గావించబడినవి. ఇందొకరైనను సర్ ఏ. పి. పాత్రోగారివలె వోటరులను నిందింప బ్రయత్నింపరై. వారు వాదించిరి. ఆమోదింపజేయుటకు ప్రయత్నించిరి. కాని జస్టిసుపక్ష మంత్రిగారు తమకిచ్చినవచ్చిన ప్రతినిధులనే పంపవలసినవిగ జెప్పజాలిరి.

టి. యస్. మాయుసాహేబుగారు:—“మాకు బల మొసంగినచో, మీ కనేకవిధముల సాయము జేయుటకు నేజిగముగ నుండున”ని రాయబారము ముగిసిన పిదపనే గా మంత్రిగారు బల్కిరి.

సత్యమూర్తిగారు:—నామిత్రుడు సకాలములో సందర్శనార్థిగ నీజాబాసంగినందులకు కృతజ్ఞుడను. దీనికల్ల గా మంత్రిగారి చర్య మరింత విశదమును, స్పష్టము నగుచున్నది.

అధికారదుర్వినియోగము

తనయొక్క మంత్రిపదవిని, అధికారమును దుర్వినియోగ పరచి తనపక్షమునకు చేతులతో బలముగలిగించుట కింతకంటే ప్రబలనిదిరైన మేమిగావలయును?

“మీసాంఘిక ప్రత్యేకహక్కులు గోరగల మీరు బంపు ప్రతినిధులపై అంతయు ఆధారపడియున్నదని సర్ పాత్రోగారు బల్కిరి. పాత్రోగారి కిచ్చినవచ్చిన ప్రతినిధుల సంపదనో సాంఘికహక్కులను ద్రోసివేయునంతటిస్థితికి ప్రభుత్వము సిగ్గుపడియున్నదా? జస్టిసుపక్షమునకు బలమొసంగుటను, లేకుంటును బట్టి సాంఘికహక్కులు ప్రసాదింపబడునను నూతన సిద్ధాంతమును సర్ పాత్రోగారు ప్రవేశ పెట్టిరి. ఇది గౌరవముగల, యుక్తము ప్రభుత్వము యొక్క పునాదులకే భంగకరముగ నున్నది.

గా మంత్రిగారు:—నే జెప్పినదేమన “మేము సాంఘిక న్యాయముకొరకు పనిజేయుచున్నాము. ప్రత్యేక సాంఘికహక్కులు మీరు గోరినచో ప్రస్తుతముందు మీప్రతినిధులవలనగాదు” అని బల్కియుండిరి.

సత్యమూర్తిగారు:—గా మంత్రిగారు రింకను మాట్లాడుచు “మీప్రతినిధులు బలముగల పక్షమునకు” తోడ్పడిన లేనని బల్కియుండిరి. ప్రజాపరిపాలనావిధాన మిదియేనా? అన్ని సంఘములును, వోటరులందరును వారిని వారిపక్షమును బలపరచిన బాధ్యతయను దానికి తావెటగలదు? దాని యర్థ మేమన తాను, తనపక్షమువారు శాశ్వతబ్రహ్మకల్పముగ అధికారమునందుండవలె ననియె. అట్టి సిద్ధాంతము నేప్రభుత్వమైనను అంగీకరింపగలదా?

సర్ పాత్రోగారు తమచర్యలన, భారతప్రభుత్వము వారి నియములకును, ఇతరదేశములందు, ఇతర రాజధానులందును మంత్రులనుసరింప సాంప్రదాయ సిద్ధాంతములకును విరుద్ధముగ ప్రవర్తించిరి.

ఈయుపపాదన వోటరు తెల్లబడినపుడు ప్రభుత్వనియమితసభ్యులును, ప్రభుత్వసభ్యులును మంత్రుల సహాయార్థము దుడుకుగలరని నాకు తెలియును. కాని వారి కొకమనవి. ఇది కేసలము ప్రజలచే ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులలోగల వివాదము. ఎన్నిక స్వాతంత్ర్యముకొరకు, ఆక్రమము, లంచగొండితనము, అధికార దుర్వినియోగము మున్నగువానినుండి, ఇప్పుడును, ఇక ముందునుగూడ స్వతంత్రమును బడయగోరి పోరాడుచున్నాము. ప్రభుత్వమువారు తటస్థులై మమ్మలనే పరిష్కరింప నెంచెదరా, లేక తమ యధికారము నెటులైన నిలుపుకొన బ్రయత్నింపు మంత్రులముతో చేతులు గలిపెదరా? నియమితసభ్యులును గవర్నరుగారివలన నియమింపబడియున్నారు. మే మిచట సాంఘిక ప్రత్యేకాధికారము గాక సాంఘిక న్యాయమునకు పోరాడుచున్నామని తెలిపికొన గోరెను.

(“ఓహో” అను కేకలు) ఈ “ఓహో” అను పెద్దలు “అధికారము”ను “న్యాయమునకు” భేదమును తెలియజారు. (నవ్వు) ఈ తీర్మానముయొక్క గతి ఏమైనను గానిండు. మావిధి మేము నిర్వర్తించినాము. మంత్రులగౌరవంబు లీసందేశమును దీరికొన గోరుచున్నాను.

ప్రభుత్వము సక్రమముగను, సాశ్వత్యముతోడను విధి నిర్వహణము గావించవలెనని విశ్వసించుసభ్యు లెవరైన ఇటునుండిన గా మంత్రిగారు గావించిన ఇట్టిచర్యను ఖండించుట కిది తప్ప వేరు సమయము లేదు. ఎన్నికలు సమీపించుచున్నవి. తప్పక పోరాటము సాగిండుకు. కాని గౌరవనీయుల వలెనే పోరుడు! దొంగపోటులు జూకునకు! ధీమతులై పోరాడుదుము రెండు! ప్రభుత్వసంస్థలలో తయారుజేసిన వందులతో మాపై విషప్రయోగము గావించకుడు!

ఈమారు మీరు జయింపవచ్చును. కాని శ్రీముగగో? కొంతకాలము గడచిన యనంతరమే, మీరోడింపబడెదరు! శ్రీముగగనే యోడింపగలరు! ఎన్నికలందు మీయొక్క ఆక్రమము, అగౌరవమును ఏనాడు దేశములెల్లరు గ్రహింపగలరుదురో ఆనాడే, తక్షణమే మీ రవజయించెదరు అని సత్యమూర్తిగారు దువన్యించిరి. (హర్ష స్వరము.)

సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు

సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు యిట్లు చెప్పిరి:— విశ్వవిద్యాలయ సభ్యుడు తన ఉపన్యాసమును ముగించి “మాపని మేము చేసితిమి”అనెను. ఆతని ఉపన్యాసము యొక్క మర్మ మంతయు అందులోనే యున్నది. గౌరవనీయులగు వారు పయోగింపరాని పదములను తిట్లు నుపయోగించి ఆతని పని ఆతను ముగించుకొనెను. నేను పాత్రోగారిని సమర్థించుకొనరా లేదు, వారి సంగతి వారే జూచుకొందురు. మంత్రులు పనులు చెల్లించు వారి ధనము వెచ్చించి ప్రయాణములు చేయుచున్నా నని అందురు: గా విశ్వవిద్యాలయమంత్రి యేమి పన్ను చెల్లించుచున్నాడు.

అంత సత్యమూర్తిగారు ప్రత్యేకముగ తన్నుగూర్చి లెటు నూదించుట క్రమభంగమని చెప్పి తాను చేపవాడిని సిగ్గుపడలేననియు, ఆయనను రాబడిపన్ను, ఇంటిపన్ను, భూమిపన్ను చెల్లించు చున్నాననియు నుడివెను.

అగ్రగణ్యుడు:—పన్ను చెల్లించనచో నగౌరవము గాను, రెడ్డి నాయుడుగారు మరల మాట్లాడుచు ఎన్నికల కంటే ను చాల వ్యవధియున్నదనియు, తమకు ఎన్నికలగూర్చి అంత పట్టించు లేదనియు, గ్రెంజిసారి కొంచెపు ఎన్నిక ప్రచారములో జస్టిసు పక్షమువారిపై చాల అడ్డముల చాటిరని యె, మంత్రులంతకన్న నీధమగుకార్యము చేయలేదనియు; చెప్పిరి,

అల్ప విషయమున అడ్డము పెట్టు చర్యలన రెండు పూటలు వృధాగా వెచ్చింప బడిన వనియు యిది బుద్ధి పూర్వకముగా తెచ్చిపెట్టిన దయియుండుననియు నుడివిరి.

సి. వి. వెంకట రమాయ్యంగారు తాను కోయబడ్డారులో కరవునుగూర్చి అగత్యుపాదబట్టియే చచ్చనాయదాగోరు ప్రతిపాదన గావించెనుగాని, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము బిల్లు వచ్చు నిలుపు జేయరలెనని ఉద్దేశపూర్వముగ తెచ్చిననుట కొంత మాత్రము వీలులేదనెను. గా అగ్రగణ్యుడే అందు కనుమరించెనని సి. ఆర్. రెడ్డిగారు చెప్పిరి. ప్రతిపాదన బరుగునన్నుడు జస్టిసుపక్షమువా రెవరును అభ్యంతరము చెప్పలేరుగాని యిప్పుడు మాత్రమే అనవసరముగ స్వల్పవిషయముగా దోచెనా? యని సత్యమూర్తిగారు రనిరి.

అర్బుదస్వామి ఉడయగారు, తాను విద్యామంత్రి గారిచర్యను మామి? వివరితారులు బోయినపుడు హాజరుగనుండెవనియు, పని పూర్తి అయిన పిదప అనవసర ప్రసంగము కొంతజరిగెను, కాని యింత తీవ్రముగ ఆకోపలంబు తగినదిగా దని నుడివెను.

ఉప్పిసాహేబుగారు

ఉప్పిసాహేబుగారు తాను మంత్రిగారు తెల్లెచ్చేరివచ్చు సరి కక్కడనుండెననియు మామి? వివరితారులు మంత్రి జూచిన సంగతి వివరినయు, తన్నుగూర్చి మంత్రిగారు కరెనుగ విమర్శించిన విషయ మారాత్రియే తన కెవరో జెప్పినదియు, అంతయే తనకు జూగుననియు నుడివిరి.

ఆర్. శ్రీనివాసయ్యంగారు మంత్రిగారి చర్య యెంతసూత్రము బాగులేదనిరి. కొంతమంది తన కేదో విన్నవింపకొనరాగా; వారిలో నాసమయమునందే, “నో” తిరగతివారి నే ప్రతినిధులుగా నెన్నుకొనుడ”ని జెప్పట నిందార్థ మయియున్నది. మంత్రిపదవి యెన్నికప్రచారమున ముపయోగించుకొని రాదనిరి. పార్లమెంటు సాంప్రదాయమును ఆచరింపవలెనని.

ఆర్థికసభ్యు డగు టి. ఎం. మాయుగారు, మంత్రిగారు చెప్పిన సమాధానము బాగున్నదనియు, వారి చర్యనుగూర్చి యి తరులు అపోహబడినయు, ఇక ముందు మంత్రిగారు రమ్మదేయరని నమ్మకముగా బల్కుటచే సమాధాన మంగీరింపదగియున్నదనియు చెప్పిరి

సి. రామలింగ రెడ్డిగారు

వ్యక్తిరూపములలోనికి దింపబడిన చర్యను తిరిగి ఉన్నత స్థాయిలోనికి చెప్పినందులకు రెడ్డిగారు మానుగుగానికి కృతజ్ఞుడను చెప్పిరి. విద్యాంగమంత్రిగారు చెప్పిన జబాబుసభ్యుల నొక విచిత్రముగ పరిస్థితులలోనికి చెచ్చెను. ప్రతిపాల పక్ష నాయకుడు ఇందుమించు బాధ్యతారహిత భావముతో, పత్రికలలో ప్రచురింపబడిన వానిపై నాధారపడి ఈ ప్రతిపాదనను చెప్పెనని నుడివిరి. మంత్రిగారి చర్యపై నారాపత్రికలందు చాల గంభీరము నడచెను. కాని ఇంతవరకు మంత్రిగారు రావార్తా పత్రికలలోని విషయముల యాధార్యమైనవి గాదని సవరింపలేదు. అది అట్లుంచి, ఈదినమున మంత్రిగారిొసగిన ప్రత్యుత్తరము సరిబోవునని మాయుగారు రెంచినను ఆప్రత్యుత్తరమును బట్టి జూచినను ప్రతిపాదనను చెప్పుటకు తగినంత బలముగ కారణములు గలవని స్పష్టపడెగలదు. మంత్రి నుడివిన వానిలోను ఆ రోపలలోను అసలు విషయముల గరించి కొంత తేడాగలదను విషయము నిజమే. విద్యాంగమంత్రిగారు రాయబార్యమువారితో అధికార రీత్యా మాటలాడుట ముగిసిన తరువాత ఆదాయాచార వర్గములోనివారితోనే ఆస్థలనుండే ఇష్టానుసారీగా మాటలాడుటలో నీవిషయములు వచ్చెనని సవర్ణించుకొనుచుండెను. సాల్లానాగారును ఉప్పిసాహేబుగారును మంత్రిగారు చెప్పిన సమాధానము సత్యమైనది గావకుచున్నారు. ఆప్రతిపాదనలో నాకోడింపబడినట్లు అపారాధిత్యా కట్టు . మాటాడుట అకాస్త్రీయమని మంత్రిగారు అంగీరించుచుండెను. ముఖ్యసూత్రమునందే భానములు ముడిపడి గా ప్రస్తుత విషయములను గురించి పట్టుపట్టులను నానుచును గోచింపుచున్నాను. ఎన్నికల కొరకు మంత్రులు ప్రజల చెవిరించుచు సభ్యులందరును అభిప్రాయపడుచున్నారు. ఆంగ్లదేశమునందొక కన్సర్వేటోరు మంత్రి నీలీడ్సు నగరముతోహాయి, అచ్చటివారు రెడికలు ప్రతినిధి నెన్నుకొనినయెడల వారికి గౌరవములనిరాకరింపదునని చెప్పించిన యెడల ప్రజలకు, అన్ని పక్షములవారు గూడ ఎన్నికల ధీ తా వ నా చ ర్య ను నిం త ఆగ్రహ మేమిందులో ఆ లో చిం పు డు. రెండువారు కేట్టి తెల్లము సందర్భమున మంత్రిగారు ప్రతిపాదనకు ఘండుటకు తంజావూరుగూడ ప్రజలు ముగ్గురు ప్రతినిధులును

ప్రతిపక్షమునకు జేరినవారి నెన్నుకొనుటయే కారణమని, జైలునుపక్ష నాయకులలో నొకరు పన్నీరు నెల్యకు గారు యువశ్యాసమున చెప్పిన సమాధానమే గాని ఇతరులు గానించిన ఆరోపణగారు. మాయగారు దెలిపిన ఆశయములను నిర్ధారములకు మంత్రిగారి రంజితించి ఇకమీద నందుకు ప్రతిపక్షముగ ప్రవర్తించునని యెఱిగి చాలును. మంత్రిగారు గూడ నానిర్ధారము నిష్పన్నుడంగీకరించారుగనుక ఈ ప్రతిపక్షము ను వోటునకు పెట్టవలెనని పట్టుపట్టు టవనరము గానని నా యభిప్రాయము మంత్రిగారికి రికమీద నీ నిర్ధారము ననుసరించి ప్రవర్తించునని నమ్ముచున్నాను.

సి. పి. రామస్వామిఅయ్యగారు

గౌ॥ సి. పి. రామస్వామిఅయ్యగారు, తాను చర్చ యందు పాల్గొనలందున్నప్పుడు యితరవర్గములచే, అందరకు నయ్యుట్లు కొన్ని సంగతుల చెప్పవలసియున్నవనిరి. ఈవిషయము దక్షిణానరా, ఉ.మలబారు జిల్లాలను సంబంధించియున్నది. ఆసందర్భములను రాజకీయ ప్రచారమున కుపయోగించలేదని గౌ॥ విద్యామంత్రిగారు నమ్మకముగ చెప్పియుండిరి. వివరించుటతోను ఉత్తరములతోను రాజకీయ ప్రచారము గూర్చి ముచ్చటించనేలేదనియు, పిమ్మట సామాన్యప్రసంగము నందు తా నట్టి అభిప్రాయముల చెప్పియుండినయు మంత్రిగారు నమ్మకముగ బరికిరి. దాని కెవ్వరు అడ్డులేవలేదు. కనుక నింతటితో నీవిషయము ముగించవలెనని ఆయన సభవారిని కోరెను.

అంతట ప్రతిపక్షం ఉపసంహరించుకొనబడెను.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

ఒకప సభ్యులు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయముపై చర్చ నారంభించిరి.

1 వ క్లాసునందలి రివ సభాక్షాబు పిదప ఈచట్టము యొక్క ప్రయోగమునందలి స్థానికప్రభుత్వము ప్రకటనముల మున ఏభాగము పై న దీనిజేయవచ్చు" నను సవరణ నుపపాదించిరి.

ఏ. రామస్వామి ముదలియారగారు సవరణను బలపరచుచు "ఒకానొక నుండలమునుగాని, తద్భాగమునుగాని, కళాశాల లేక విద్యాలయమునుగాని, స్థానికప్రభుత్వమువారు ప్రకటన మూలమున చట్టమునుండి ఎడదీయవచ్చు"నను సవరణను గలుపగోరిరి.

గౌ॥ విద్యామంత్రిగారు, సరసింహాచారిగారు సవరణ నంగీకరించిరి.

సత్యమూర్తిగారు సవరణ నాక్షేపించుచు బిల్లు పూర్తియైన ఒకప ఈక్షితిగో నిట్టిసవరణను దెచ్చుట క్రమముగాదనిరి.

రా॥ బి॥ ఏ. యస్. కృష్ణారావుగారు సవరణ నాక్షేపించుచు కార్యనిర్వాహకప్రభుత్వమున కొక భాగము గలుపుటకు గాని వేరుజేయుటకుగాని హక్కునొసంగటంపాయకమనియు, ఉపపాదించబడిన సవరణ ఒకానొక ప్రత్యేక ఫలమునకుగాని, లేక కళాశాలకుగాని సంబంధించి యుండలేదనియు రెంటిని నివర్తించినందువలన చిక్కులు తలపడించు ననియు బల్కిరి.

బి. మునిసామి నాయకుగారు:— సవరణను బలపరచుచు కన్నడ భాష ప్రాధాన్యములగు బల్గారి మున్నగు జిల్లాలను బిల్లునుండి విడదీయాలె ననిన ఇట్టిహక్కు ప్రభుత్వము ప్రకటించునందు టవనరమున పల్కిరి.

సత్యమూర్తిగారు సవరణ నాక్షేపించుచు తిరిగి మాట్లాడిరి. ఒకపక్షము సభవారిచే విచారించబడి విశ్వవిద్యాలయ సరిహద్దులలో జేర్చబడిన ప్రదేశమును తిరిగి విడదీయుటకు కారణము గనిపించదు. అట్లు విడదీయుట యుక్తము లేదా యను విషయము నీ సభవారి యోచించినందు. సభవారి నిర్ణయము గావింపగలరు. ప్రభుత్వమువారి చేతులలో ఆహక్కు ఏల ఉండవలెను? ఎంతనిపుణుడైనను ఒక్కని యాలోచనకంటె పదిమంది నిర్ణయమే యుక్తమును, న్యాయమునై యుండును. ఉపసంఘముయొక్క శిఫార్సుల నామోదించవలెను. లేదా తిరిగి ఉపసంఘమున శ్రీ పంపవలెను. కాని తలక్రిందులు జేయు నిట్టి సవరణల నీక్షితిలో నుపపాదించి సభవారి హక్కులను భంగపరుపరా దనిరి.

గౌ॥ సర్. బి. పాల్మోగారు సమాధాన మొసంగుచు ఈసవరణకు ఉపసంఘము వారిసూచనల కెట్టివిరుద్ధములేదనియు సవరణ ముఖ్యమనియు బల్కిరి.

ఒకప సవరణ వోటునకు పెట్టబడి అధికసంఖ్యకులచే నంగీకరింపబడెను. అంతట సభ్యులు శేటికి సభ విరమించిరి.

బొంబాయి శాసనసభ

ప్రభుత్వపు బిల్లు లనేక మంగీకరింపబడుట

బొంబాయి సిటీ మ్యునిసిపల్ చట్టము సవరణబిల్లు

పూ॥ నా, అక్టో 29:— నేడు బొంబాయి శాసనసభ యందు బొంబాయి పోస్టుట్రస్టు సవరణబిల్లు మూడవసారి చదువబడి అంగీకరింపబడెను. ఒకసరకులు దింపబడిన యేడురోజులలో తీసికొని పోవున్న యేడల తరువాత పోస్టుట్రస్టు అవరణములోనున్న రోజులన్నియు నష్టము బాధ్యత ఖామందులమీద నే యుండునట్లు ఒక ముఖ్యమున సవరణ గావింపబడెను.

లోటరైజేటరు గుఱుపు పంచెముమీద పన్నును విధించు బిల్లు మూడవసారి చదువబడి అంగీకరింపబడెను. ఈచట్టము యీసారి డిశంబరులో పంచెము లప్పటినుండియు ఆచరణలో నుండవలెనని ముఖ్యమున సవరణ గావింపబడెను.

మేజరు మ్యునిసిపాలిటీల బిల్లు అంతట దీసికొనబడెను. ఎప్పటికప్పుడు ముఖ్యమున సవరణ లుపపాదించబడి అంగీకరింపబడెను. బిల్లు మూడవసారి చదువబడి అంగీకరింపబడెను.

స్టాను ఎక్స్‌క్ల్యూజ్ కంట్రోలుబిల్లును రెండవసారి చదువవలెనని ఆర్థికసభ్యుడు చుపపాదించుచు నెలెత్తుకమిటీ రిపోర్టును ప్రసాదించెను. ఆర్థికసభ్యుడు డబ్బుపపాదించుచు నీవేదికము సర్వాంగికారము బడదీయవచ్చునని చెప్పిరి. కమిటీవారు బిల్లుయొక్క మంచిచెడ్డలను పూర్తి గ విచారించలేదని కొంద రనుకొను మాట నిజముగాదు. బొంబాయి నేటిపుడే అందు స్టానుట్రో కరల సంఘము బిల్లు అభిప్రాయములు దెలుపబడెను. బిల్లును నెలెత్తుకమిటీవారు సవరించుచు యీచట్టమునకు గాక యితర చట్టములకు వర్తింపజేయవలెనని గోరబడెను.

జోసెపు బాప్తిస్టాగారి అభినందనము

ప్రభుత్వమువారు యిట్టి ఉపయోగకరమును చాల ఆపసరమైనట్టియు చట్టమును ప్రవేశపెట్టినందులకు జోసెపు బాప్తిస్టాగా రభినందించిరి. ఈబిల్లువలన బొంబాయి పట్టణముపై జేయబడిన ఆపరించు అన్నియును దొలగగలవు. ప్రభుత్వము వారు యిట్టి లాభకరమును శాసనముల జేయుటవలన నిర్లక్ష్యమును విడుదలచే గాక బిల్లును ప్రతిఘటనను జేకుండజేసిరి. ప్రభుత్వమువారు బిల్లునకు ప్రతిఘటనను జేకుండజేయుటయేగాక యందుకు సంబంధించిన సంఘము లన్నిటియొక్క ప్రస్తుతిని బడదీసిరి.

అంతట స్టానుట్రోక్వేన్స్ట్రీ కంట్రోలుబిల్లు అంత మూడవసారి చదువబడి అంగీకరింపబడెను.

బొంబాయి పట్టణాభివృద్ధి బ్రష్టుట్రాన్స్ఫర్ బిల్లును చాల సవరణ లుపపాదించబడి అంగీకరింపబడెను. మంత్రి హిదయత్తులాగా రంతట బిల్లు లుమూడవసారి చదువవలెనని యుపపాదించిరి. అట్లుపపాదించుచు ఆయన చాల సంవత్సరములనుండి ప్రజలు కోరుచుండుటవలన బిల్లు తయారుజేయబడినని చెప్పిరి. ఈబ్రష్టు బొంబాయి మ్యునిసిపల్ కార్పొరేషనులో కలసిపోవు కాల మెప్పుడు వచ్చునాయని ఆయన కనిపెట్టుకొని యున్నట్లు జెప్పిరి. ప్రజాభిప్రాయములు చాటించి మంత్రి ధైర్యముతో నీబిల్లును ప్రవేశపెట్టినందులకు చాలమంది సభ్యులు మంత్రి నభినందించిరి.

ఈ అభినందన గీతములో జోసెపు బాప్తిస్టాగారు బొంబాయి లార్డు మేయరుగూడ జేరి, మంత్రిగారు బిల్లును ప్రవేశపెట్టి విజయము గాంచునట్లు జేయుటలో బొంబాయి కార్పొరేషనుకు చాల సంగీ ములనుండియున్న లోపము ప్రజాక్షేపణ నుండి తొలగించినది కొనియాడిరి. గౌ॥ మంత్రి హిదయత్తులా గారు అధికారిముననున్న కొద్దికాలములో ప్రజాభిప్రాయము నెడ మంచిగౌరవ మున్నట్లు గనుపరుచుట సంతోషకరమనిచెప్పిరి. పట్టణాభివృద్ధి బ్రష్టు అభ్యర్థకుగనుండి విరమించుచున్న వారిట్లు జెప్పిరి:— "ప్రస్తుతము ఇంపుపుమెంటు బ్రష్టులాభము లోనున్నది. అయితే చెడ్డకాలముగూడయుండెను. ఇకను మూడు నాలుగు సంవత్సరములవరకు బ్రష్టుయొక్క ధన విషయమై జాగ్రత్తగ జెట్టవలెను. ఇది జేసినయేడల కార్పొరేషను, ఇంపుపుమెంటు బ్రష్టుబాధ్యతను వహించినందులకు విచారబడ సక్రరలేదు." అంతట బిల్లు మూడవసారి చదువబడి అంగీకరింపబడెను.

బొంబాయిజిల్లా మ్యునిసిపల్ చట్టము సవరణబిల్లు

అంతట మంత్రి హిదయత్తులా 1901 బొంబాయిజిల్లా మ్యునిసిపల్ చట్టము సవరణ బిల్లును మొదటిసారి చదువవలెనని యుపపాదించిరి.

కారణోద్దేశ్యములు

బిల్లుయొక్క కారణోద్దేశ్యము తేవగా (1) క్రిమినలు

కోర్టుకందు ఆరునెలల కెక్కువగానుండ శిక్షవిధింపదగిన నేరము జేసి శిక్ష బడిగాని కొరడాదెబ్బలు దినిగాని యున్నయేడల ఆయుధ్ధవును రద్దుజేయక పోగా శిక్షకాలము పూర్తియైనయేడల ప్రభుత్వమువారియుధ్ధవుపై వోటుజేయు నధికారము నీయవచ్చును. (2) గవర్న మెంటు సర్వీసులోనుండి డిస్మిసు జేయబడి అట్టిది బొంబాయి గెజటులో ప్రకటింపబడి వారు స్టేట్ల హైయికోర్టునందు తీసి జేసిన యేడల మ్యునిసిపల్ సభ్యులుగ నుండుట కాటంకముండరాదు. బిల్లు రెండవసారియు మూడవసారి చదువబడి అంగీకరింపబడెను.

బొంబాయి గ్రామపంచాయతీల చట్టము సవరణ బిల్లు

1920 బొంబాయి గ్రామపంచాయతీల చట్టము సవరణ బిల్లు మూడుసార్లు చదువబడి అంగీకరింపబడెను. ఈబిల్లు యొక్క యుద్దేశ్యము ఆరు నెలలు శిక్షబడినవారికి పంచాయతీలో సభ్యుడుగనుండుట కెట్టి ఆటంకములేకుండ జేయవలెనని కోరబడెను. ఇకను న్యాయవాదులుగ నుండుట కంగీకరింపబడి నవారు గ్రామపంచాయతీలలో సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడుట కాటంకమే యుండరాదు.

ఇదేవిధముగ 1923 బొంబాయి లోకలుబోర్డుల సవరణ చట్టము మూడుసార్లు జదివి అంగీకరింపబడెను. ఈబిల్లు సవరణ ప్రకారము ఆరునెలలపైగా శిక్షబడినవారికి సభ్యత్వాన్ని రేగలుగజేయుటకు 1898 క్రి. ప్రా. కోడ్డు 118 సెక్షను ప్రకారము ఉత్తరువు లేవరిపైజారీజేయబడెనో వారి కన్నత తేకుండ జేయుటకును, గవర్న మెంటు సర్వీసులో నుండి డిస్మిసు జేయబడి బొంబాయి గెజటులో ప్రకటింపబడిన వారును స్టేట్లల సనదు హైకోర్టుగాని సిండు జ్యూడిషియల్ కమిషనరుగాని కొట్టి వేసినయేడల అట్టివారు లోకలు బోర్డునందు సభ్యులుగనుండుట కర్హ తేకుండజేయుటకు నుద్దేశింపబడెను.

1898 బొంబాయి సిటీ మ్యునిసిపల్ చట్టము సవరణ బిల్లు మొదటిసారి చదువుట కుపపాదించబడెను. ఈబిల్లు ప్రకారము ఆరునెలలు శిక్షబడి విడుదలయైన తరువాత సభ్యుడుగ నుండుటకు ఆనర్హతయుండకుండ జేయుట నుద్దేశింపబడెను. సర్వీసుగారు యీబిల్లుజాగ్రత్తగ పరిశీలించవలసినదనియు, తగినంత నోటీసు నీయలేదనియు చెప్పిరి.

కాని బిల్లు మొదటిసారిచదువబడి మంత్రిగారి యుపసాదనముపై నెలెత్తుకమిటీకి బంపబడెను. (అ. (వె))

బొంబాయి శాసనసభ స్వరాజ్య

పక్ష వైఖరి

రావుసాహెబు దాదూభాయి దేశాయితోడ్పాటు

(క్రీ. పెను తంతి)

పూ॥ నా, అక్టో 29:— రావు సాహెబు దాదూభాయి శాసనసభ యందు ఇండిపెండెంటు సభ్యుడు పత్రిక కొక వార్తను బంపుచు శాసనసభాకార్యక్రమమునందు తోడ్పడకుండ స్వరాజ్య పక్షమువారు ప్రవర్తించు పద్ధతికి తోడగునట్లుల చెప్పిరి. శాసనసభయందు స్వరాజ్యపక్షముతో బాటు ఇండిపెండెంటుపక్షమువారుగూడ సానుభూతితో నుండి శాసనసభా కార్యక్రమమునందు పాల్గొనకుండురని గూడ జెప్పిరి. ప్రభుత్వమువారు, ముఖ్యముగ మంత్రులు ఈపరిస్థితులలో నేమియు దోచకుండుటవలన ఈ విధానము పూర్తిగ నపజయము గాంచజాలదని దేశాయిగారి అభిప్రాయమై యున్నది.

మొయిలుస్తీమర్లు

బొంబాయి, అక్టో 29:— లండనునుండి 22 తేదిన తపాలతో బయలుదేరిన కేశరీ హిందు స్టీమరు 28 తేదీ ఉదయం 6 గంటలకు పోర్టుసెయిదునచ్చి 10 గంటలకు బయలుదేరి పోయెను.

24 తేదీన బొంబాయినుండి తపాలతో బయలుదేరిన రావోపిండి అను స్టీమరు 28 తేదీ సాయంత్రము 8-30 నిమిషములకు ఏడీనునచ్చి ఆనాడే 7-30 నిమిషములకు బయలుదేరి పోయెను.

లాయడు బ్రిస్టికోకంపెనీ స్టీమరు టావియరు 6 తేదీ సాయంత్రము 6 గంటలకు అలెగ్జాండ్రా డాక్కులా సెంకి పెద్దునుండి బయలుదేరును. (అ. (వె.))

స్టీము బోయిలర్లకు

586

కలిగే యిబ్బందులు యింక యెంతమాత్రమున్ను లేకుండా కాపాడుకొనుటకు

“ఎవెక్సియర్”

నా నాడును, దీనిని రంగు పూసినట్లు బోయిలర్లలోపలి భాగములయందు బ్రహ్మతో పూసినయెడల స్లేటుకు త్రుప్తు వగైరాలు యెంతమాత్రమును పట్టనివ్వక స్లేటులపైని గుంటలు పడనివ్వకుండా బోయిలర్లను కాపాడును.

డి. యల్. శాస్త్రి అండు కో,
12, తంబుచెట్టివీధి, మద్రాసు.

జ్యో.వి. ప్రీమాన్

అమెరికన్ డెంటల్ సర్జన్

(యు. ఎస్. ఏ. లోనున్న ఫిలడెల్ఫియాలో పరీక్షయందు ఉత్తీర్ణులైరి.)

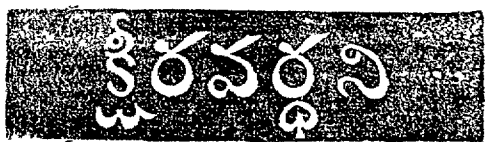
ఎస్.ప్లస్ డిగ్రీంగ్సు, లాకారేజికి సమీపం, మద్రాసు బంగారు, ప్లాటినమ్, వెండి లేక పింగాణి మొదలగువాటితో కట్టబడును, బంగారు, లేక వల్కనైటుతో దంతములు చేసి కట్టబడును. క్రౌను, బ్రిడ్జి వర్కు, యిముడ్చుట, లేక ఊడదీయుట మొదలగు వాటి ప్రత్యేక సామర్థ్యతగలదు. ప్రస్తుత పద్ధతుల ననుసరించి బాధలేకనే దంతములు ఊడదీయబడును. పైరియా, మొదలగు దంతవ్యాధులకు చికిత్స చేయబడును. కట్నము న్యాయముగానుండును.

ఉదయం 8-30 నుండి సాయంత్రము 5-30 వరకు సలహా యివ్వబడును.

ఆయుర్వేద భూషణ

నోరి రామశాస్త్రి ఎ.కె.వి.సి. గారి

క్షీరవర్ధని

అను అమృత తుల్యమైన ఔషధమును తల్లులకిచ్చిన చను బాలు యధేచ్ఛగా అభివృద్ధియగునుగాన పిల్లలకు హాని క్షయ మొదలగు కృత్రిమఆహారము నివ్వనవసరములేదు. ఇది అమృత మగు పసిబిడ్డలపాలిటి అమృతము. గుణము అత్యద్భుతము. వెల అతిసరసము. బుడ్డి 1 కి. వి. పి ఖర్చులతోర్పు 2-0-0.

ఆయుర్వేదనిలయము, బెజవాడ.

విజంటు కావలెను

తలనొప్పి, యిక్ష్మయంజా, చేయి కాలు పట్టుకొనుట, పంటినొప్పి మొదలగువ్యాధులను ఒకక్షణములో పోగొట్టుగల ఖ్యాతిజెందిన “జామాతైలమునకు” సమముగు మందు వేరేదీ యు లేదు. చాల యోగ్యతాపత్రములను పొందియున్నది. బుడ్డి 1, కి అలాలు 6 యిచ్చిఉపయోగించి జూడుడు.

అమర్ చెందు, శోభాచెందు

యింగ్లీషుమందు పలసరకు సల్ఫూరిక్, నైట్రిక్, మొరాటిక్ ఆసిడ్లు, వ్యాపారస్థులు, నెం. 63 నైసప్పనాయునివీధి, మదరాసు.

రైతుల సమావేశము

ది 23-10-1925 సంచిక రేడియో కోటిపల్లి గ్రామంలో రామచంద్రపురం తాలూకా రహితలసమావేశము జరిగినది. ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరు గారిచే డెల్టానాటి సప్లయవిషయ మయి రైతుల అభిప్రాయము కనుగొనుటకు యాసభ ఆహ్వానింపబడినది. రివిన్యూ డి. పి. డబ్లియం. ఉద్యోగస్థులు సభ సలంకరించిరి. సుమారు 500 మంది రయతులు హాజరయిరి. రయతుల నీటి యిబ్బందుల గూర్చి శ్రీయుత నరసింహదేవర సత్యనారాయణగారు సేమాని పట్టాభిరామయ్యగారు మాట్లాడిరి.

ప్రశ్నలము అమలులో యున్న 4 అంగుళముల తూరల వలన సాగుబడి సరిగ జరుగుటలేదనియు వ్యవసాయపు తరస్థిలో తూరల ఆయకట్టు నిర్ణయించక వ్యవసాయపు పనులయిన తరు వాత తూరలు గతసంవత్సరము తగ్గించి వేయటవలన ప్రధమ పంట సాగుబడికే నీటియిబ్బంది కలిగినదనియు తిరిగి యీ తూరల నిర్ణయము డిపార్టుమెంటువారు సాగుబడి అప్పుడు జరింగి చుట అత్యవశ్యకమనియు తెలియపరచిరి. అందుపై ఇంజనీరు గారు తూరలపునర్నిర్ణయము సాగుబడితోజులలోనే జరిగించెద మనియు 4 అంగుళముల తూరలు తీసివేయవలసినదిగా రయ తాంగము కోరయెడల ఆయకట్టును వృద్ధిచేసుకొని పెద్దతూరలు నిర్ణయమునకు రహితాంగము అంగీకరించయెడల తా మిర్విధానము అవలంబించెదమని తెలిపిరి.

కాల్య చివరనున్న భూములకు మురుగు నష్టము యేటేట తగులుచుండుటచే కాలువ మొగనున్న మెరకభూముల కంటే యీ చిగురుభూములు ముందు సాగుబడివిషయమయి డిపార్టుమెంటువారు యేర్పాటు చేయించవలసినదిగా కోరిరి. ఇందుకు ఇంజనీరుగారు ప్రత్యేకముగా కొంత కాలము పల్లపు సాగుబడినిమిత్తం కాలువ చివర భూములకు టర్న యిచ్చుటకు అవకాశము లేదనియు, సాగుబడి లేత అయినచో కాల్యపై నున్న భూములకు యెక్కువ నష్టము కలుగుటచే అచ్చటి రయతాంగము అధికముగా నష్టపోవుదురనియు తెలిపిరి.

కాల్యచివర సరియైన నీటి ప్రమాణకొలతలను నిర్ణీత ప్రకారము పుంజకపోవుటవలన సాగుబడికి తగినంతనీరు సకాలములో అందుబాటు కావడము లేదని తెలియపరచిరి. ఇందుకు తగినంతసిబ్బందిలేకపోవుటవలన కొలతరెక్కలు అనుదినము తీసుకొనుట లేదనియు రివిన్యూ డిపార్టుమెంటువారు గ్రామోద్యోగులచే యీకొలతరెక్కలు అనుదినము పంపించుట కేర్పాటు చేసిన సరియైన నీటిప్రమాణము కాలువ చివర యందుచుటకు ప్రయత్నించెదమని యింజనీరుగారు సమాధాన మిచ్చిరి.

పెద్దాపురం డిప్యూటీ కలెక్టరుగారు రామచంద్రపురం రహితోదారుగారు గ్రామోద్యోగులకు యీపని నిర్వహించుటకు అవకాశము కలదని తెల్పిరి.

ప్రశ్న:—కాలువలు సరియైన మరమ్మత్తులో యుంచక పోవుటచే వంద్రువేసి మెరకయి కాలువలు పూడిపోవుటవలన భూములకు నీరుయెక్కుట కష్టముగా నున్నదనియు కాలువ మరమ్మత్తులు డి. పి. డబ్లియం. వారు ప్రతి సంవత్సరము శ్రద్ధతో చేయించకపోవుటవలన రహితాంగముకు నష్టము వాటిల్లుచున్నదనియు డి. పి. డబ్లియం. వారు కాలువ మరమ్మత్తుల కిచ్చే రేటు చాల తక్కువగా యుండుటచే కంట్రాక్టర్లు రాకున్నారనియు సకాలములో యేటేటను కాలువమరమ్మత్తులు జరిపించుట అత్యవశ్యక మనియు తెలిపిరి.

ఇందుపై రయతాంగపు భూమి మరమ్మత్తుతోజులు జిల్లా తాలూకాబోర్డులలోడ్డుపనులు ఒకేదినములో వచ్చుటచే కూలీల గిరాకీగా యుండురనియు రయతాంగముతో డి. పి. డబ్లియం. వారు పోటీకి వచ్చుట కష్టసాధ్యమనియు సాధ్యమయి నంతవరకు రేటు మెచ్చుపరచుటకు ప్రయత్నింతుమనియు యింజనీరుగారు సమాధాన మిచ్చిరి.

ప్రశ్న:—రేడియో డ్రయినువల్ల కాలవప్రాంతపు భూములకు చాల మురుగునష్టము వచ్చుచున్నదనియు యిప్పుడున్న టులగాక యీ కాలువలను పల్లెపాలెమువద్దనుంచి గోదావరిలో కలియనుటల మార్గము యేర్పాటుచేసిన విశేషనష్టము రాకుండాగా అవకాశము కలుగగలదని సలహా నిచ్చిరి.

అందుపై సరియైన లెవల్ను తీసికొని తగు ప్రయత్నము చేసెదమని యింజనీరుగారు జవాబు నిచ్చిరి.

ప్రశ్న:—బొప్పెల్ల సైదుకాలువకు లాకుపైన చాల మెరకమీద తూము కట్టబడియుండుటచే కాలువ బాగుచేసిన గాని నీటిసప్లయ తూర్తిగ అగుటలేదనియు గోదావరి కాలువలో తక్కువనీరు యున్నప్పుడుకూడ యీ కాలువలో ప్రవాహముండుటకు మెరకమీద కట్టబడిన యీ తూమును లాకు లేవలుకు దింపించి కట్టినచో ఆకుమళ్లకును చెండవంటకును కూడ సరియగు నీటిసప్లయ కాగలదనియు, యీతూము దింపి కట్టి

నచో 6000 యకరముల భూమికి నీటి యిబ్బంది తీరగలదనియు తెలియజేసిరి.

ఇందు విషయమయిసరియైన కొలతలు తీసుకొని తగు యేర్పాట్లు గావించుటకు ప్రయత్నములు జరుపబడునని యింజనీరుగారు తెలియజేసిరి.

ప్రశ్న:—రయతుల సమావేశములలో చర్చించెడి హంశములకు డిపార్టుమెంటువారు యెటులు మార్పులను గావించికో యెవరికిని తెలియకు లేదనియు డిపార్టుమెంటువారు యీకాన్ ఫరెన్స్ను ఫలితములను, వారు గావించెడి నూతన మార్పులను జిల్లాజిట్టులో ప్రకటించవలసినదిగా కోరిరి.

డిపార్టుమెంటు ద్వారా యీ అంశములను తాజేదార్లకు తెలియపరచుచుండుటచే బహిరంగపరచవలసిన అవసరము కనుపడలేదనియు, కోరినవారికి తెలుపబడుననియు తెలియజేసిరి.

సభాకార్యక్రమ మంతయు చాలశాంతముగ నిర్వహింపబడినది. సభ జరుగునంతకాలము మధ్య మధ్య యేమియు ప్రశ్నలువేయక సభ్యులెల్లరు చాల నిశ్శబ్దముతో అడుగు ప్రశ్నలను యిచ్చెడి జవాబులను ఆలకించుచుండిరి.

ఇంజనీరుగారు ప్రశ్నలన్నిటికి విపులముగ శాంతముగ జవాబులను యింగ్లీషుభాషలో నొసంగిరి. వాటినిన్నిటిని శ్రీయుత నరసింహదేవర సత్యనారాయణగారు తెనుగున తర్జుమా చేసి చెప్పిరి.

సభ ముగిసిన తరువాత రయతాంగము ప్రత్యేకముగా సమావేశమయి రామచంద్రపురం తాలూకా రయతులసంఘము స్థాపించుటకు నిర్ణయించిరి. గోదావరిజిల్లా సంయుక్తసభ కాకినాడలో జరిగిన తరువాత దీనిని యేర్పాటుచేసి ప్రతి సంవత్సరము జరుగబోయెడు యీడిపార్టుమెంటువారి సమావేశమప్పుడు కావించెడి చర్చలకు సరియైన అమలు జరుపుటకు కృషి సలుపుటకు సంవత్సరము పొడుగునను రయతులకు కలుగు నీటియిబ్బందులను తెలుసుకొని వాటిని నివారించుటకు తగు యేర్పాట్లు చేయుటకు యీ తాలూకాసంఘము పనిచేయుటకు నిర్ణయింపబడినది.

(స్వకీయవిలేఖరి)

రామచంద్రపురం తాలూకా

గ్రామోద్యోగుల సభ

ది 25-10-25 లేడిని రామచంద్రపురం తాలూకా గ్రామోద్యోగులసభ రామచంద్రపురం గణపతిహాలులో 12 గంటలకు పగలు మ|| రా|| 3, మానుకొండ గంగరాజు గారు అధిపత్యముక్రింద సమావేశమై యీదిగువ తీర్మానములు ఆమోదించబడినవి.

1. 1925 సంవత్సరము నె 10 రు గ్రామోద్యోగుల పునరుద్ధరింప బూనిన చట్టమును క్లబ్బుచేయబడిన అన్ని గ్రామములకున్న తగ్గించబడిన అందు ఉద్యోగులు నాఖర్లును పునరుద్ధరింపవలసినట్లు సవరణచేయవలసిన దని యీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

2. 1925 సంచిక నె 10 రు గ్రామోద్యోగీయుల పునరుద్ధరణ ఈ విల్లు శాసనసభలో ఉపాదించుచు గా|| 8|| మెంబరు గారు రయతువారి గ్రామమునసబులకున్న జమీన్దారి గ్రామోద్యోగుల యొక్కయున్నా జీతములను తగ్గించుటను గురించి వెలిబుచ్చిన అభిప్రాయము గ్రామోద్యోగులకు తీవ్రమైన ఆందోళనమును అసంతృప్తిని కలుగజేయుచున్నదని యీసభవారు తీర్మానించు చున్నారు.

3. క్లబ్బుచేయబడిన గ్రామములలో గ్రామోద్యోగులను నాఖర్లను తగ్గించినందువల్ల సక్రమ గ్రామపరిపాలనకు అటంకమున్న అధిక శ్రమయున్న కలుగుచున్నది గాన వంటనే పునరుద్ధరించవలసినదని యీసభవారు తీర్మానించు చున్నారు.

4. గ్రామ ఉద్యోగులు జీతములు నిర్ణయించడములో ఆయాగ్రామముల జేరిజా జనసంఖ్య ఆయకట్టునుబట్టి జమీన్దారి రయతువారి గ్రామముల వివక్షలేతకుండా నెల 1 కి 15-0-0 లకు దక్కువ కాకుండా జీతం నిర్ణయించనియెడల గ్రామోద్యోగులలో చాలా అసంతృప్తికిన్ని తీవ్రమైన ఆందోళనమును కారణమగునని యీసభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

5. గ్రామోద్యోగీయుల సంఘ తీర్మానము ననుసరించి మదరాసు 1925 న సంచిక లోకలబోర్డు సవరణ చట్టము గా. జి. రామేశ్వరరావుగారు ప్రవేశపెట్టిన బిల్లును ప్యాసుచేయించవలెనని యీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

మల్లెపూడి జానకిరామయ్య
సెక్రటరీ

మంత్రుల బాధ్యత

ద్వంద్వ ప్రభుత్వ విధానము క్రింద, మంత్రులకు రెండు హోదాలు గలవు. మొదటి హోదా ప్రభుత్వ సభ్యత్వము. ప్రభుత్వమునందు వీరు భాగస్వాములగుటచే, ఎక్కడకుపోయినను వీరి వాక్కులను ప్రభుత్వపు వాక్కులక్రింద ప్రజలు పరిగణించుట సహజము. రెండవ హోదా స్వపక్షమునకు కేంద్రపాదము. మంత్రులను ఒకరికిటికి అసభికారులే. వీరును ప్రజాప్రతినిధులే. అందుచే తమ స్వంత యభిప్రాయములను తెలుపుటకు వీరికి హక్కుగలదు. కాని మంత్రులే హోదాతో ప్రసంగించుచున్నారో గ్రహించుట కష్టము. చే జక్కిన యవకాశములను మంత్రులు దుర్వినియోగము చేయుటకును వీలుగలదు. మంత్రులు తమ స్థానమును నిలుపుకొనుటకును, తమ పక్షమునకు బలము చేకూర్చుటకును, తమకుగల ప్రభుత్వాధికారమును ఉపయోగించవచ్చును. రెండు హోదాలును మిళితమగుచో, ఎన్నికల కిబ్బంది గలుగుటయు, ప్రజాప్రతినిధ్యమునకు భంగము కలుగుటయు తలపించును. అందుచే స్వపక్షమును ప్రేమించెడి వారందరను, సత్సాధికారములను నెలకొల్పి అధికార దుర్వినియోగము గలుగకుండ జూడవలయును. ఇందు కన్ని పక్షములవారును కలసి యత్నించుట అవసరము. ఈ విషయమై ఎల్లరకును సమాన బాధ్యత గలదు.

నిన్నటిదినము యీ విషయమై మదరాసు శాసనసభలో చర్చ జరిగెను. సర్ పాత్రోగారు మంగుళూరుకు బోయినపుడు, క్రైస్తవ సంఘము వారును మోస్లామీయులూ బిన్నపముల గావించిరి. వీరికి బదులు జెప్పటలో, క్రైస్తవ ప్రతినిధులగు సాల్వానాగారికిని, మోస్లా ప్రతినిధులగు ఉప్పీ సాహెబుగారికిని వర్తించునటుల పాత్రోగారు ప్రసంగించినదియు, ప్రభుత్వమునకు తోడ్పడని ఇట్టి ప్రతినిధులను పంపుచో మేలేటలు జరుగుననియు, తమకు తోడ్పడెడి వారిని పంపుచో ఉపకారము జేయ వీలగుననియు బలికినటుల, పత్రికలలో ప్రకటింపబడెను. అందుమీద పలువుర కాగ్రహము గలిగెను. పాత్రోగారు మంత్రీహోదాతో వెడలునపుడు, జస్టిసు పక్షమునకు వోట్లు సీయవలసినదని నియోజక వర్గమును హెచ్చరించుటయు, తదితర పక్షములకు జేందినవారిని ప్రతినిధులుగ బంపినందుకు వారిని మందలించుటయు, కూడని పనియని, సి. వి. యస్. నరసింహరాజుగారు స్పష్టముగ నుడివీరి. సర్ పాత్రోగారుకు జవాబుచెప్పచు, శామివిషయమై ముచ్చటించినది రాయబారమున కసంతరమనియు, ఇష్టాగోష్ఠి ప్రసంగమునందనేక విషయములనుగూర్చి ముచ్చటించుటకు తమకు

హక్కుగలదనియు, అయినను పత్రికలలో ప్రకటింపబడిన వృత్తాంతము సరిగాదనియు సమర్థించుకొనిరి.

పాత్రోగారు దెలిపిన వృత్తాంతమునుబట్టి యైనను, నియోజకవర్గము పంపెడి ప్రతినిధులపై ప్రజల కష్ట నివారణ మార్గారపడియుండు నని దెలిపినటుల విదితమగుచున్నది. ప్రజాప్రతినిధులు అధికారమునందున్న పక్షమునకు తోడ్పడవలయునని తాము గోరినటుల, పాత్రోగారు రంగీకరించిరి. తమ కష్టములను నివారించవలయునని ప్రజలు మంత్రులను వేడుచున్నపుడు, ఆ విషయమై ప్రత్యుత్తరమొసగుట న్యాయముగాని, శాసనసభా ప్రతినిధులగూర్చి ముచ్చటించుట పాడిగాదు. ఇందు వలన ప్రతినిధులకును ప్రజలకును అనవసరముగ ఎడబాటు గలుగుటకు వీలేర్పడును. జస్టిసుపక్ష ప్రచారమునకు మితిమీరిన అవకాశ మేర్పడును. ఏ పక్షమున కయినను యిది యపాయకరమే. దక్షిణ కనరా ప్రతినిధులు పాత్రోగారి సమాధానము నంగీకరింపరయిరి. ఏది యెటులున్నను, మంత్రుల బాధ్యతను గోచరింపజేయుటకు నిన్నటి అడ్డరస్ మెంటు తీర్మానము అక్కరకు వచ్చినది. పాత్రోగారు సమాధానము జెప్పిన పిమ్మట, యిట్టి మందలించు తీర్మానముకు వోట్లకు బెట్టుటకన్న ఉపసంహరించుకొనుటయే మేలు. ఆర్థిక సభ్యులగు మాయరుగారును, పాత్రోగారికికిమీద జాగ్రత్తగ మెలగెదరని నుడివి, వారి సమాధానము నంగీకరింప వలయునని గోరిరి. కట్టమంచి రామలింగా రెడ్డిగారును అట్టి హితమును నొసగిరి. సర్. సి. పి. రామస్వామిఅయ్యంగారును యింతటితో నీ వ్యవహారమును ముగింపవలయునని గోరగ, నరసింహ రాజుగారు మందలించు తీర్మానమును ఉపసంహరించుకొనిరి. కాని, మందలించు తీర్మానమును ప్రతిపాదించిన ప్రయోజనము నెఱవేరినది. మంత్రుల ధర్మమును, సభ్యులు చక్కగ తేటపరచిరి. సత్యమూర్తిగారు దెలిపినటుల, ద్వంద్వ ప్రభుత్వము నిరర్థకమని ఎల్లరుచాటుచుండ, మంత్రులు నిష్కర్షగ ప్రవర్తించుచో, దాని యపయోగ మనలే యంతరించును. జస్టిసు మంత్రులు, జస్టిసుపక్ష యాజమాన్యమున జరిగెడి సభలలో రాజకీయ విషయములను చర్చించవచ్చును. కాని మంత్రీ హోదాతో మెలగుచున్నపుడు, స్వపక్ష సిద్ధాంతములను బోధించుట గాని, అన్యపక్షములను నిరసించుట గాని, మిగుల అనుచితముగ నుండును. ఇకముందటి సందర్భములు దయింపకుండు గాక యని కోరెదము.

1 వ నవంబరు

నవంబరు 1 వ తేదిని అఖిలభారత స్వరాజ్య పక్ష కార్యనిర్వాహకసభ నాగపురమునందు గూడును. ఈ సభవారు టాంబీగారి చర్యను గూర్చి విచారించి, భావికర్తవ్యమును నిర్ణయించెదరు. కార్యనిర్వాహకసభను గాక, సామాన్య సభనే గావించిన యోగ్యముగ నుండెడిది. ఏలనన, విషయము చాలముఖ్యమయినది. స్వరాజ్యపక్ష భావికర్తవ్యము రాబోవు నిర్ణయముపై నాధారపడియుండును. సామాన్యసభ గావించుట కొంత వ్యయప్రయాసలకు కారణమైనను, దానిని పాటిం

చుట న్యాయముగాదు. అవసరసమయములందు, స్వల్ప కష్టములను లెక్కనేయవీలులేదు. ఉద్యోగ పదవులను బాత్రిగ నంగీకరింపగూడదనియు, ఆంధ్ర రాష్ట్రీయసభవారు దెలిపినటుల సెలెక్టుమిటీ సభ్యత్వములను గూడ నాశింపగూడదనియు కట్టడి జేసికొనవలయును. ఈకట్టడి లేనియెడల, స్వరాజ్య పక్షము తన వ్యక్తిత్వమును నిలుపుకొనజాలదు. ప్రతిష్ఠంభనము కొనసాగుట కే మాత్రము వీలుండదు. ఉద్యోగ నిరాకరణము ప్రధానాధారముగ నుండనిది, స్వరాజ్యపక్షమునకును మితవాద పక్షమునకును కార్యక్రమమునందెట్టి భేదముండజాలదు. అసహాయదృష్టి అసలే యంతరించును. పాట్నా తీర్మానము మూలమున కాంగ్రెసుసభవారి రాజకీయ కార్యక్రమమును నడుపు బాధ్యత స్వరాజ్యపక్షముపై బడుటచే, కాంగ్రెసు దృష్టి నెక్కుడు పట్టుదలతో రక్షించుట యవసరము. పరిస్థితులు జూడ మిగుల నిరుత్సాహకరముగ నున్నవి. వీరారు ప్రముఖులు రిస్సాంసీపు సహకారమును వాంఛించుచున్నారు. కేల్కారుగారి యభిప్రాయమును వివరింప నక్కరలేదు. శాక్టరు మూంజీగారు మూకీభావము వహించి యున్నారు. అభయంకరుగారు సయితము ప్రతిష్ఠంభము విషయమై ఇదమితమని దెలుపకబోయిరి. నేడందిన తంతివార్తల ప్రకారము, బొంబాయి స్వరాజ్యపక్ష శాసనసభ్యులు, మంత్రీ పదవులను స్వీకరింప గూడదను నిషేధమును తొలగింపవలయుననియు, ఉద్యోగములు లేకుండ శాసనసభలలో జేయగలిగిన దేమియు లేదనియు నాగపురములో జరుగబోయెడి కార్యనిర్వాహక సభవారికి విన్నప మంపిరట. నాగపురపు సభలో సభిప్రాయభేదము గలుగునెడల, రిస్సాంసీపు సహకారమును ఆధారముగ జేసికొను కాంగ్రెసు డెమోక్రటిక్కు పక్షము నొకదానిని నిర్మింప వచ్చునని, కేసరి పత్రిక వ్రాసెను. సందర్భముల గాంచిన, మంత్రీపద స్వీకారము నిమిత్తము మహారాష్ట్రపక్షము చీలిపోవునని ఎంచవచ్చును. కాంగ్రెసునందు బహిష్కార స్వరాజ్య పక్షముల కెట్టెటులో సమాధానము గుదిరినదని సంతసింప చుట కవకాశములేకుండ స్వరాజ్యపక్షమునందే చీలిక గలుగనున్నది. కాని ప్రధానవిషయమై అభిప్రాయభేదము గలుగుచో, పక్షములు రెండుగాక తప్పవు. అట్టితరి నేమిచేయవలయును? శాసనసభలలో ప్రవేశించుటయే లోపమనుచుండగ, మంత్రీపదవులనుగూడ స్వీకరించుచో, వ్యవహారము మరింత విషమస్థితికి వచ్చుట నిశ్చయము. కొందరు చీలిపోయినను, స్వరాజ్యపక్షము ప్రతిష్ఠంభము, ఉద్యోగనిరాకరణముల విషయమై ఎక్కుడు పట్టుదలజూపుట ముఖ్యము. ఈవిషయమున ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభ దేశమునకు అనుకూల మార్గమును సూచించెను. నాగపురపు నిర్ణయ మేమగునో యని, దేశ మెదురుజూచుచుండును.

నూతన రాజప్రతినిధి

గౌ॥ ఇ. యఫ్. యల్. వుడ్డుగారిని, రీడింగు ప్రభువుగారికి బదులుగ హిందూదేశ రాజప్రతినిధిగా నియమించినటుల, రూటరుతంతివార్త దెలుపుచున్నది. వుడ్డుగారు, ప్రస్తుత బ్రిటీషుమంత్రులలో నొకరు. వీరు వ్యవసాయశాఖను పాలించుచున్న

టుల దెలియుచున్నది. 1910 సంవత్సరమునుండి వీరు పార్లమెంటునందు సభ్యులుగనుండిరి. కొంత కాలము విద్యాసంఘాధ్యక్షునిగను, కొంతకాలము కాలనీలకు సహాయమంత్రిగను పనిజేసిరి. వీరు కడచిన యుద్ధమునందు పాల్గొనిరి. వైకౌంటు హా లి ఫా క్సు గా రి కు మారులు. 1881 సంవత్సరమున జన్మించుటచే వీరి కిప్పుడు 44 సంవత్సరములు. ఇందునుబట్టి వీరికి చురుకుగ బని చేయగల యీడుగలదని గ్రహింపవచ్చును. ఇంత వరకు, ఇండియామంత్రి కన్సర్వేటివు లగుటయు, రాజ్యప్రతినిధి లిబరలు పక్షమునకు జెందినవారగుటయు తటస్థించెను. ఉభయులును సరిపెట్టుకొని పోవుచున్నను, అభిప్రాయ భేదములుండుట సహజము. రీడింగు ప్రభువుగారు బర్క్లెడ్ హెడ్డు ప్రభువుగారిని ప్రేరేపించుటకు బదులు, బర్క్లెడ్ హెడ్డు ప్రభువుగారే రీడింగుప్రభువుగారిని తమ త్రోవకు దెచ్చుచుండిరి. ఇకముందు, రాజ్యప్రతినిధి యు ఇండియా మంత్రియు కన్సర్వేటివులుగ నుండురు. హైందవసమస్య విషయమై ఉభయులును ఏకాభిప్రాయము జూపెద రనుటకు సందియములేదు. అందుచే అధికారవర్గ పరిపాలనము నిరాటంకముగ కొనసాగుట నిశ్చయము. రాజ్యాంగ సంస్కరణవిధానమునుత్తరలోమార్పుటపొసగదు. వుడ్డుగారినిగూర్చి, భారతీయులెరుగరు. వీరిదివరకు, బ్రిటీషు రాజకీయరంగమునం దంతగ ముందుకు వచ్చియుండలేదు. కాని వుడ్డుగారు సమర్థులయినను గాకున్నను, భారతీయులు చింతింపరు. ఏలవన అత్యంతసమర్థులని పేరొందిన రీడింగుప్రభువుగారి పరిపాలనమువలన, హిందూదేశమునకు గలిగిన లాభమల్పము. రీడింగుప్రభువుగారు లిబరలు పక్షమునకు జెందినను లాభము గలుగదయ్యెను. అందుచే రాజ్యప్రతినిధు లెవరయినను, భారతీయుల కొక్కటే. అధికారవర్గ యంత్రమునందు ప్రవేశించినవిమ్మట అందరును ఒక్కరీతినే ప్రవర్తించుట సహజమయినది. భారతీయులమోక్షము వారి హస్తములందే గలదు. స్వపరిపాలనా సంపాదనము పట్ల ప్రజలు కృతనిశ్చయులగునెడల, వారి సంకల్పము నేరును విఫలమగుజాలరు. అట్టితరి, పాలకులు కన్సర్వేటివులయినను, లిబరలు లేబరుపక్షములవారయినను ప్రజలకోర్కెను సఫలమగుటకు వెనుదీయరు. అందుచే గా. వుడ్డుగారెట్టివారయినను, భారతీయులు విచారింప నక్కరలేదు. ఆశ యంతగలేకున్నను, వుడ్డుగారి పరిపాలనము ప్రజలకోర్కెలను నెఱవేర్చుకాయనియు, వీరి పాలనమునందే హిందూదేశమునకు స్వరాజ్యానుభవ భాగ్యము కలుగుగాకయనియు, గోరెదము.

శంకరనాయుగుగారు

నర్ శంకరనాయుగుగారి పూర్వాభిప్రాయములు మారినటుల దోచదు. మోపళాతిరుగు బాటుకు, ఆరికదుస్థితియే ప్రధానకారణమనిపలువురంగీకరించియున్నారు. అట్టిదుస్థితిని వెంటనే తొలగించునిమిత్తమే, మల బారు పెనెస్సెట్టమును నిర్మింపబూనిరి. కాని శంకరనాయుగుగారు రటుల భావింపక, కిలాఫాత్ యుద్ధమమును, గాంధీమహాత్ముడు బోధించిన శాసనోల్లంఘనాది సిద్ధాంతములును ముఖ్యకారణములని హిందూప్రతికూలవాసిరి. ఈ సంగతినే వారిదివరకు ప్రచురించిన “గాంధీ, అరాజకము” అను గ్రంథములో వివరించిరి.

ఈ గ్రంథము వీరికి బ్రిటీషుకోర్టులలో ధననష్టమునకు గూడ కారణమయ్యెను. మోపళాతిరుగు బాటుకు స్థానికపరిస్థితులే ముఖ్యకారణములు గాని, మహాత్ముని సంబోధనలుగావని ప్రాజ్ఞులు గ్రహింపగలరు. మహాత్ము డెన్నడును దౌర్జన్యమును బోధింపలేదు. మహాత్ముని సంబోధనకు ఫలముగ దౌర్జన్యము నామోదిం చెడి వారు సయితము అహింసయే అనుకూలసాధనమని అంగీకరించిరి. అట్టి తరి, మోపళాతిరుగుబాటుకును, మహాత్ముని ప్రచారమునకును ముడిబెట్టుట శంకరనాయుగుబోటి ప్రముఖుల కెంతమాత్రము పాడిగాదు. వీరు ఎట్టి యభిప్రాయములను తెలిపినను, సత్యము ప్రజలకు పరిస్పృటమై యున్నదని గ్రహింప వలయును.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము: ప్రభుత్వపుజోక్యము

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునందు ప్రభుత్వపు జోక్యము నెంత తగ్గించిన సంతోషము. విశ్వవిద్యాలయమునకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముండుట యవసరము. ఇట్టిస్థితిలో, నిన్నటిదినము టి. యం. నరసింహాచార్యుగారు ప్రతిపాదించిన సవరణను శాసనసభవారి రామోదించియుండుట మిగుల శోచనీయము. స్థానికప్రభుత్వమువారు, విశ్వవిద్యాలయ చట్టమునుండి ఏప్రదేశమునయినను తీసివైచినటుల ప్రకటింపవచ్చునని, సవరణదెలుపుచున్నది. ప్రభుత్వమున కిట్టి యధికారముండుట యపాయకరము. శాసనసభవారి యంగీకారము నయినను బాంధవకర్తలకేకపోవుటచే, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమును ప్రభుత్వమువారు సంకుచిత పరుపవచ్చును. విశ్వవిద్యాలయపు ఆవరణము నిపుడే నిర్ణయించి స్థిరపరుచుట యుక్తము. అంతియగాని, మున్నందు ప్రభుత్వమువారు ఇచ్చవచ్చినటుల తగ్గించుటకు వీలుండుచో, అనవసర కలవరమునకు తావేర్పడవచ్చును. నరసింహాచార్యులుగారి సవరణను పాత్రోగా రామోదించుట విచిత్రముగ నున్నది. ఇట్టిసవరణను శాసనసభ్యులు ఆలోచనలేకుండ నెటుల యంగీకరించిరో దురూహ్యముగ నున్నది.

మద్రాసు కార్పరేషను: కల్లంగడులు

మద్రాసు కార్పరేషనువారికి కల్లంగడులకు లైసెన్సు నిచ్చు అధికారము లేదని, నిన్నటిదినము ఎక్సైజు మంత్రిగారు శాసనసభలో దెలిపిరి. అట్టి యధికారమును కార్పరేషను కిచ్చుట వాంఛనీయము గాదని గూడ మంత్రిగారి యుద్దేశ్యము. కల్లంగడులను నెలకొల్పు విషయమున, స్థానిక సంఘముల కధికారము లేకుండుటవలన, ప్రజలకు త్రాగుట కాకర్షము గలుగురీతిని, కల్లంగడులను నెలకొల్పు చున్నారు. అధికారులకు రివిన్యూ ప్రధానముగ గనుపట్టుచున్నది. త్రాగుడును నిరుత్సాహపరచు మార్గముల నవలంబింప కున్నారు. చెన్నపురినంటి ముఖ్య పట్టణములో, నందడిగల స్థలములలో కల్లంగడు లుండుటయు, త్రాగి బజారులలో గండ్రగోళము జేయుటయు తటస్థించుచున్నది. చెన్నపురి కిది ఎంతయు అవమానకరము. కార్పరేషనువారికి తగిన యధికారము నిచ్చుచో, ప్రజల కిష్టము లేనిచోటుల కల్లంగడుల నుండకుండ జేయగలరు. ప్రభుత్వసభ్యు డిందు

కంగీకరింప కుండుటచే, మద్యపాన నిషేధమునకు వారి సహాయము లభింపదనియు, పౌరులే యిక్కార్యమును నిర్వహించుటకు నడుము గట్టవలయుననియు తేటపడక మానదు.

ఇర్రిగేషను చట్టము

ఇర్రిగేషను చట్ట మొంతకాలమునకు శాసనమగునో తెలియదు. చెన్న రాజధానియందు క్రొత్త ప్రాజెక్టులను కొనసాగించి నీటి సౌకర్యములను వ్యాపింపజేయునిమిత్త మిచ్చటము నిర్మింపబడినది. చట్టము శాసనమగుటకు కాలయాపన జరిగిన కొలదియు, ఇర్రిగేషను ప్రయత్నములును వెనుకబడక మానవు. ప్రాజెక్టులపేరుతో హెచ్చునిస్తులను విధించుచున్నారు. ఇర్రిగేషనుచట్టము అమలులోనికి రానిది, ఈపని ఎటుల సాధ్యమగునో తెలియదు. శాసనసభవారు జేసినమార్పులను కొన్నింటిని అధికారు లంగీకరింపలేదను కారణమున యిట్టియాలస్యము జరిగినది. శాసనసభపై నెట్టిగౌరవము గలదో యిందునుబట్టి గ్రహింపవచ్చును. ఇర్రిగేషనుచట్టమును అమలులోనికి దేవలయునని ఎంతకాలమునుండియో సంకల్పము గలదు గాని యంతవర కది నెఱవేరలేదు. ఎప్పటికిది నెఱవేరునో యూహింప శక్యముగాకున్నది.

“ఆంధ్రమా” లేక “తెలుగా?”

జయంతి రామయ్య పంతులుగారి అభిప్రాయము

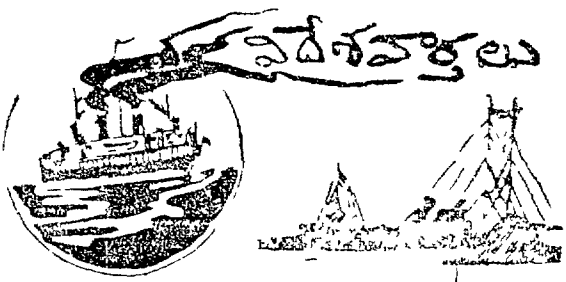
జయంతి రామయ్య పంతులుగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:— తెలుగు దేశమునకు ప్రజలకు, భాషకు అంతకు, ‘ఆంధ్రమ’ పదము కన్న ‘తెలుగు’ అన్న పద ముండిన బాగుండుననియు, నూతన విశ్వవిద్యాలయమును తెలుగు విశ్వవిద్యాలయ మనవలెననియు కొందరు భావించుచున్నారు. చరిత్రవిషయములందు కొన్ని అపొహలండుటచే యీ అభిప్రాయము గల్గినది. అయితేయబ్రాహ్మణం నాటనుండియు సంస్కృతవాఙ్మయము నందును, కొందరు గ్రీకుచరిత్రకారుల చేతను ఆంధ్రులు ‘ఆంధ్రుల’నియే పేర్కొనబడుచుండిరి. క్రీ. శ. 680 సం॥ ప్రఖ్యాతి పడసిన చినాయాత్రికుడు హ్యూన్స్సుట్యూంగు గోదావరి కృష్ణ నదుల మధ్య భాగమును ఆంధ్రదేశ మనియే వ్రాసెను. ఈనదుల దిగువ భాగమును ‘ధన కటకమ’నియు, ‘మహా ఆంధ్రమ’నియు పేర్కొనెను. ‘తెలుగు’ పదము, అందుండివచ్చిన ‘తెలింగ’ పదము పిమ్మట వచ్చినవి. ‘తెలుగు’ పదము త్రిలింగ నుండి వచ్చినవని యందురు. కాని యిది భూగోళశాస్త్రమునకు చరిత్రకు విరుద్ధముగ నున్నది. కొందరు ‘రికలింగ, నుండి వచ్చినదందురు. దీనిప్రకారము అసలు తెలుగుదేశమే వదలిపోవును. ‘ఆంధ్ర, అను పదము చాలకాలమునుండి వాడుకలో నున్నది. నూతన విశ్వవిద్యాలయమున కదియే తగినపదము.

బొంబాయి నేతపరిశ్రమ

పరిస్థితులు

ఒక వారములో సమ్మె నంతమొందవచ్చునని యంత్రముల యజమానుల నమ్మకము

బొంబాయి, అక్టోబరు 29.—సమ్మెదారులను పనిలో బ్రవేశించవలసినదని యంత్రముల యజమానులు ప్రోత్సలము చేయుచున్నారు. ముందువారమునాటికి సమ్మె అంతమొందునని వారు విశ్వసించుచున్నారు. నవంబరు 2-వ తేదీన యంత్రములు యెందు తిరిగి పనిచేయుట ప్రారంభించునని ప్రకటించెను. తగ్గింపబడిన జీతములపై తిరిగి పనిలో జేరుటకు కార్మికులలో చాలమంది కెంతమాత్రమును యిష్టములేదు. గ్రామములనుండి నగరమునకు తిరిగివచ్చిన కార్మికులసంఖ్య బహుధ్వలముగ నున్నది. (ఆ. ప్రె.)

నూతన రాజప్రతినిధి

గౌ॥ ఈ. ఎఫ్. ఎల్. ఉడ్ గారు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, అక్టోబరు 29:—రీడింగ్ ప్రభుని స్థానే గౌ॥ ఈ. ఎఫ్. ఉడ్ గారు ఇండియా రాజప్రతినిధిగా నియమింపబడిరని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి.

రైటు ఆకరబిలు ఎడ్వర్డు, ఎఫ్ ఎఫ్ ఉడ్ గారు ఏప్రిల్ 1921 నుండి 1922 అక్టోబరువరకు ఆఫిరివేళపు సహాయ మంత్రిగనుండి పదవ విద్యాసంఘమునకు అధ్యక్షులుగనుండి పూర్వము. 1881 ఏప్రిల్ 16 తేదీని జన్మించి హ్యాలిఫాక్స్ ప్రభుని జ్యేష్ఠపుత్రుడు. వయసు 44 సంవత్సరములు. యుద్ధము లో పనిజేసిరి. 1910 నుండి పార్లమెంటు సభ్యులుగనున్నారు. 1921-22 లో పెన్సిల్వేనియా నెడవీరి. యార్కు షైర్ పటాలము నకు లెఫ్టినెంటు. క్రైస్టు చర్చిలో విద్యాభ్యాసము జరిగెను.

రైటు ఆకరబిలు ఎడ్వర్డు ప్రెడెసిక్టు

లిండెల్ ప్రెడెసిక్టు గారు నియమింపబడిరి

రాజప్రతినిధి శివరము, డెల్వేడీరు, కలకత్తా, అక్టోబరు 30:—ఈడిగువ వివరించిన ప్రకటనము సార్వభౌమనిప్రభుత్వము గావించెను—1926 ఏప్రిలులో విరమింపనున్న ఎరలు రీడింగ్ స్థానే ప్రధానామాత్యుని సిఫార్సు ప్రకారము భారతదేశ రాజప్రతినిధిగను, గవర్నరుజనరలుగను రైటు ఆకరబిలు ఎడ్వర్డు ప్రెడెసిక్టు లిండెల్ ప్రెడెసిక్టు గారిని సార్వభౌమము నియమించుటకు అంగీకరించెను. (అ. ప్రె)

డమాస్కస్ సంగతులు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, అక్టోబరు 29:—డమాస్కస్ సంగతులను గూర్చి బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు పరాసులకు డెలియేషన్ ను పంపి నిజముగాదని లండను, ప్యారిసులలో ప్రకటించిరి. బ్రిటిషువారి సాత్తుకుగల్గిన నష్టమును డెలు పురు ఆమెత్తము నియవలెనని బ్రిటిషు కాన్సులు పట్టేరి అందజేసినచున్నారు. విశేషాగ అధినివేళములలో సాత్తుకుగాని ప్రాముఖ్యముగాని హాని గలుగలేదు.

కెయిరో, అక్టోబరు 29—24 తేదీని క్రొత్తగ ముట్టడి ప్రారంభించవచ్చునని బ్రిటిషు కాన్సులువర్గమువారు 23 తేదీని ప్రకటించిరి. అపాయకరమున ప్రదేశమునుండి బ్రిటిషు వారిని పంపివేయుటకు క్రిందచనలేక ప్రయత్నించెదమని కాన్సులు నిర్ణయవారు అభియమునిచ్చిరి. ఆరాత్రే నగరముపై విధించిన అపరాధములను ఇచ్చెదమని ప్రాతిబిదిని పరాసులు ప్రకటించిరి. అందుచే ప్రస్తుతము ముట్టడియు తొలగెననిరి. హాసాన్ ఎక్ కరాత్ గారి అధికారులు అరబ్బుజేసిరట. ఇతడే విప్లవమునకు సంఘటన గొంపోయిరట. ఇంకొక 43 విప్లవకారులను అరబ్బుజేసిరట.

డమాస్కసుకు ఆమెట్టుప్రక్కల వల్లెలకు సంబంధించిన 160 మందికి విప్లవమునకు హద్దకుగనడిరను సేరమును అరబ్బుజేసిరి. కాని ఆ సేరస్వభావ మెట్టిదో మనకు తెలియదు.

గ్రీకో బల్గరు తగవు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

వ్యారిస్, అక్టోబరు 29:—పెనివయమును వివరించుటకు విచారణ సంఘమును జాతీయమితి సభవారు నియమించెదరట. సన్ హోకెస్ రుబోల్డ్ గారు ర్యక్షణులుగనుదురు. ఇందులో ఒక ప్రెంచి, ఇటలీ, డచ్చి స్వీడెను వ్యాప్తులుందురు. నవంబరు ప్రారంభములో జనీవలో సమావేశమగుదురు. ఇచ్చట నుండి మ్యాడిన్ యా కేగెదరు. ఈలోపుగ ముగ్గురు మిత్రమండలి పరిశోధకులు ఆ తగాదా ప్రదేశమునే యుండెదరు.

గ్రీకులు బల్గేరియా రాష్ట్రమును ఖాళీ జేయుట (ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

గ్రీకులు బల్గేరియా రాష్ట్రమును ఖాళీజేస రని అధికారులు ప్రకటించిరి.

సిరియాలో ఫ్రెంచిదురాగతములు

అంతరాతీయపద్ధతులకు విరోధముగ

ప్రవర్తించుట

ప్యారిస్, అక్టోబరు 28—కాన్సులు వర్గమునకు డెల్వేక్ స్త్రీలు, పిల్లలు ఖాళీజేసి పోవుడని హెచ్చరించకనే సరేలు సేనాని మట్టడించుటకు పూనుకొనెనా యని లీజర్ములుప్రతికయదుచున్నది. ఇది అధర్వముని జర్మను కాన్సులు అందరిలోను పెద్దవారు డెలియజేసెను. ఇతనినే తీసివేయవలెనని సరేలు సేనాని కోరెను.

ఫ్రెంచిప్రతిక వ్యాఖ్యలు

ప్యారిస్, అక్టోబరు 29:—సిరియా పరిస్థితులనుగూర్చి వార్తాపత్రికలు చాల ఆతురతగ యున్నవి. ఎంత ప్రయాస అయినను సరే నెచ్చుదిని ప్రవేశపెట్టవలెనని దోషగూగారు పెయిల్లుగారిని గోరిరి. సరేలు సేనాని తురుష్కప్రతిపాతి యరియు అరబ్బుల ప్రతిపక్షమునకు జేసినవాడనియు తురుష్క ప్రేమే ననుపద్ధతులను ఆమోదించువాడనియు ఈ కోడీ ప్యారిస్ ప్రతిక డెలుపుచున్నది.

సరేయులు సేనాని సంగతులను డెలుపకుండుట తప్పని ఫిగరో మ్యాజినిప్రతిక లనుచున్నది. ఎంతసేపును వాతావరణమును గూర్చియు జీవవ్యయము హెచ్చుగ నున్న దని వ్రాయుట తప్ప అసలు పోరాటమునుగూర్చి ఏవో రెండు పంక్తులతో ముగించు చున్నారనియు అసలు సంగతులను డెలుపుటలేదనియు మ్యాజినిప్రతిక నుడువుచున్నది.

సరేయులు సేనాని ఇట్లు ప్రవర్తించుటచే ఫ్రెంచి ప్రతిష్ఠకు భంగముగలుగుచున్న దనుచున్నది. డమాస్కసు నుండి 250 మంది చాలరకు క్రైస్తవులు అలజ్జాండ్రియాకు వచ్చిరి. ప్రజలు సిరియానుండి పోకుండజేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు.

సిరియాలో పడుచున్న ఇబ్బందులకు సహాయము చేయవలెనని ముసల్మాను లందరిని అరబ్బు కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు దురుచున్నారు. సిరియాలో ఫ్రెంచి అధికారుల ప్రవర్తనను ఖండించుచున్నారు.

డమాస్కస్ శిథిలమగుట

48 గంటలు తగులబెట్టిరి

పెంటుపాలెబ్బి అంతయు నాశనమైనదనే జెప్పవచ్చును. దీనికి కారణము ఫ్రెంచి మట్టడే యుచున్నారు. రోడ్లంతయు పెల్లులతో ముక్కుముక్కులైనది. పెల్లులనగా బాంబులు. ఇరు ప్రక్కలనున్న దుకాణములు బజారులు నాశనమైనవి. అతి ఘోరముగనున్నది. స్త్రీయిటు స్త్రీలు చుట్టును అంతయు నాశనమైనది. పిన్నపిన్న శిశువులన్నియు కన్నములుబడెను. కిటికీలు చెల్లాచెదలైనవి. అజాంరాజుమందిరము మరమ్మత్తుకు వీలులేకుండ పోయెనది. ఆ పరిత్రమైన నగరము నేడు శిథిలమైనది. వ్రాయుటకు వీలులేదు.

రాత్రులందు దోపిడి జరుగుచున్నది. ఇది ముట్టడికి పూర్వమే జరుగుచుండెను. ద్రూసులేజేసిరి. ప్రాతనగరమంతయు పోయెనది. మాగ్నెటులను దోచుకొని వస్తువులన్నిటిని ద్రూసు గ్రామములకు గొంపోయి విక్రయించిరి. ప్రాతనగరమంతయు ఫిరంగిబిల్లులతో ప్రతిధ్వనించుచుండెను. అనేకమగు బజారులు అండమున ఇండ్లు తగులబడెను.

అక్టోబరు 17 తేదీని రాత్రిఅంతయు ఫిరంగి మోతులకు మితిలేవడము. ఫ్రెంచి ట్యాంకుబండ్లు భయపెట్టుటకు ఫిరంగులను ప్రయోగించుచు నలుమూలల సంచరించిరి. జనులు దారిని అరికట్టిరి ట్యాంకుబండ్లు తిరిగివచ్చుటకు వీలులేకుండెను. సిబ్బందిపై కురిపెంచెను ఆయుధములను.

ద్రూసుప్రముఖులు లోబడి అపరాధమునిచ్చెదమన్న పిదప పరాసులు ముట్టడిని ప్రారంభించిరి. విమానములతోడను మర ఫిరంగులతోడను అగ్నిగోళములతోడను ప్రత్యేకకాలపహ్నివలె తాండవమాడించిరి.

బెర్లిను మునిసిపలు ఎన్నికలు

'రెడ్సు', 'సోషలిస్టు'ల అఖండవిజయము

బెర్లిన్, అక్టోబరు 26:—ప్రజాపక్షమువారు చాలవరకు స్థానములను గోల్పోయిరి. సోషలిస్టులు రెడ్సు సంపూర్ణవిజయమునుగాంచిరి. ప్రతిపక్షులు జనులు ఒకరితోనొకరు సంఘర్షణ జడిరి. స్వల్పముగ గాయములు తగిలెను. చాలమంది అరెస్టుచేయబడిరి.

ఆగాఖాన్ గారు

ఫ్రాంసులో గుట్టపు పందెములను మానుకొనుట

లండన్, అక్టోబరు 26:—ఫ్రాంసులో ఆగాఖాన్ గారు, గుట్టపు పందెములను మాని గుట్టములను నవంబరులో అమ్మివేసెదరట. ఈతంటాలన్నిటిని బడలేక విక్రయించు చున్నారు.

ఎడ్వాండుస్టిన్ గారు

రహస్యముగ యుక్తై టెడ్వేట్టుకువెడలిరనియు అక్కడే వాసవమేర్పరుచుకొని క్రొత్తగ జీవనమును ప్రారంభించెదరట. బెర్లినులో తన వ్యాపారము నంతను భార్య, నేపీహితులకు అప్పగించిరి. వీరు ఆగామోబారు కంపెనీ వ్యవహారమును స్వాధీనము జేసికొనవలెను.

వెంట్జీ ప్రదర్శనము

వీడ్కోల్పువిందులు

లండన్, అక్టోబరు 29:—వెంట్జీ ప్రదర్శనసంఘమువారికి వీడ్కోల్పు విందును గావించిరి. యార్కు ప్రభువు అధ్యక్షతన వహించిరి. సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారే వెంట్జీని స్వాధీనము జేసికొని మరల ప్రపంచమునకు సామ్రాజ్యమున్న నేమో డెలుపవచ్చునని రాలింస్కుగా రనిరి.

25 సంవత్సరములనుండి సామ్రాజ్యము చేసిన పనిని వెంట్జీ ప్రదర్శనము రెండుసంవత్సరములలో జేయగల్గెనని స్టీవెన్ సన్ ప్రభువు డెలియజేసెను.

సామ్రాజ్యము దంటులను యభివృద్ధిచే జూచుచున్నారమనియు సామ్రాజ్యమును అభివృద్ధిజేయగోరితిమేని అన్ని అవకాశములను వినియోగించుకొన్న ఎంతటి సాధనసంపదనైన సాధించవచ్చుననిరి. జాతీయజీవనము యభివృద్ధి గాంచునని ఆమెరి గారనిరి.

సామ్రాజ్యములో తయారుజేయలేనిది ఏదియు లేదని అధినివేళములు డొమినియనులు, సంరక్షక రాజ్యములు ఋజువుజేసిరి యార్కు ప్రభువనెను.

సామ్రాజ్య ప్రజలు ప్రపంచమును గాంచునటుల జేయ ప్రయత్నియులు 1925 పూర్తి అయినపని అభినందించుచు యువరాజు అంపిను తంతివార్తను నడివి వినిపించిరి.

సిలోను క్రొత్తగవర్నరు

లండన్, అక్టోబరు 28:—సర్ హ్యూక్లీ ఫర్డుగారు నవంబరు ప్రారంభములో సిలోనుకు బయలుదేరెదరు. ఆయన గౌరవార్థము విందొనగిరి. వెస్టు ఆఫ్రికా గవర్నరుపదవికిని, సిలోను గవర్నరుపదవికిని చాల వ్యత్యాసమున్నదనిరి. చాల బాధ్యతగల దేశమునకు బోవుచుంటిని. రాచకీయ, ఆర్థిక, సాంఘిక కష్ట సమస్యలు మెండుగ నున్నవి. పడమటి ఆఫ్రికాలో అంతకష్టము లేదు. ఏవిధానమును ప్రవేశపెట్టుటకును సిలోను పరిస్థితులను చక్కగ గ్రహించవలెను. సిలోను ప్రభుత్వము నిరంకుశ ప్రభుత్వముగాదిపుడు, సహకారముతో గూడుకొన్నది. అన్ని పక్షములవారును సాల్గానుటకు ప్రోత్సాహ మొసగిరి. అందరును సహకారముతో ప్రవర్తించి సిలోను భాగ్యోదయమునే యపేక్షించి పనిజేసిరేని అంతయు సస్యముగ జరుగుననిరి. పెరాందోగారు సహకారమును సానుభూతితో జూపెదరని ఆశించుచున్నాడనని కివర్డుగారనిరి.

నౌకానమ్మెదారులు

వెల్లింగ్టన్, అక్టోబరు 28—సమ్మెగట్టిన సమ్మెదారులు తమ నౌకలమీద పనిజేయుటకు నిశ్చయించుకొనిరి.

గ్రీకుబల్గరుల తగవు

ఏథెన్సు, అక్టోబరు 28—బల్గరులు నేటి యుద్ధమును రామ్నాదగ్గరనున్న బల్గరుసేనలను గ్రీకులు ముట్టడించి రనుచున్నారు. అధికారులు గ్రీకులు నేటి యుద్ధమున బల్గేరియా సరిహద్దు స్థానముపై గాల్చిరనుచున్నారు అధికారులు.

ఆంధ్ర మహిళాసభ, బందరు

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షురాలు నాథావర్ణుల సరస్వతమ్మగారి స్వాగతోపన్యాసము

అధ్యక్షురాలుగారికిని సోదరీమణులకును ఈ మన మహిళాసభపక్షమున సన్మానసంఘమువారును సేమను స్వాగత మొసగుచున్నాము:—

శ్రీమహానుభావుడగు దైవము మనల నింతవరకు తేమ ముగా దెచ్చినందుకు మనమందరము కలసి కృతజ్ఞతా స్తోత్రము లను చెల్లించవలసి యున్నది.

ఇక ముందు మహాత్ముని నిర్వాణ కార్యక్రమములను తగు నట్లు గా చేయుటకు మనకు శక్తి సామర్థ్యములను అనుగ్రహించుటకు ఆపరమాత్ముని సహాయమును ముందుగా కోరవలసియున్నది. ఆప్రకారముగా మన మందరమును కోరుచున్నామనుటకు సందేహములేదు. ఇప్పుడు మనము ముఖ్యముగా యెందుకు కూడియున్నామో దానిని ఆలోచించవలెను గదా? 1 అస్పృశ్యత, 2 ఖడ్గరు, 3 దౌర్జన్యరాహిత్యము, 4 హిందూ ముసల్మాన్ సఖ్యత. ఇదియే స్వరాజ్యమునకు నాలుగు స్తంభములని మన దేశభక్తులకిట్టి నాయకులగు శ్రీగంధీజీగారున్న తిక్కిన దేశభక్తులయినవారలు కూడ నిర్మించి ఆప్రకారముగా నడచిరి. కనుక మనము వారి పాదచ్ఛాయల ననుసరించి నడచుటయే కర్తవ్యమై యున్నది. మనము మనపనులు, మాటలతోనే గాక మన నడవడిక వలన యెల్లప్పుడూ చూపుచు మన సోదరులతో యడుగుతప్పక కృషిచేయవలెను, వారలొకప్పుడు మఱచి తప్పుడుచునవేసినను మనము వారికి మన ఘనకృషివలన జ్ఞప్తి తెచ్చుచు నెల్లర సేకకార్యోన్ముఖుల చేయవలెను. మనముకలసి పనిచేయవలెనేకాని వ్యర్థవిరోధములను ఒకరి కొకరు అడ్డురాగూడదు. స్త్రీలు పురుషులకన్న నిదానముగలవారు గాను, పట్టుదల గలవారు గారు, పూర్వాపరజ్ఞానము కలవారు గాను ముందు గనుక యెక్కువ శక్తిసామర్థ్యములు లేకపోయినను, వారికుండు గొప్ప ఆశక్తితోను, దేశభక్తితోను కార్యదీక్షతోను యీలాపములను క్రమముకొని పోవునట్లు చేయగలరు; గనుక యిప్పటినుండి మనమందరము సంపూర్ణమైన దీక్షనుపొంది పైచెప్పిన వాలుగు అంశములలోను పరిశ్రమ చేయుదముగాక.

మనలో యీవారు అంశములు తెగినట్లు కొనసాగించుటకు ఒకొక్క అంశములో నొకొక్క రథమానము కలిగినవారలను పూనికతోచేయు సోదరీమణులను, నలుగురిని యేర్పాటు చేయవలెను. అందుకు యెవరెవరిని యేర్పాటు చేయవలెనో యిప్పుడే యీ యధ్యక్షులయెదుట యేర్పాటు చేయవలెను. ఈవిషయములో కొన్ని చట్టములను నిర్మించవలసియున్నది. మీమీ యిష్టప్రకారము యిట్టి సుదినములయందే అట్టి యేర్పాటులను జరిగించితి రేని తప్పక మన కోరికలు సిద్ధించునట్లుకు సందేహములేదు. ఇంత వ్యయప్రయాసలనోర్చి మన మందరము యిచట కూడినందుకు యేదైన మంచి యేర్పాటులను జరిగించితి మట్టుయినా మనజన్మల సార్థకములగును. లేక ఊరకనే మనమాటలతోను, ఆర్థభటులతోను మాత్రమే తృప్తిచెందితిమేని ముందుకు మన దురవస్థ లింకియని చెప్పుట కలవిగాదు. ప్రతిసంవత్సరము యీసభలు జరుగుటయు, వాటిలోనుండి మన దేశమునకు యేర్పరమైనమేలు రాకుండుటయు నగుటచే అందరికీ పరిహాసముగ నుండును. కనుక మనమందరము నిష్కళంకమైన హృదయములతో దేశభిమానముకలవారమైకృతకృత్యులమగు నట్లుప్రవర్తించవలెను. ఇదే మనకర్తవ్యము.

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షురాలునియొక్క ఉపన్యాసానంతరము ఉన్నవ లక్ష్మీబాయిమ్మగారధ్యక్షత వహించిరి. అధ్యక్షురాలు పుష్పమాలాలకృతురాలై స్త్రీల కుపయోక్తములగు విషయములను గురించి గంభీరపన్యాసము నొసంగెను. స్త్రీ ప్రతినిధురాండ్రలో గంగాభాగీరథి సమానురాలైన దువ్వూరి సుబ్బమ్మగారు గంటన్నరకాల ముపన్యసించిరి. తరువాత సభలో నీక్రిందితీర్మానము లుపపాదించబడి యామోదించబడె:

తీర్మానములు

(1) భారతదేశ స్వాతంత్ర్యమునకు తమ యావజ్జీవమునకు సఖిండ్ల ధైర్యధైర్యములతో పాఠాడి మహామహులగు వారి పుత్రతత్వముల దేశసేవ కర్పించుటయే తన మోక్షముగ నెంచు

చి సమస్తవారీలోకమునకు తిలకప్రాయముగ ప్రకాశించి కృతకృత్యురాలైన నిరుపమాన స్వాతంత్ర్యాగినియగు శ్రీ. బి. అమ్మగారి నిర్వాణమున కీసభవారు చింతిల్లుచు వారికుటుంబమునకు తమ సంపూర్ణసానుభూతి తెలుపుచున్నారు.

ఉప|| దువ్వూరి సుబ్బమ్మ.

ఆమో|| సతిరాజా క్యామరావుగారు.

దేశభిన్నుడికి భాషాసేవ ముఖ్యసాధనములలో నొకటి యని సరస్వతీపీఠమధిస్థించి ష్రీచిందిన శ్రీవిద్యను పునరుద్ధరింపుట కనల్ప కృషిసన్ని కీర్తిశేఖురాలైన ఆంధ్రసతీమణి శ్రీమతి గుండు అచ్చమంబగారి యకాలమరణమున కీసభవారు దురపిల్లుచు వారి కుటుంబమునకు తమ సానుభూతిని తెలుపుచున్నారు.

ఉప|| దువ్వూరి సుబ్బమ్మగారు.

ఆమో|| భో. రాజేశ్వరమ్మగారు.

3. జాతీయపాఠశాల:— దేశభిమానము కలిగిన ప్రతివారును తమ పిల్లలను జాతీయపాఠశాలలకు పంపుటకును రాటము పాఠశాలలయందు విద్యావిధానములలో నొకటిగా నిర్ణయించుటకును ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఉప|| మో|| రామబాయిమ్మగారు

బల|| ప్రభల సత్యవతమ్మగారు

4. ఖడ్గరు:— దేశమోక్షమునకు ముఖ్యసాధనముగ మహాత్మునిచే నిర్ణయింపబడినది. ఖడ్గరు విలువ నికనైన గ్రహించి ధరింపుటకును, విశేషించి అతిపవిత్రవస్తువులగు దేవస్థానములందును అనగా దేవాలయముల కేసునపుడును, శుభకార్యముల యందును కేవల వ్యామోహమునకు లోనై చీని చీనాంబరముల కాశంపక అమూల్యమయిన ఖడ్గరును తప్పక విధిగా నుపయోగించుటకు ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఉప|| ముట్నూరి రుక్మిణమ్మగారు.

బల|| చిల్లరిగ రాజమ్మగారు.

5. అస్పృశ్యత మహాత్ముని నిర్వాణకార్యక్రమములతో ప్రధానము. మహాత్ముడత్యంతముగ ప్రేమించునదియు మహామహులగు సుప్రసిద్ధ పండితవర్ణులచే విశిష్టముగ జేర్పొనబడినదియు నగు అస్పృశ్యతానివారణమునకు స్త్రీలుకూడ తప్పకఘనమైన కృషిసల్పగలందు కీసభవారు కోరుచున్నారు.

ఉప|| బ్రో. మాణిక్యంబగారు.

బల|| ద్రో. లక్ష్మీబాయిమ్మగారు.

6. హిందూ-ముసల్మాను సఖ్యత, మాడవది యగు హిందూ ముసల్మాను సఖ్యతకు సమగ్రులగువారు శక్తివంచనలేకుండ కృషిచేయు సర్వ స్త్రీసామాన్యము పరస్పరైకమత్యముకలిగి స్వరాజ్యనిధికి తోడ్పడక తీరదని ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు

ఉప|| ద్రో. లక్ష్మీబాయి.

బల|| భో. రాజేశ్వరమ్మగారు.

7. అతిబాల్యవివాహము:— భావిదేశభిన్నుడికి ముఖ్యవరోధములగు సతిబాల్యవివాహముల ఘోరదురవస్థ గ్రహించి వర్జించుటకును, అంతకన్న దేశమును పీల్చి పిప్పిచేయుచున్న కన్యాశుల్క, వరకుల్క, పితాచముల తొలగింప ముఖ్యముగ స్త్రీలకు ఈ సభవారు వినయపూర్వముగ వేడుచున్నారు.

ఉప|| భో. రాజేశ్వరమ్మగారు.

బల|| ము రుక్మిణమ్మగారు.

8. వితంతువుల దురవస్థ:— దేశమును పాపహూమలలో ముంచెడివానిలో ముఖ్యమైనది యగు వితంతువుల దురవస్థబాపి వారిని దేశసేవలయందు దుగ్రేసరులుగా యొనర్చు విధానము నేర్పరుచుట కీ సభవారు కోరుచున్నారు

అధ్యక్షురాలికి వందనములతో సభ ముగిసెను.

భో. రాజేశ్వరమ్మ.

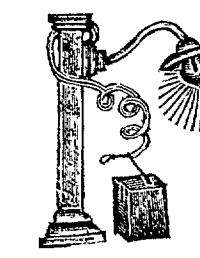
త్వరపడుడు! ఏజంట్లు కావలయును!! త్వరపడుడు!!

జర్మను నూతన ఎలక్ట్రిక్ దీపము

ఈ దీపము క్రొత్తగా జర్మను దేశమున కనిపెట్టు బడి

నది. జర్మను నగరవాసులు ధృగ్భూములో ప్రతివారును సంతోషముతో ఉపయోగము చేయుచున్నారు. టేబిల్లు బల్బపై నుంచవచ్చును. చేతిలో ఎక్కడికి నైనను ఎత్తుకొని పోవచ్చును; ఇంకా వారి వారికి ఏ విధముగా ఉపయోగమునకు కావలసి యుండినను ఈ దీపము ఉపయోగించవచ్చును. దీపము ఆముత్యమైన కాంతినిచ్చును, గాలిలో కూడా వెలుగును. బాట్రి సహా ధర రూ॥ 8-8-0.

ది యునైటెడు యిండియా నావలు ట్రోర్సు, తపాలా పెట్టె నెం. 1288, మద్రాసు.

గరి వ ఆర్యవైశ్య మహాసభ చెన్నపురి

ర వ ప్రకటన

రాజోవు మహాసభ ఆంధ్రప్రదేశ్ జరుగుట ఆర్యవైశ్య విహాజనులయందున్నది. చెన్న నగరమున జటుగుట్టంజేసి విశేష ప్రాముఖ్యత వహించునట్లు కేసందియమునులేదు. గుంటూరునందు గత సంవత్సరము కావింపబడి మహాసభకు వేలకొలంది గ.ప్రతినిధులువిచ్చేసి తమ నిశ్చితాధీప్రాయముల వెల్లెబ్బియుండిరి. కాని ఇతరజిల్లాలందుండి విశేషముగ ప్రతినిధులు రాలేదనియు, కావున అచ్చట తీర్మానములు, యావద్వైశ్యలోకమునకు సమ్యక్తములు కావనియు మున్నగు కుతర్కము లనేకములు జటిగినవి, తుదకు ఆమహాసభను గుంటూరునుండల వైస్యసభయనియు చెప్పసాహించిరి వైశ్యమున సంఘసంస్కర్త లనేకులు ౧౨ వ ఆర్యవైశ్య మహాసభను తూలనాడ మొదలిడిరి. పూర్వాచారపరాయణులు విశాఖపట్టణమునందు సమావేశమై ౧౧ వ ఆర్యవైశ్య మహాసభ మాటుమాలను జరిగినదనియు, వైస్యలు విశేషముగ నచ్చటికి రాలేదనియు చెప్పచుండిరి. వారట్లు చెప్పుటకును, యేలిత్సభకు కొలదిమంది ప్రతినిధులుమాత్రమే వచ్చియుండుటయే, అవకాశము నొసంగుచున్నది. అట్టికొఱలెను ఈపర్యాయము వైశ్యలోకము తీర్చి జేయునని నమ్ముచున్నాడను. మహాసభ జటుగుట్ట మధ్యస్థలమునందున్నది. అవకాశములు విశేషముగనున్నవి. ఈపర్యాయము అన్నివిధముల సర్వజనాకర్షణీయమై, ఏకొఱంతలేక జటుగగలదని సంపూర్ణవిశ్వాసముకలగు. కాని ఎందేనికొంతమందికి సభావిషయములు తెలియకపోవునేమోయని యిందుకభయమున్నందున, గత ౨౫ ఆదివారమునాడు సమావేశమయిన ఆహ్వానసంఘసభయందు ఈవిషయమై ప్రచారముకావలసినదిగ తీర్మానింపబడినది. అందును ముఖ్యముగ వెనుకబడియున్న, నైజరా బాదునందును, మనలోకలియకయున్న మైసూరునందును, విశేషముగ ప్రచారము సలుపదలంపబడినది. సాధారణముగ ప్రచారకర్తలగుచు చెన్న నగరమునుండియే బయల్పడవలయునన్న ధనవ్యయమువిశేషమును. అందునంతేని వివిధస్థలములందలి వైశ్యసంఘోద్ధారకులు, ఉత్సాహవంతులు, తమతమ మట్టుపట్ల ప్రాంతములందు, తామును, తమమిత్రులును, ఇందుక ప్రయాసయనక ప్రచారముకావింపవలసినదిగ విన్నపమంపుటకు తీర్మానింపబడినది. ఎవరెవరు, ఎచ్చటెచ్చట ప్రచారముకావింప నుద్యుక్తులగుదురోయను విషయమునుగమనించుటయు కష్టమేను. సాధారణముగ అట్టిమహానీయులెల్లరకును విన్నపములంపుటయుతటస్థించదు విన్నపములనందినవారు పోలేకపోవచ్చును. విన్నపములందని వారుపో నుద్యుక్తులకావచ్చును. కావున ప్రచారముకావింప నభిలషిత్తులగుచు రెల్లరును తామె ఏయేస్థలములందు ప్రచారము సలుపుదురో మాకెటుకపఱుచుదురని కోరుచున్నారము. సాధారణముగ పెద్దలతో సభావిషయముల చెప్పి వారి ధర్మమును నిర్వహించునట్లుగ జేయుట యొకటి. గ్రామములందు సభల గావించి అచ్చట యుపన్యాసముల నొసంగుట రెండవవిషయము. అట్టిసభలయందు మహాసభకు రానున్న ప్రతినిధుల నెన్నుకొని అట్టిజాబితాలను మాంపుట చాల సుకరము. మహాసభయందు రజస్వలానంతర పునర్వివాహదులయావశ్యకత, దృష్టి, పంక్తి, స్పృశ్యత మున్నగు దోషముల నివారణయు, దరిజేరరాదను యమానుష విచ్ఛేదనయు, పంచమాదివర్ణముల దేవాలయప్రదేశము, మున్నగు యనేక సాంఘిక విషయములు చర్చింపబడును. ఇవిగాక ఆర్థిక, నైతిక, కృషి, వాణిజ్య విద్యావిషయములను చర్చింపబడును. ఈసమాచారములను వైశ్యలోకమునకు చెప్పుట మనధర్మము. కావుననే అట్టిప్రచారమునకు ఆవశ్యకత యేర్పడుచున్నది ప్రచారములకు మూడువర్గాలు రయులుచ్చాడి, తదితరబండ్ల ఖర్చు, ఆహ్వానసంఘమువారే భరించెదరు. అందులకు ౫౦౦ ఖర్చుపెట్టుటకు మాధికార మొసగబడింది. ఇందువిషయమై వైస్యశ్రేణియును తగు శ్రద్ధతీసికొని వారియేర్పాటులను మాకెరుపబఱుతు రని కోరుచున్నారము. ఖర్చులపట్టిపంపిన వెంటనే ప్రేకము సంపెదము.

తాటికొండ రామచంద్రరావు
సుంకు సుబ్రహ్మణ్యంశ్రేష్ఠి
గోనుగుంట్ల వేంకటసుబ్రహ్మణ్యం
కార్యదర్శులు.

శాసనసభ ప్రశ్నోత్తరములు

నాగావళి ప్రాజెక్టు

సి. వి. ఎస్. నరసింహారాజుగారు:—

ప్ర.—నాగావళి ప్రాజెక్టుకింద రెండవ పంట యొక్క టినుండి జరుగుచున్నది? గత మూడేండ్లలో రెండవ పంటకు నీ రొసంగిరా?

ఉ.—1910 సం॥ నుండి రెండు పంటలు పండుచున్న వి. 1928-24 సం॥ 885 ఎకరములందు రెండవ పంటకు తగిన నీరు వవరిరి. అంతకు మించి సమాచారము తెలియదు.

నరసింహారాజుగారు — నాగావళి నుండి మూడువేల యెకరములకు పైగా రెండు పంటలకు తగిన నీరు వదలుచుండే డివార్లు. ఇప్పుడు తగిన పంటకు కారణములు విచారించవలెనని గోరిరి.

నరపలు వచ్చిన జిల్లాలలో నెంతమంది ఋణములకై దరఖాస్తులు దెబ్బిరి. ఎన్ని దరఖాస్తులను మంజూరు చేసిరి ఎంత వరకు తగ్గించి యిచ్చిరి. వీటన్నిటి విషయమున సమాచారము తెలియకున్నచో వ్రాసి తెలిసికొనవలెనని సి. వి. వెంకట రమాయ్యం గారకుగ ప్రభుత్వమువారు సమాచారము తెలియ దనియు తెలిసికొనుటకు చాల వ్యయప్రయాసము లగుననియు తెలిసికొనవలసిన గల ప్రయోజనము నెరిగించినచో ప్రయత్నించెదననియు బదులు జెప్పిరి.

పిమ్మట ఆవిషయముననే ప్రభాకరతెనకూరు నరసింహారాజుగారు సత్యమూర్తిగారు అనేక ఉపప్రశ్నలు చేసిరి. ఇవలలో దీనిగూర్చి అట్లన్న మెంటు చచ్చ జరిగినపుడు దెబ్బిన అభిప్రాయముల నేల ఆచరణకు చేలేదు. ఇనను పంచి యిచ్చుటకంటె ఆలస్యమైనదని యుగ ప్రభుత్వమువారు జవాబు చెప్పలేదు.

మదరాసు ఇరిగేషనుబిల్లు

మదరాసు ఇరిగేషను బిల్లు శాసనము కాకపూర్వము గవర్నరు జనరలుగారి విచారణార్థము ప్రత్యేకించయించుటకు పూర్వము యెవరెవరిని విచారించయిండిరి అని ఎ. ఎస్. కృష్ణారావుగారు అడిగిరి.

ఉ.—ఇరిగేషను బిల్లు యొకను శాసనముగాలేదు. శాసన సభవారు ఆమోదించినపిమ్మట సభవారు చాల ముఖ్యమగు మార్పులు చేసియుండుటచే, ఈ బిల్లు శాసనమైనచో రాష్ట్రరాజుకి కెట్టిట్రాబువచ్చునో తెలిసికొనుటకై ప్రభుత్వమువారు రిచెయ్య బోర్డువారిని, కలెక్టరులను సంప్రదించియుండిరి.

అనంతపుర ఇరిగేషను

అనంతపురం జిల్లాలో ఇరిగేషను ఆదరువు లేకుండుటచేతను, వచ్చేపంటకు నీరు లేనందున రయితులభూములలో పచ్చియెరువు వేయుటకు అవకాశములు గలవా? అడవులనుండి పచ్చియెరువు తెచ్చుకొనుటకు అవకాశములిచ్చిరా? కనుక తెచ్చుకొనుట కేల అభ్యంతరంపెట్టిరి? అని జి. రామేశ్వరరావు గారు అడిగిరి.

ఉ.—రయితులభూములలోనే పచ్చియెరువు పండించుటకు వ్యవసాయశాఖవారు తగిన ప్రాంతానుమతమున్నారని. అనంతపురమున అడవులనుండి బండి రూ 2 లకు తెచ్చుకొనుట కనుమతించిరి. కనుక మొత్తము నీటిబడ్డ నయిండ్ల వలసినదిగనుక మార్పుల కంగీకరింపలేదు.

ఎక్సైజువిధానము

సి. వి. వెంకటరమణయ్యగారు

ప్ర.—సారాధికాముల గూర్చి మదరాసు కార్పొరేషను వారికినిమదరాసు ప్రభుత్వమువారికినివివాదముజరిగినదా? కార్పొరేషనువారు తీసివేయ దలంచిన దుకాణమునకు ప్రభుత్వమువారు లైసెన్సు నిచ్చిరా? అందుచే కార్పొరేషనుసభ్యులలో నొకరు ఎక్సైజు సలహా సంఘపు సభ్యుడు సభ్యత్వమును వదులుకొనెనా?

ఉ.—లేదు. కార్పొరేషనువారు ఏడుకాణమును తీసివేయ గోరలేదు. కార్పొరేషనుసభ్యు డెవఱును ఎక్సైజు సలహా సంఘమునందు లేదు.

ఎ. ఎస్. కృష్ణారావుగారు:— కల్లు దుకాణముల స్థల నిర్ణయమువిషయమున, కార్పొరేషనువారిని సంప్రదించిరా? ఉ.—లేదు. లైసెన్సుగబోర్డువారు నిర్ణయింతురు. కార్పొరేషనువారికి జోక్యము లేదు.

సి. ఆర్. రెడ్డిగారు:— రాజీనియ్యటకు కారణములు దెబ్బెదరా?

మంత్రిగారు:—రాజీనిచ్చినవారు కారణములు జెప్పలేదు.

సత్యమూర్తిగారు ప్రశ్నింపగా, కల్లుదుకాణముల నిర్ణయించు అధికారము కార్పొరేషనువారికి లేదని మంత్రిగారు బదులు జెప్పిరి.

సత్య:—కార్పొరేషనువారి కధికార మియకుండుటకు కారణములేమి? ఉ.—ప్రభుత్వమువారు దీనికి ప్రత్యుత్తరమియ నోలరు.

సత్య:—అది దైవనిర్ణయమా లేక, సాధారణపు శాసనమా? ఉ.—శాసనముల నమ్మదగువారందరి కనువర్తింపు శాసనము.

నా. వెంకటాచలం చెట్టిగారు:—కార్పొరేషనువారికి స్థలనిర్ణయాధికార మిచ్చుటనుగూర్చి విచారించెదరా? ఉ.—అట్లు జేయుట యుక్తమనితోచదు.

మునిసిపాలిటీలు

రా. బి. టి. ఎ. రామలింగచెట్టిగారు:—ప్ర.—ఈ రాష్ట్రములో నేయే మునిసిపాలిటీలకు నామినేటెడు అధ్యక్షులు గలరు? ఉ.—అనంతపురం, సాలాచి, పాలకొల్లు.

ప్ర.—ఆ సంఘములకు అధ్యక్షుని యెన్నికమా క్షేల నీయలేదు? ఉ.—ఇప్పుడట్టి అధికారమిచ్చుట మంచిదికాదని తెలియచున్నది.

ప్ర.—సాలాచి మునిసిపాలిటీకి అధ్యక్షుని యెన్నికమా క్షే. పుడొసంగెదరు? ఉ.—ఇంత త్వరలోనీయరు.

ఈమునిసిపాలిటీలకు అధ్యక్షుని ప్రభుత్వమువారు నియమించుకున్నచో పరిపాలన సరిగమండదని భావించిరిని మంత్రిగారు కేరొకప్రశ్న కుత్తరముగా దెబ్బిరి.

టి. ఎ. రామలింగచెట్టిగారు:—ఏవిధముగా? ఉ.—ఎన్నిక పాక్కినంగినచో కాన్సిలువ్యవహారములు సరిగజరుగవని దలంచిరి.

సత్యమూర్తిగారు:—బిల్లివిద్యాలయ కేంద్రస్థానము నిర్మింపనున్న మొదటిగ్రేడు కాలేజీలకు అనంతపురము మునిసిపాలిటీకిగూడ ఎన్నికమా క్షేల నొసంగలేదు.

ఉ.—సాధారణముగా ప్రభుత్వమువారు మునిసిపలు విషయములందు కలెక్టరుల సలహా గైకొనుచుండురు. మొదటి గ్రేడు కాలేజీకి మునిసిపాలిటీకి గల సంబంధ మేమి?

సత్యమూర్తిగారు:—ఆజిల్లాల కలెక్టరులను సంప్రదించి యుండిరా? ఉ.—అవును.

మునిసిపాలిటీవారు పరిపాలించుకొన అసమర్థులైనపుడే అధ్యక్షుని నియమించుట జరుగు నని మంత్రిగారు దెబ్బిరి.

జి. రామేశ్వరరావుగారు:—అధ్యక్షుడు ప్రమాణము గైకొన నిరాకరించుటచేతనే యెన్నికమాక్కు తొలగించిరా? ఉ.—పరిపాలన చేయలేకున్నచో నట్లు జరుగును.

ఉదకమండలము విడిది

మదరాసు ప్రభుత్వమువారు ఉదకమండలములో విడిది జేయుటను గూర్చి నిబంధనలేమయిన మార్చిరా యని సి. వి. వెంకటరమణయ్యగారు రడుగ లేదని తెలియనచ్చెను.

సి.వి. వెం. అయ్యగారు:—కార్యనిర్వాహకవర్గ సభ్యులు ఈసంవత్సరము ఉదకమండలములో నెక్కువకాల ముండదలంపలేదా? ఆర్థికసభ్యుడు:—క్రిందటే డెంతకాలముండిరో నాకు తెలియదు.

ప్ర.—ఈసారి యెక్కువకాల ముందురని తెలిసెను. ఆవిషయమున యేమయిన ఉత్తరువులు గలవా? తెలియగోరదను.

ఉ.—దానినిగూర్చి నాకు తెలియదు.

ప్ర.—కొండలపై నుండు మూడునెలలు వారిజీతములు తగ్గించునట్లు ప్రకటించిరా? జవాబు వివరదలేదు.

సత్యమూర్తిగారు:—ఉదకమండలములో నెక్కువకాల ముండరాదని “మదరాసు మెయిలు”లోని ప్రధానవ్యాసమును ఆర్థికసభ్యుడు జూచెనా?

అధ్యక్షుడు:—ప్రభుత్వసభ్యులు విధిగా మదరాసు మెయిలు పత్రిక చదువవలెనని నే దలంపను. గా॥ సభ్యుడు అందరి వాదమునే దెబ్బిన బాగుండును.

ఆర్థికసభ్యుడు:—మదరాసు మెయిలు వ్యాసమునుసూచించి యేల ప్రశ్నింపవలెనో తెలియదు.

సత్యమూర్తిగారు:—కొండలయందు విడిది యెక్కువ జేయుటకు మాచనగలదా?

ఉ.—నూచన యేమియు లేదు. ఉదకమండలములో విడిదివిషయము ప్రతియేడు విచారించబడుచున్నది.

మంత్రిగారు:—ప్రయాణము

1925 ఏప్రిలు, అగష్టుమాసముల మధ్య మంత్రి లెన్ని

ప్రయాణముల జేసిరి? అని చిదంబరం నాడారుగారు ప్రశ్నించిరి.

ఉ.—ప్రధానమంత్రి— 4. రెండవమంత్రి— 2. మూడవమంత్రి— 6.

జి. ఎ. సాలానాగారు:— మంత్రిలు తిమ్మప్రయాణములందు ఎన్నిక ప్రచారము జేసికొనవచ్చును? ప్రత్యుత్తరము లేదు.

ఆంధ్రజిల్లాల జమీందారీ గ్రామోద్యోగీయుల

అవసర మహాజనసభ

తూర్పు గోదావరిజిల్లా పెద్దాపురం తాలూకా ఆరెంపూడి అన్నవరంలో సమావేశమగుట.

ది 26 అక్టోబరు 1925 సం॥రం తారీఖున పగలు 11 గంటలకు గోదావరిజిల్లా పెద్దాపురం తాలూకా ఆరెంపూడి అన్నవరం గ్రామంలో లోకత్ ఫండు రహదారి బంగాళాయందు ఆంధ్రజిల్లాల గ్రామోద్యోగీయులందరు సమావేశముమాదన వీరాస్వామినాయుడుగారి యాధిపత్యమున సభ గావించి యాదిగున తీర్మానములు గావించిరి.

తీర్మానములు

1. జమీందారీ గ్రామముననుగు కరణములకు గవర్నమెంటు గ్రామాదులతో పాటు అయినను జీతములు వృద్ధిచేయక ఆఖరు జీతము రు 4 లకు బదులు రు 8 లున్నా రు 12 లకంటె పెంచుజీత ముండరాదనిన్ని జి. బి. ను జారీచేసి కండ్ల నీళ్లు తుడిచినారు. ఇట్టి స్వల్పజీతములలో వున్నప్పటికి గవర్నమెంటువారు 1920 సం॥రం లగాయతు గ్రూపుచేసిన గ్రామాదులను పునరుద్ధరించుటకు ఆ 1925 సం॥రం రెవ్యూరు బిల్లు పెట్టి యున్నారు. ఆబిల్లును పునరుద్ధరించుట కొరకు జమీందారీ గ్రామోద్యోగీయుల జీతములు తగ్గించెద మనుట చాలా అన్యాయమని యాసభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

2. 1925 సం॥రం అగష్టునెల 27 వ తేదీని చెన్నపురి శాసననిర్మాణసభలో గౌరవనీయులగు రివిన్యూ మెంబరు మార్క బ్యాంకు దొరవారు జమీందారీ కరణములకు ప్రతిగ్రేడు నందున రు 1-0-0 లు చొప్పున తగ్గించవలసిన దనియు జమీందారీ గ్రామమునపలుకు రు 7 లు చొప్పున జీతము నిర్ణయించేయవలసిన దనియు గవర్నమెంటు గ్రామమునపలుకు నెల 1 కి రు 10 ల చొప్పున వుండు లాగున తగ్గించెదమనియు నూచనలతో తమ అభిప్రాయములను వెల్లడించి యుండిరి. ఆలాగున తగ్గించకూడదనియు అట్లు తగ్గించుట చాలా అక్రమమనియు యాసభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

3. గవర్నమెంటు గ్రామోద్యోగీయులతోపాటు జమీందారీ గ్రామోద్యోగీయులు గవర్నమెంటు పనిచేయుటయే గాక అదనముగా జమీందారు వారి పనికూడ చేయవలసి యున్నది. కనుక డెబ్బా అప్లాండు తాలూకాలను భేదములేకుండా గ్రామ పెద్ద చిన్న తారతమ్యములను బట్టి నె 1 కి కనీసజీతము రు 15 ల చొప్పున పెంచుజీతము రు 30 ల చొప్పుననున్న గ్రామ నవుఖర్లకు నెల 1 కి రు 10 ల చొప్పునయున్నా వృద్ధిచేయవలసిన దని యాసభవారు గవర్నమెంటువారిని కోరుచున్నారు.

4. గవర్నమెంటువారు పారంపర్యపు హక్కులను తీసివేయుటను గురించి 1918 సం॥రం అక్టోబరు 5 వ తేదీని నె 30 రున ఒక సవరణబిల్లును పెట్టియున్నారు. దానిని 1922 సం॥రంలో ప్రస్తుతం ఆవుచేసినా మని వుత్తరువులు జారీచేయించివారు. కాని పూర్తిగా ఉపసంహరింపకొనలేదు. యిటీవల ఆ 1928 సం॥రం డిశంబరు నెలలో చెన్నపురిలో జరిగిన శాసననిర్మాణసభలో నూతనముగా పెట్టిన 14 బిల్లులలోను దీనిని నెం 12 రు బిల్లుగా విచారించమని ప్రకటించియున్నారు. సదరు బిల్లును విచారణకు తే నక్కరలేకుండా వెంటనే ఉపసంహరించుకొనవలసిన దని ప్రభుత్వమువారిని యాసభవారు కోరుచున్నారు.

అన్నవరం } మార్పు వీరాస్వామి
27-10-25 } రాజేంద్రులు

కౌన్ థియేటరు 2253

28-10-25 బుధవారము నుండి 30-10-25 శుక్రవారమువరకు.

ప్రతిదినము 2 ప్రదర్శనములు. 6-15, 9-30 గం॥

మదన్ థియేటరు లిమిటెడు

“ది వరలు అందు హిస్ వైస్”

అను నాటకమును చూపుదురు. ఆల్బురూలేస్సు ముఖ్య పాత్రను ధరించును. 6 రీల్సు నిడివిగలది. మిక్కిలి చతురతగల బామ్మలుగలవు. స్వయిం దేశపుప్రేమ, రోము అనూయత, ప్రేమ మొదలగు వాటిని చూపు అద్భుత ఫీల్ములకూడ గలవు.

శ్రీ దేవీభక్త, కే.వి.రామచంద్ర రావు పంతులుగారు

“శ్లో. దేవీ తీర్థే ద్విశే మంత్రే దైవశ్చే భేషజే గురౌ
యాదృశీ భావనా యస్య సిద్ధిర్భవతి తాదృశీ.”
శ్రీమదాంధ్ర సాదర-సాదరీమణులారా!

శ్రీ పంతులవారి దేవీపూజను గూర్చియు, వారిమహిమను గూర్చియు నావలెనే మీరును ఇదివఱలో ఈ పత్రికలో చదివియుందురు. ఈ మదరాసునకు శ్రీవారు దయచేసిన విషయములను ఇక్కడ జరుగుచుండేది పూజావిశేషముల విషయమును మొన్నటి పత్రికలో నామిత్రులు, శ్రీయత జరుగుమిల్లి సాంబశివరావు బి. ఏ. గారు ప్రకటించి యేయున్నారు. అయినను నేను ప్రత్యక్షముగా చూచిన విషయములను కొన్నింటిని నా ఆంధ్రసాదరలకు తెలుపునట్లు శ్రీ కామేశ్వరీదేవి - ఆజ్ఞయగుటచే వ్రాయుచున్నాను. శ్రీ వారియారికి వచ్చినట్లు పత్రికలో చూచి యీనెల 20 వ తేదీని దర్శనమునకు నేను నామిత్రులు కొందఱు రామానాథుల వారును వారిభార్యయును విడ్డడును పోయినాము. మేము వెళ్ళినప్పటికి శ్రీవారు భోజనము చేయుచున్నారు. మారాక తెలిసికొని కూర్చుండుమని నెలవిచ్చినారు. తర్వాతను మమ్ము లోపలికి రా ననుజ్ఞ దయచేయించినారు. మేము లోనికి వెళ్ళి కూర్చుండగానే నేను ఆమెకు గ్రహభాగ ఉన్నది అని మనవి చేయగానే ఆగ్రహ మెప్పటినండి యున్నదియు అది యీ 12 సం॥ రములలో పెట్టుచున్న భాగనుగూడ వెంటనే నెల విచ్చుటయేకాక ఆమెకు గల అక్క-నెల్లెళ్ళ సంగతికూడ నెల విచ్చినారు. ఆచార్యులుగారు తాంబూలములో ఏదో ఉంచుట కాలోచింపగా “డబ్బు పుచ్చుకోబడదు, మీకు భక్తి యున్నచో పూజాసంభారములు తీసికొని వచ్చినచో దేవికి నివేదించి సువాసినులకు పంచిపెట్టెదను” అని నెలవిచ్చి “మీరు శుక్రవారము సాయంకాలము రండు. రత్నరే కిచ్చెదను” అని నెలవిచ్చినారు. లోపలినుండి కుంకుమ తెప్పించి మాకు దయ చేయించినారు. శుక్రవారమునాడు మేమందఱము పూజ శేషకు వెళ్ళినాము. పూజచేసి అడిఁజుట టపాలో వారువారు పంపినవియు ఈయారిలో కొందఱు సమర్పించినవియు సగు ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాసి వచ్చినవారందఱును తీర్థప్రసాదములు దయచేయించినారు. అదిమొదలు జరిగిన సంగతులన్నియు వివరముగా వ్రాయుటకు పత్రికలో చోటు దొరకుట కష్టమని సూత్రప్రాయముగా వ్రాయుచున్నాను. మొదటి రోజు న వారిచ్చిన కుంకుమ బొట్టుపెట్టుకొని ఆచార్యుల వారి భార్య పండుకోగా, దేవి వీణవాయింపుచు వారి యింటిలో ప్రవేశించి “జయజయ గోకులబాలా!” అను కీర్తన పాడినది. మేము శనివారమునాడు వ్రాసిన ప్రశ్నలకు సమాధానములు వినుటకు పోతిమి. ఆచార్యులవారి నివయము వారు ప్రశ్నలు వ్రాసిరియాయుండనే వ్రాసినారు. అవి చదివి చెప్పినారు. అందులో వారికి విడ్డడుపుట్టు నని యున్నది. నాచేతను గురువారమునాటిరాత్రి పత్రిక చదువుచుండగా శ్రీదేవి,

క. కాకంభరి మీయింటను

శ్రీకరముగ జేరికొనియె సిద్ధము తాయ
మ్యా! కొంచెము రోజులలో

నే కూతురుగాక నుండు నే నన్నానన్.”

ఆను పద్య మతివేగముగా వ్రాయించినది. ఆసంగతి శని వారము చదువగా, వారాప్రశ్న కాగితము మరల పుచ్చుకొని “యిం దాడువని మగవాడని లేదు. చైల్డ్, అని యున్నదని నెలవిచ్చినారు. మఱొక కోసుటి దంపతులు వచ్చి యడుగగా, ఆమెకు ఫలానాచోటున గ్రహము పట్టినది-అని వాండ్లకు నమ్మకము కలుగునట్లుగా, నెలవిచ్చినారు. అదిమొదలు దినదినాభివృద్ధిగా పూజలు జరుగుచున్నవి. ఎంతటో పూజనేళకు హాజరగుచున్నారు. ఈపట్టణములో ఏకొందఱో కాని శ్రీవారి రాకయే తెలిసియుండదు. వారువారు వ్రాసికొన్న ప్రశ్నలకు తేగిన-అడుగువారికి తృప్తికరమైన సమాధానములు సమస్తాంతముగా వచ్చుచున్నవి. ప్రతిదినము, శ్రీ పురుషుల కెందఱో రత్నరేకులు దయచేయించుచున్నారు. ఇట్టి కలికాలములో ఇట్టి మహానుభావులు బయలుదేలి దేవతాభక్తి, శక్తులను ప్రకటించుచుండుట ఆస్తికల యదృష్టమని చెప్పకతప్పదు. అన్నిటి కంటెను ఆశ్చర్యకరమయిన సంగతి యేమనగా:- ప్రతిదినము పూజాసంతరము వారు తీర్థప్రసాదము లిచ్చుటయు, మర్నాడుదయము రమ్మనటయనే జరుగుచుండెను. నేను ప్రతిదినమును శ్రీదేవి సమాసనానుములు మొదలయినవి చెప్పవచ్చునను కలిగియున్నాను. నిన్న రాత్రి, వారు తీర్థప్రసాదములు పంచి

పెట్టుచుండగా, నే నేవో పద్యములు చదువుచుండగా శ్రీదేవి వారియందు ప్రత్యక్ష మైనది. అందఱును గడగడ వణకు పుట్టి నవి. ఎప్పుడును మాటలాడనివారు, “అనుగరేమి? ఎవరి కేమి చెప్పుచున్నార?” అనినను, మే మెవ్వరమును అడుగజాలక బొమ్మల వలె నై పోతిమి. తరువాత ను దే వి యే చెప్పవలసి న వారి కి చెప్పట ప్రారంభించినది. తరువాతను లలితపత్రికతీనాములు పారాయణచేసి “కాంతించు తల్లి కాంతించు” అని వేడుకోగా అప్పటి కంతర్ధానమయినది. ఆహా! శ్రీదేవి తనభక్తులచేతను ఎట్టి మహత్వములు ప్రకటింప తేయుచున్నది. శ్రీ వా గీయురను ఒకటిరెండు రోజు లుండి బయటియారికి వెళ్ళిపోయెదమని నెలవిచ్చగానే అయ్యో! వీరు మఱికొన్ని దినములయినను ఉం దినచో బాగుగానుండునే అని అనుకొనినవాగు లేరు. అన్నట్లు వ్రాయవలసినను నిన్నటిరాత్రి దేవి ప్రత్యక్షమయినపుడు పూ జచేయించినవారిలో ఒకరికి “ఆగట్టునెల 12 వ తేదీ సాయం కాలము 5 1/2 గంటలకు, ఆశ్వినీనక్షత్రమున కురుదుండు పుట్టును అని దేవి నెలవిచ్చినది.

“శ్లో. న దేవీ విద్యతే కాష్ఠే నపాపాశే నవృణ్యయే.

భావేషు విద్యతే దేవత్వస్యాద్భావోహి కారణమ్.”

అను మనశ్చెల్లవలకము లెన్నటికయినను నృసయగు నా? శ్రీవా కేయూర నుదురో, వారిని దినమును ఎవరు సందర్శించుచుందురో, వారే పుణ్యాత్ములును, అదృష్టవంతులునని నాఅనుభవమునుబట్టి మనవిచేయుచున్నాను. కావున నాఆంధ్ర సాదరసాదరీమణులు శ్రీవారిదర్శనము చేసికొని శ్రీదేవిని పూ జింపించుచు, ఇహపరకుటుములను సొందుచు నందఱును కృత కృత్యు లగుదురుగాక యని బ్రార్థించుచున్న మీ

ఆంధ్రసాదరండు

పురాణం సూర్యనారాయణ తీర్థులు.

చెన్నపట్టణం 28-10-25.

అంతర్జాతీయ కార్మిక సంఘ మహాసభ

అఖిలభారత కార్మికసమితి కంపెన సానుభూతి సం దేశము

ధనసహాయముచేయుట కేర్పాట్లు జరుగుచున్నవి బొంబాయి, అక్టోబరు 29:— ఈదిగువ ప్రకటింపబడిన తంతుని అంతర్జాతీయ కార్మికసంఘ మహాసభ అఖిలభారత కార్మికసమితి కంపెన— “తంతుని అందినది. ధనసహాయము చేయుట కేర్పాట్లు చేయబడుచున్నవి. నూరుపానులను తంతుని ద్వార బంపుచున్నాము. ఉచితమున పరిశ్రామిక పరిశీతులు నేతపరిశ్ర మయందు గల భారతకార్మికులు పొందుటకు మా శక్తివంతనలే కుండ రోడ్డుడెదము. పరిశీతులను గురించి సంపూర్ణముగ చెలి యజేయుచుండుడు ”

శక్త తువాలాగారి తంతి

పార్లమెంటునందు హైందవసభ్యుడగు శక్త తువాల, మెక్ మేనసుగా ర్లీ దిగువ ప్రకటించిన తంతినంపిరి :-

“జీతములను దగ్గించుటకు షాహుకార్లు గావించు ప్రయత్నముల నెదుర్కొంటుకు నేతపరిశ్రమయందు బనిచేయుచున్న భారతకార్మికులు జూపిన కట్టునకును, సంఘీభావమునకును బ్రీటి షు సమిష్టివాదుల (కమ్యూనిస్టుపార్టీ) సదభిప్రాయము కార్మికుల కెరింగింపుడు.”

భారత కార్మికసంఘముల సానుభూతి

షాహుకార్లు కార్మికుల జీతములను దగ్గించుటకు కలకత్తా యజమానులసంఘము హాజియర్ కార్మికులసంఘము, మదరాసు రాజధానియందలి అరువంకాడులోనికా ర్మికుల ఫ్యాక్టరీ కార్మికసమితి ఖండించి, సమ్మె నంతమొందించి జీతముల దగ్గించుట గావించుటకు ఎన్నెజానుండును కొట్టివేయవలయు నని గోరిరి.

(అ. ప్రె.)

గిడ్డంగిలో నిప్పంటుకొనుట

కలకత్తా, అక్టో 29:—నేను 12 1/2 గంటలైనవిదప నెం 4 జెట్టిన్ద గిడ్డంగిలో నిప్పంటుకొనును. అందు రసాయన పదార్థములను గంధకతైలములు మొదలగునవి ఉండెను. ఆర గంటలో మంటలు చల్లార్చబడెను.నప్ప మెంతవచ్చినదియు తెలియలేదు.

(అ. ప్రె.)

శిశుసంరక్షణ సంఘపు వార్షికోత్సవము

బళ్ళారిజిల్లా, ఆలూరు 26-10-25

నేటి దినంబున పైసంఘపు వార్షికోత్సవమును మిగుల సుతాహముతో జరిపిరి. బోర్డు బాలికాపాఠశాల భవనమున బాలికలకు ఆదవాని డివిజన్ డిప్టి కలెక్టరుగారైన ముల్ రా|| శ్రీ పి. అప్పారావు పంతులుగారి అధ్యక్షత క్రింద బహుమతుల నొసంగిరి.

యెడ్వర్డు రీడింగరూమునందు బాలరకును పురప్రముఖులకును మరేగొడుగారు టీపార్టీ చేయించిరి.

సాయంకాలము 6 ఘంటలకు బోర్డు మిడల్ స్కూలు నందు సభ సమావేశమయ్యెను. ఈసంఘమునకు ఆదవాని తాలూకా బోర్డు ప్రెసిడెంటుగారైన ముల్ రా|| శ్రీ బి. తమ్మరెడ్డిగారిని అధ్యక్షునిగా నియమించిరి.

పి. రాఘవేంద్రరావు అనంతాచార్యులుగార్లు దైవ ప్రార్థన గావించిరి.

ఎల్లూరి కృష్ణప్పగారు రచించిన పద్యములు చదువబడెను.

ఈసంఘపు రిపోర్టు చదువబడెను.

ఈసంఘమునందుండు చీద టెల్లలకు నూతన వస్త్రములు పంచిపెట్టిరి.

పిమ్మట ఆగ్రాసనాధిపతిగా రిట్లు తెలిపిరి.

ఈసంఘము 1923 వ సం॥ స్థాపింపబడినది. 1924 ఘం॥ నెప్టంబరు నెల 29వ తేదీని పని ప్రారంభించబడినది.ఈ సంఘము యొక్క ముఖ్యోద్దేశ మేమనగా చీదపసిపిల్లలకు ప్రతిదినమును స్నానము చేయించుట, రెండవది వారమునకు రెండుతూర్లు అభ్యంజనము చేయించుట వారికి తగుమైన అభివృద్ధిములును యిప్పించుట యీకార్యములు జరుపుచున్నారు. ఈగ్రామం చాల చిన్నది. మన జిల్లాలో ఎన్నియో లేక్కలేని పెద్దపెద్ద గ్రామములుండియు ఇటువంటి శిశుసంరక్షణ సంఘము ఏర్పాటుచేసి నది లేదు. ఈగ్రామమునందు పురప్రముఖులును ఉద్యోగస్థులును నెల చందాలు వేసికొని అతిశ్రద్ధతో పనులు నెరవేర్చుట చూడ చాల సంతోషముగానున్నది.

ఈ సంఘమును కాశ్మీరముగా నెలకొల్పు భారము పారు లందరిపైననున్నదనియు తాముతమ తాలూకాబోర్డునుండి రు 70 లకు తక్కువలేకుండా విరాళమిచ్చుటకు వాదాసమిచ్చిరి. ఇకను శిశుసంరక్షణ విషయమై అనుభవ పూర్వకమైన హితవచనములు తెలిపిరి.

పాల్కు ఇక్ సెక్టరుగారైన వెంకట జోగారావుగారు మ్యాజిక్కుల్యాంట్రిక్ను చూపి శిశుసంరక్షణ విషయమై ఉపన్యసించిరి.

అంతట సభ ముగిసెను

హితకారి.

కరంసీ కమిషను

జామ్నాదాసు మెహతాగారి అభిప్రాయము

బొంబాయి, అక్టోబరు 29:— గత సభవమువలన కరం సీకమిషనును బహిష్కరించుటకు తమకిష్టమైనను, కొంతమంది భారత పరిశ్రామికాభివృద్ధి పరులు యందుల కంగీకరింపుట లేదనియు వారెరుంగుదురని జామ్నాదాసు మెహతాగారు నుడివిరి. రాజకీయ పరిష్కానుడుగ వారు కరంసీకమిషనును బహిష్కారము గావించెదరు. అధికారులకు నచ్చినసభ్యులతోనింపిన కమిషనుయొక్క లాభము విషయమై ఆర్థికవేత్తగ వారలకు సందేహము గల్గించుచున్నది. నాగపురమందు జరుగనున్న స్వరాజ్య పార్టీ తీర్మానము ప్రకారముగ జమ్నాదాసుగారు నడచుకొనెదమనిరి. భారతదేశముయొక్క నాణ్యవిధానమునకును, మారకమునకును బంగారుపమాణమే మిగుల లాభకరమైనదని జామ్నాదాసుగారు చెల్పిరి.

(అ. ప్రె.)

బెజవాడ శ్రీమారుతీమోతేహాలులో

సీతారామాంజనేయ నాటక సమాజము, ఏలూరు ఆదివారము.....1-11-25

వరవిక్రయము

ప్రదర్శింపబడును

మోతే నారాయణరావు జునియోర్, పాపైటూర్

అస్పృశ్యత - లేనిపోని మాటలు

పై శీర్షికకు బ్రహ్మత్రయముగా మ-రా-రా-శ్రీ, పెద్ద భొట్ల పీఠయ్యపంతులుగారు ది 9 అక్టోబరు 1925 తేదీ యాంధ్రప్రతికయందు గావించిన "లేనిపోని మాటలు" మారుమూల నుండి యెట్టి నిశ్చితాభిప్రాయమును లేని సామాన్యజనమౌద యములలో నలజడి గలిగించి సంఘవిప్లవమును బురి కొల్పి సంతటి తీవ్రదశకువచ్చు సందియము గలుగజేయుచున్నది. నిజ మునకు మాగ్రామమున పెట్టి మాటలు జరుగకున్న పీఠయ్య గారు గావించిన మాటలు మాత్రము ఏసంబంధమును గలుగ జేసికొన నిచ్చలేక నిద్రించుచున్న మాబోంట్లను మేలుకొల్పినది.

పీఠయ్యగారు మొదట కల్పితగానికి వ్రాసిన పిటిక మను, దానికి సందిగాను తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారి ప్రత్యుత్తరమును దిలకించిరి. సందిగాను తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారు నే నెరిగినంతవరకు తమ విధిని నిర్వహించిరి. కాని తమ స్వక్రిత్య ప్రాబల్యము నుపయోగించి గావించిన కార్యమెట్టియు నింతవరకు గానబడదు. అఖిలభారత జాతీయ మహాజనసభయును, హిందూ మహాజనసభయును ఏకగ్రీవముగా సంగీకరించి దొరతనమువారిచే కాననసభయందు తీర్మానింప బడిన విషయమును ప్రజలకును ప్రభుత్వమునకును ప్రతినిధి యనదగిన స్థానికసంస్థలే తీర్మానింపబడిన విషయమును యథా రూపమున బ్రకటించి ప్రజల కెరుకపరచుటలో నేమి ప్రాజ్ఞ వ్యము కలదు? కరపత్రములను పంచిపెట్టుటకూడ కాంతిభంగ కరమగు కాదా? యథార్థమును స్వయముగా చెలిసికొనక వినిన మాటలనే వేదవాక్యములని నమ్మి మతసాంఘికవిప్లవము జరుగు నూచన లేర్పడినవని భ్రమించి యాందోళన గావించుట పీఠయ్య గారిది లేనిపోనిమాటలు కాదా?

పీఠయ్యగారు సత్యపియలు, న్యాయనాదులు, లోక జ్ఞానధురీణులు, విద్వాంసులు, శ్రోత్రయులు, వైదిక ధర్మోద్ధరణ బద్ధకంకణులు. ప్రాపంచికానుభవమును మతజాతి ప్రసక్తియు లేని కొందరు హిందూమత మొక్కసారి పవిత్రం శేషము నొంది జాజ్ఞారు గ్రామము మాటవాడ యైనదని జెప్పినప్పు డు పూర్వచారపరాయణులైన పీఠయ్యగారి మనకు కలత నొంది యీవిధముగా వ్రాసియుండుటలో నాశ్చర్యమేమియును లేదు. వారు వాస్తవమును గుర్తెఱిగిలేని వారిటుల వ్రాసియుం డరు. నిజము చెలిసినయెడల ఇప్పుడైనను తాము పొరబడితి మని పశ్చాత్తాప పడకపోరు.

ఈ నావ్యాసమున పీఠయ్యగారి మతమునుగాని సంది గాను తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షుని అభిప్రాయమునుగాని విమ ర్శించుట మామతము గాదు. అధ్యక్షుడు తాను ప్రజాప్రతినిధి ననియును ప్రభుత్వమునకును ప్రజలకును మధ్యనర్తకి ననియును బాలించువాడు. ప్రజాదర్శముల ప్రభుత్వమునకును, ప్రభుత్వా చర్యముల ప్రజలకు చెలికి యాచరింపజేయుట తనవిధి యని తల చువాడు. తాను శ్రేష్ఠము లనియును పరమపవిత్రము లని యును ఉచితము లనియును భావించెడి జాతీయాదర్శముల తన స్థానికసంస్థ యాజమాన్యమునందలి ప్రజలకు చెల్పి వారిచే స్వామ్యపద్ధతులచే పాటింపజేయ నెంచువాడు. అధికారమును దౌర్జన్యమును వినియోగించు సంకల్పము లేనివాడు. అట్టి పవిత్ర భావముతోడనే గవర్నమెంటుచే ప్రకటింపబడిన (జి. ఓ.) ను బోర్డులో తీర్మానించి యథారూపమున మత, జాతీయ, సభా భిప్రాయముల బొందుపరచి హెచ్చరికల మూలమున ప్రచుర పరచినారు. పీఠయ్యగారు భ్రమించినట్లులే సంఘవిప్లవకర ప్రయత్నమును ఇంతవరకు జరిగియుండలేదు. దానికై ప్రెసి డెంటుగా కెట్టి చర్యను దీసికొనలేదు. పంచములే నూతికిగాని దేవాలయమునకుగాని రాబ్రయత్నింపలేదు. అర్చకుడు స్వామికి నైవేద్యము తెచ్చుచుండగా పంచము లడ్డగించినట్లు కేసులు కల్పితము. వాస్తవమును దాచవలసినయగత్యము నాకు లేదు. జాజ్ఞారు గ్రామమునకు దక్షిణమున పీట ఆంజనేయస్వామి ఆల యము ఊరికి దాదా పరమైలుదూరమునను మాదిగగూడెము నకు చేరుగను కలదు. గ్రామమునకు చుట్టల నుండుటచేతను అనాదరముగానుండుటచేతను, వాడుక గా జేవా ల య మునకు దగ్గరనున్న రావిచెట్ల నీడను పశు పుల గాను విధివర్ణముల బాంబులు (ముఖ్యముగా మారుగులు) ఆదుకొనదు విప్రాంతి తీసికొనుదుందురు ఆలయమునకు చెక్కు లేదుపులలేవు. జల్లితడకలనంటి పలుపులున్నవి. తలుపుమాసిన ను హనుమంతులవర్ణన ప్రయత్నముగా కలిగి పాంథులపవిత్రుల గావించుచున్నది. ఆలయము గ్రామబహిష్కరణచేయున నేండుట చేతనుతలుపులతడకవంటివగుటచేతను ఆంజనేయవిగ్రహము పెద్దదయిభ్రాంతింపబడునట్లుగూడెమునకును అప్రయత్నముగ గనబడునట్లుచే సమీపమునగల పంచములు సదాదర్శనభాగ్య

మునకృతాధులగుచున్నారు. ఒకనాడు మానెడ్లవార్డుగారు మాను మంతునకు నైవేద్యముపెట్టుచుండగా నొకమాదిగముసలిది యొ రికద్రుడు బాలురు దేవాలయమునకేరుగుగా చెట్లనీడను నిలుచుం డిరట. వారిని తొలుగుడని యర్చకుడు చెప్పగజేసెనట. వారును చెప్పగజేసిరట. వారుతొలగమనిరిని యాయనభావించి కొందరు పెద్దలతోకెప్పెనట. దానిపై నీకథాకల్పవల్లకి తీగ లగ్నినవి. వారు (పంచములు) తాము ఆలయములోనికి రామని నైగజేసి నను తొలగమనిచేసినను వారిచెయిదములన్నిటిని కరపత్రముల నును అధ్యక్షునితలకును జాట్ల జాట్లజూతులకున్న సాహసముకల దా? వ్యక్తిత్వసంబంధద్యేషముల నూతగానొని కల్పించి చెప్పిన వాక్కుల విశ్వసీంపకున్నచో పీఠయ్యగారి విధముగా సంఘవిప్లవ మగునని భయపడియుండరు. సత్యాన్వేషణయేయలగు పీఠయ్య గారు సంఘవిప్లవముజరుగునని తోచినప్పుడు కల్పెరుగారికి పిటి కన్ పెట్టుటకుపూర్వము ఈగ్రామమునకును, ఈప్రాంతము నకును, విచ్చేసి స్థానికసాంఘిక పరిస్థితుల యాధార్థ్య మునుచెలిసికొని నివారణప్రయత్నములనొనర్చి సాధ్యము గానప్పు డధికార వర్గమువారి శరణుజొచ్చుట విధియొందుడె డిది. యథార్థమును చెలిసికొనకయే యాతురతతో కల్పెరు గారికి చెలుపుకొనుట సారబాటని మరల చెప్పవలసినందులకు మన్నింతురుగాక.

జాజ్ఞారు గ్రామమున వివిధజాతులకు సంబంధించిన హిం దువులు పెక్కురుగలరు. పూర్వచార పరాయణులై పెక్కురు గలరు. సాంఘికవిప్లవకరప్రయత్నములే జరిగి యుండిన యెడల పీఠయ్యగారికి శ్రమ యియ్యకయే నివారణ ప్రయత్న మొనర్చి యుండురు. నేను సనాతన ధర్మానుష్ఠానపరు డను. వర్ణవ్యవస్థహిందూజాతీయమునకుని నమ్మువాడనే కాని మతమునకు వేరుపురుగులవంటి దురాచారము లడగంటుల యు నని కోరువాడను. కాలానుగుణ్యముగా మారెడి స్వభావ ముకలవాడను. సర్వసామాన్యముగా నాచరించబడెడి సహజమ నము ప్రభుత్వ చట్టములచే నాపబడి నేడు ఘోరముగా దలప బడుచున్నది. వితింతురాద్యహముల నొనర్చు కొనినవారు, ను తాంతరులైనవారు వారసత్వము నొందనేరని ప్రతిస్పృతులలో జెప్పబడినను ప్రభుత్వచట్టములచే పరిపాటియగుచున్నవి. కోర్టు లుచట్టము లాగమాదికాస్త్రములకు బద్ధులని భావించుట, ఒక శతాబ్దమును వెనుక జరుగుట, కోర్టుకును చట్టమునకును, కాస్త్ర ములు కట్టుపడవలసిన కాలము వచ్చినది.

ఒకకాలమున కాస్త్రీయములని భావించబడిన విషయ ములు నేటి మన దృష్టికి కాస్త్రీమాన్యములుగా కన్పట్టుచు న్నవి. వెనుకటికాలమున నిషిద్ధములని తలపబడినవి. పరమప్రమా ణములగుచున్నవి. జనుల మనఃప్రవృత్తు లెటుల మారుచున్నవో తదనుగుణ్యముగా నాచార్యవ్యవహారములును కాస్త్రీయములను మారుచున్నవి. నిమిషమున కొకమార్పునొందు నిక్కాలమునకృ తయుగధర్మమునప్రతిష్ఠింప జూచిన సాధ్యమగునా? అటులేయ గునెడల మనవారు యుగవిభేదము లేల పాటించి యుండురు? ఎంతటి విద్వాంసుడైనను కాలప్రవాహమునకు తలమొగ్గలనినదే కాని వేరుమార్గములేదు. తనమతమునకు సత్యమని తోచినధర్మ జము తా ననుష్ఠించుచు నాదర్శప్రాయుడుగా నిలువవచ్చును. ప్రజలుకూడ నిజము తెలిసికొనగలిగినపుడు అతని ననుసరిం తురు. అంతవరకు కాలనిరీక్షణచేయుటయే యాతినికర్తవ్యము.

పాశ్చాత్యనాగరికతావ్యాపారమున మునిగిపోవుచున్న యిక్కాలమున పాశ్చాత్య విద్యాపారంగతు లగు పీఠయ్య గారు వ్యాపారమున చిక్కుకొనక పూర్వచారమున కూత గా నిలిచి నైదికధర్మము నుద్ధరింప బూనుట సంతోషదాయ కమే. కాని మతమున గల అమానుషములును నీతిబాహ్యము లగు దురాచారముల నన్నిటిని సనాతనులు కాస్త్రీయము లని నమ్ముట వారిదురు నాకు పూజ్యభావము కలదు. హిం దూధర్మమును గాపాడ దీక్షునహించిన పీఠయ్యగారు వ్యక్తి త్యాదర్శముల తిక్కనేయక సందిగాను తాలూకాకు ముఖ్య ముగా జాజ్ఞారుకు విచ్చేసి స్థానికవిచారణ చేసి తమ యభిప్రాయము చెల్లించుటవసరము

పీఠయ్యగారిభిప్రాయపడినట్లు చట్టసమ్మతమైనను దౌ ర్జన్యము జరిగినప్పుడును నూచనలు గన్నట్టిపప్పుడును ప్రజా శాంతికి భంగము గలుగునని సందేహము కలిగినప్పుడును మేజ స్ట్రీలులు జోక్యము కలుగజేసికొనవచ్చును గదా? ప్రజా శాంతికి భంగము కలిగినప్పు డెదు మైర్జూరమున గల పోలీసు వారు, పదిమైర్జూరమున ఒకటవతరగతి మేజస్ట్రీలు సంఘ విప్లవము జూచి నిద్రింతురా? అధ్యక్షు డెట్టి యభిప్రాయము కలవాడైనను దౌర్జన్యరాహిత్యసిద్ధాంతమును విశ్వసించువా డగుటచే తీవ్రచర్యను దీసికొనలేదు. నేను వ్రాయసంగతుల

కును పీఠయ్యగారి విచారణాసంతరము లేనిసంగతులకును లేక మైన భేద ముండవని నావిశ్వాసము.

వ్యక్తిత్వవిమర్శనతో వాదోపవాదములతో లాభము లేదు. దౌర్జన్యరాహిత్యసిద్ధాంతము నుభయపక్షముల వారును విశ్వసించువారే. సత్యము తెలిసికొని తలమొగ్గుట ధర్మయులును సంసిద్ధులే. కనుక లేనిపోని మాటలుడి గావించి తమ మనసు లను ప్రజలమనసులను కలవరపెట్టు టుచియు కాదని యభిప్రాయము గ్రహింతురు గాక.

మాదిరాజు నాగభూషణరావు.

13వ వైశ్యముహాసభ

వైసభ డిసెంబరునెల 27, 28, 29 తేదీలలో జరుగునని ఆహ్వానసంఘకార్యదర్శులు ప్రకటించి యున్నారు. డిసెంబరు చివర వారములు సభను జరుపునెడల కాన్పూరు కాంగ్రెసునకు వెళ్లువైశ్య అసహాయవాదులకు చిక్కుగలుగును. ఈవిషయమై సభను మార్చివరకు ఆపవలసినదిగా బరంపురంనుండి యొకవై శ్యుడు ఆంధ్రప్రతికకు తిరిగింపియున్నాడు. ఈవిషయమై వేటపాలెము నుండి శ్రీయుత ఊటూహరి వెంకటసుబ్బారాయ శ్రేష్ఠిగారును 26 వ తేది ఆంధ్రప్రతికాముఖమున చెలిపియు న్నారు. ఇందునుగురించి నేను ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షు లగు శ్రీస్వామి వెంకటాచలం శ్రేష్ఠిగారితో చర్చించియున్నాను. వారు తేదీలనుమార్చుటకు సమ్మతించియున్నారు. శ్రీ సి.వి. రంగ శ్రేష్ఠి మొదలగు కాంగ్రెసు నాయకులు గూడ ఈ విషయమై జెప్పియున్నారు. కాన ఆహ్వానసంఘమువారు తప్పక డిసెంబరు ౧౫న తేదిలోపున సభ జరుపుటకు ప్రయత్నింపవలెను. నిరుడు గంటూరులో కాంగ్రెసును దృష్టియందుంచు కొనియే డిసెంబరు 5, 6, 7, తేదీలలో సభను జరిపియున్నారు. ఒకవేళ ఆహ్వాన సంఘమువారు అసహాయవాదు లగు వైశ్యులు కాంగ్రెసునకు వెళ్లిన వెళ్లనింథు అనితలంచినచో, నేడుస్వసంఘమునకు,దేశము మనకు పాటుబడుటకు పనికివచ్చునది అట్టివారేనని జెపుచున్నా డను. కాన డిసెంబరు మొదటివారములో సభను జయప్రద ముగా జరుపుదురని నమ్ముచున్నాను.

పోలిసెట్టి ఆదినారాయణగుప్త.

గుంటూరు

శుద్ధిసంస్కారము-ఏలూరు

రాజమహేంద్రవరము కంబాలచెర్వు పేట కాపురస్థు డగు బెల్లపు ధానియేలు రాజు అనునతడు క్రైస్తవమతములో నుండి ఏలూరు శుద్ధిసభవారిశేఖ గోశ్వేపాల్లో మ-రా-రా-శ్రీ వెల్లంకి కృష్ణమూర్తి పంతులుగారు, రాయుడు గంగయ్యగార్లు మొదలగువారి సమక్షమున హిందుమతములోనికి సంస్కరింప బడెను. అతని హిందూనామమును బెల్లపు రాజగోపాలుడు అను నామము యియ్యబడెను.

కుసుమ వెంకటరామయ్య

కలవర్తి ఆదయ్య.

శ్రీకృష్ణ దేవరాయల ఆంధ్రభాషానిలయము

హైదరాబాదు

"ది 26-10-25 సోమవారమునాడు శ్రీకృష్ణ దేవరాయల ఆంధ్రభాషానిలయ (హైదరాబాదు) మందు కార్యనిర్వాహక సభవారిచే ఈ తీర్మానములు గావించబడెను.

౧. ఆంధ్రగీర్వాణ భాషాకోవిదులును సూత్రభాష్య మును శుక్రనీతిసార యిత్యాదుల నాంధ్రీకరించిన బ్రహ్మశ్రీ పురాణపండ్ వల్లయ్యశాస్త్రిగారు పరలోకగతు లైనందులకు ఈనిలయమువా రెంతయు చింతిల్లుచు వారి కుటుంబమునకు తమ సానుభూతిని చూపుచున్నారు. వీరి యాత్మకు శాంతి నొసంగుటకు పరమేశ్వరుని ప్రార్థించుచున్నాము.

౨. బరోడా కేంద్ర గ్రంథాలయముయొక్క పుస్తక ములు నెరువిచ్చు కాఖయొక్క భవనము అగ్నికి ఆహూతి యగు టచే లక్షలకొలది విలువగల గ్రంథములును సినిమా ఫిల్ములును నష్టమై ఈ గ్రంథాలయోద్యమమునకు గలిగిన నిరోధమునకు ఈనిలయమువా రెంతయు చింతిల్లుచున్నారు. వీరి సానుభూ తిని బరోడా కేంద్ర గ్రంథాలయాధిపతులకు పంపుటకు తీర్మా నించినది."

(కార్యదర్శి.)

క్రొత్త ప్రాంత ప్రదానామాత్యుడు

మొదటి ప్రకటన

ప్రొఫెసర్, ఆర్ట్స్ 28. — మొదటి ప్రకటన ప్రదానామాత్యుని అంగీకరించి బియ్యం గురించి విశేషాంగ మంత్రి గనే యుండును.

ప్రదానామాత్యుని పదవిని గాక ఆర్థికమంత్రి పదవి గూడ మొదటి ప్రకటన స్వీకరించెదరుట సాంఘికవాదులు బలము, బోంబాయి మంత్రిపదవులను నిరాకరించిరి కాని అనంతపురము లెవన్న క్రొత్త ప్రభుత్వమునకు సహాయ మొనర్చెదమనిరి.

ప్రెంచి సాంఘికవాదులు

విశేషములు సమయము

ప్రొఫెసర్, ఆర్ట్స్ 29 — కార్మికుల కార్యక్రమము ననుసరించి ప్రవర్తించుటకు సోషలిస్టు లందరూ విశేషముల నుపసంహరించుకొని తీర్మానించుకొనిరి తమకు గావలసిన మొత్తమును గూడ బెట్టుటకు సంపాదించిన డబ్బును పన్ను వేయవలెనని కాని తమ బెట్టుబడినముపై పన్నును విధించ వలెనను దానికి సరిపోదనుచున్నారు.

జర్నలిస్టుల ఒడంబడిక

సోషలిస్టుల ఆక్షేపణ

లెన్న్, ఆర్ట్స్ 29 — సోషలిస్టుల లోకర్నీ ఒడంబడికను రివిస్టానులో అంగీకరించు రివిస్టానుకు ఎత్తి వేయవలెనని సోషలిస్టులు కోరుచున్నారు సెన్సార్ షిప్ ప్యాక్టు కు బహుసంఖ్యకుల బలముండదు అందుచే మరుల ఎన్నికలు జరుగవలసినదే అన్నమాట లోకర్నీ ఒడంబడికను ఇంతలో అంగీకరించుట బడదు

మ్యాంగు హేయవంతము

ను విచారించుటకు నియమింపబడిన విచారణసంఘము కాలనిర్ణయము లేకుండ ఆపుకేయబడెను

క్రొత్త నౌకా విమానములు

టార్పిడ్ పడవలకు గొంపోవు నౌకావిమానములను గనిబెట్టిరి. ఇదియే మొదటిది నౌకాపక్షమును గొంపోవు నౌకల వలెనే చక్కగ ఈ నౌకావిమానములు గూడ టార్పిడ్ లను గొంపోవునట.

అబ్దులు కరీంగారు

సంధిప్రయత్నములు నిజముగాదు

ప్రొఫెసర్, ఆర్ట్స్ 28 — అబ్దులకరీంగారు సంధినిమిత్తము తంజీరుకుబోయినప్పుడు నిజముగానని అధికారవర్గములో ప్రకటించిరి

రిఫులు బిజేనుకు తిరిగివచ్చుట

పరాసుల ఆతురత

లెన్న్, ఆర్ట్స్ 29 — రిఫులు చాలమంది బిజేనుకు తిరిగివచ్చుటచే పరాసులకు భయమగుచున్నది ఈ ప్రదేశము నందు శత్రువులు పోరుమానిరి పరాసులు అనుకొనిరి.

మరాఠీ సిరియా పోరాటము

ప్రెంచి వ్యయము

ప్రొఫెసర్, ఆర్ట్స్ 29 — మరాఠీ సిరియా యుద్ధము నకు 108207000 ఫ్రాంకులను 13000000 ఫ్రాంకులను ప్రెంచివారు మంజూరుజేసిరి.

క్రొత్త ప్రెంచి ప్రభుత్వము

మొదటి పని

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

ప్రొఫెసర్, ఆర్ట్స్ 29: — క్రొత్త ప్రెంచి ప్రభుత్వము ఖర్చు విధియనుండి సేకరించుకొని తీసివేసే వ్యయముచేయుదురు.

డెయిలీ హెరాల్డ్ బండినేరము

ముద్రయి వాఙ్మూలము

లండన్ ఆర్ట్స్ 29 — ముద్రయిలలో ముద్రకు నల్ల చొక్కాయలతో వచ్చిరి.

మద్రాసును గూర్చి వదలిపెట్టిరి తాను అక్కడలేకున్నను ఈ నేరములో పాల్గొంటివని వాగితివని హెచ్చరించుచు వదలి పెట్టిరి ప్యాసిస్టు ప్రతినిధి వచ్చి తమ కీరంగతిలో సంబంధము లేదనిరి. తాము పత్రికను పంచిపెట్టుటకు కొంచెము ఆలస్యము ను జేయుటకే ఇల్లు జేసితిమనియు దానికి కారణము స్వామి ద్రోహకరముగ వ్యాసములను ప్రకటించుటయే యనియు ప్రతి వాదులు సంతకముజేసి వాఙ్మూలమును దాఖలుజేసిరి

లోకుల ఆస్తిని ముట్టడించుట సహించు కష్టముని ఈవన్న గా రనిరి

విచారణ వాయిదా వేయబడెను

తురుష్క రిపబ్లిక్

ద్వితీయవాదీ కోర్టువము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

కాన్స్టాంటినోపిలు ఆర్ట్స్ 29 — తురుష్క రిపబ్లిక్ కు ద్వితీయ వాదీ కోర్టును కాన్స్టాంటినోపిలులో జరిపిరి జాతీయ సెలవు దినముగ ఆకోజాను స్థాపించిరి దుకాణము లన్నియు వర్తక కార్యాలయములను పోలీసు ఉత్తరువుచే మూసివేసిరి. నగరమంతయు తోరములతో ఆలంకరించబడెను ఊరేగింపులు ఉత్సవములు దివ్యముగ జరిపించిరి బాహుసంచాలు కాల్చిరి ఫెడ్ శుభ్రముని తీసివేయవలెనని తీర్మానించిరి. ప్రజ లీవర్లాండుని ధరించుకూడదని దొరబోపని ధరించవలెనని కొందరు విననివారి కెలమస్తున తీసి పారవేసిరి ముక్కలు ముక్కలు జేసిరి పోలీసువారు చూచుచు ఊరకుండిరి

కెయిరోలో కల్లోలము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

ఈజిప్టులోనున్న రాచరిక ప్రతిఘటన లన్నియు తమ ప్రధానకార్యస్థానమును గూర్చియు సస్యశ్యామలముగూర్చియు ఒకనెలలో ప్రకటించవలెనని ప్రభుత్వముచే తీర్మానము జేయుటచే భయపడుచున్నారు ఇంత నిరంతరకార్యము ఇంకొకటి యుండవనియు దీనివలన ప్రమాద మేర్పడవచ్చుననియు మరల రహస్యముగ పనిజేయు సంఘములు తలచుకొంటున్నవని సేలసననియు కొందరు ప్రముఖులు రూటరుతో ప్రస్తావించు సందర్భమున డెయిలీజేసిరి లిబరల్స్, జర్నలులు పక్షమువారు వాటనిట్లు ఈ ఉత్తరువుల లక్ష్యము జేయరని అనకొనుచున్నారు ప్రభుత్వమును ధిక్కరించెర రహస్యముచేయు ఈ ఉత్తరువునకు క్రొత్త ప్రాకమిషనరు సర్ జార్జి లాయిడ్ గారు కారకులేమో యని ప్రతిపక్ష పత్రిక ఆకస్మాత్తుగా యడుగుచున్నది ఇట్టి యుత్తరువులవలన విప్లవము మేల్పడుచు దేశములో ననుచున్నది.

సిరియా పరిస్థితులు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

ప్రొఫెసర్, ఆర్ట్స్ 29: — విప్లవకారులపై పోరు సాగుచున్నదని తెలియుచున్నది సిరియా అంతయు సెమ్యుడిగనున్నది. డెమస్కసు ప్రజలు తమ సెలవులకు తిరిగి వచ్చుచున్నారు. సిరియాకు బంపబడిన దూపంటు సేనాని జేహూటు జేరిరి.

ఇటలీ వైమానికుడు

కలకత్తా, ఆర్ట్స్ 29 — ఇటలీ వైమానికుడు డికినీడ్ సేటి యుద్ధయం 6-45 నిమిషములకు కాకి బయలుదేరెను (ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

కలకత్తా, ఆర్ట్స్ 29: — యస్. ఆర్. దాసుగారు సేటి రాత్రి డిల్లీకివచ్చిరి (ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

ముసల్మాన్ వాకపు ఆవు

పాట్నా, ఆర్ట్స్ 29: — 1923 సంవత్సరపు యీ ఆవు బీహారు ఒరిస్సాలోగూడ ప్రవేశపెట్టబడినది. 1925 సెప్టెంబరు 3 వ తేదీనుండి భూములలో పెట్టుబడినది. (ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

వాతావరణ సిధ్ధి

1925 నంబి అక్టోబరు 30-వ తేదీ శుక్రవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	ముంబై	అహ్మదాబాద్	కొల్హాపూర్	సాక్షి	సాక్షి	సాక్షి
	౧౪ 24	౧౪ 24	౧౪ 24	౧౪ 24	౧౪ 24	౧౪ 24
గోపాలపురం	88 9	72 1	...	26 68	44 96	
విశాఖపట్నము	86 7	77 1	...	10 72	27 09	
కాకినాడ	85 8	73 8	...	13 71	39 09	
మచిలీపట్నము	86 5	75 0	..	11 52	41 59	
కర్నూలు	90 0	66 6	...	6 30	26 01	
బళ్లారి	.	69 2	..	3 24	20.51	
కడప	90.5	72 6	.	5 40	81.28	
నెల్లూరు	86 3	71 6	..	7 51	87 98	
మద్రాసు	86 7	73 0	2 46	16 67	50.74	
కడపూరు	84 3	74 0	0 73	7 11	52 94	
సేలము	90 4	72 2	0 54	1 98	39 80	
కోయంబూర్	84 2	69 0	0 16	4 25	22 29	
తిరుమనాపల్లి	86 6	72 4	0 26	4 30	88.18	
నాగపట్నము	80 8	75 3	0 10	12 08	54 98	
మధుర	88 8	73 7	..	5 23	88 58	
పాంబళ్	85 4	75 9	0 52	28 76	87 00	
తిరునల్వేలి	...	...	..	11 37	28 84	
తిరువేంగుడు	82 8	75 1	0 58	12 48	64.51	
కొచ్చిక్	88 5	75 8	0 19	9 44	114.51	
కాకినట్టు	91 8	73 1	1 29	8 85	117.16	
మంగళూరు	89 9	74 9	0 43	10 54	125.68	
తెంగళూరు	83 9	64 9	0 07	1 66	85 27	
మెదక్	77 8	62 2	0 02	7 14	125 46	
కొడెకనాథ్	59 5	50 6	1 00	10 05	62 18	

సర్కారులు — కొన్ని చోట్ల మేఘములు పలచ గ నన్నవి కొన్నిచోట్ల కుండవడ నన్నవి గోపాలపురంలో 3 డిగ్రీలు పగటివేడిమి ఎక్కువ

కలకత్తా — మేఘములు ఒకమాస్త్రముగ నన్నవి. కడపలో ఆగ్రత ఎక్కువ రాత్రివేడిమి కర్నూలులో 2 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ

కర్నాటకము — మద్రాసులో 2 46" వర్షించెను. కడపూరులో 0 73" కురిసెను మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి కడపూరులో పగటివేడిమి 2 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ.

బంగాళాఖాతములో వాతావరణపరిస్థితులు అస్థిరముగ నున్నవి రాజధానిపక్షిణార్థమున వర్షముండుచున్నది

యస్. ఆర్. హెచ్ సాహు

వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

బొంబాయి స్టాక్ ఎక్స్చేంజి బిల్లు

సెలెక్షన్ కమిటీ రిపోర్టు

బొంబాయి, ఆర్ట్స్ 29 — బొంబాయి స్టాక్ ఎక్స్చేంజి బిల్లుపై సెలెక్షన్ కమిటీ రిపోర్టు ప్రకటించెను బొంబాయి కంటే యితర నగరములకు చట్టమును విస్తరింపజేయుటకు దొరతనమున కధికారమునీయును సవరణను గావించెను నిబంధనల ముసాయిదాను బ్రమరించిన పిదప స్టాక్ ఎక్స్చేంజి దొరతనము రికన్స్ట్రజు చేయవలయునని నోక నూతనప్రకరణము చేర్చబడెను. రికన్స్ట్రజు చేయబడిన స్టాక్ ఎక్స్చేంజి నిర్వచనము గా వింపబడెను స్టాక్ ఎక్స్చేంజి యొక్క నిబంధనలను దొరతనము యిష్టప్రకారముగ మార్పుల అధికారము గలిగియుండుట మంచిదిగాదు అం కమిటీ అభిప్రాయము దొరతనముచే గుర్తింపని స్టాక్ ఎక్స్చేంజి సార్టీలు వారిలోవారు కంట్రాక్టులను గావించి కొని కాపనమునుమీరుట నిరోధించుటకు చట్టము సవరణచేయబడెను. (ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

రాజప్రతినిధి

కలకత్తా, ఆర్ట్స్ 29 — రాజప్రతినిధి సర్ పి. సి. తుంగగిరికి దరఖాస్తు సమర్పించెను (ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

పోలాపూరులో హిందూ మహమ్మదీయుల అల్లరులు

పోలీసువారు తుపాకుల కాల్పుట

ఇద్దరు మహమ్మదీయులు చనిపోయిరి; 12 మందికి గాయములు తగిలెను

బొంబాయి శాసనసభయందు ప్రశ్నలు

బొంబాయి, అక్టో 29:—బుధవారము మధ్యాహ్నము పెద్దకొట్లాటజరిగెననియు, పోలీసులు గుంపువీధి తుపాకుల గాల్పించినయు, ఇద్దరు హిందువులను యిద్దరు మహమ్మదీయులను గాయములు తగిలెననియు, పోలాపూరు వార్త చెల్లుచున్నది. మొన్న ఖీరాబ్దీయేకాదశీనాడు హిందువులు దేవుళ్లను రథములలో పెట్టి పట్టణ మంతట నూరేగించుచు మశీదుయెదుటకు వచ్చునరకి మహమ్మదీయులతో తగాదా వచ్చెను. పంజరపురం లో కల్లెరుగాని, పోలీసునూపరింటెండెంటుగాని లేకపోవుట వలన నిటీవేజప్రేట్లు తుపాకులగాల్పుట కుత్తరువు నిచ్చిరి.

ఇద్దరుచచ్చిరి-12 గుర్రకు గాయములు

పోలాపూరు, అక్టో 29:—కొట్లాటలన యిద్దరుచని పోయినయు 12 మందికి గాయములు తగిలి ఆసుపత్రికి దీసి కొనిపోబడినయు చెలియుచున్నది. ఇంతవరకు సమైక్యము న్న మిల్లుపనివారుగూడ జేరినయెడల మరింతయెక్కువ అల్లరులు జరుగవచ్చును. మహమ్మదీయులు ముందే యీ అల్లరినంతవరకు పుట కెక్కుట జేసినయు హిందువుల ఊరేగింపు మశీదుయెదుట గంటపైగానుండి అధికారుల ఉత్తరవుతో కదిలిపోయినయు అప్పుడు మహమ్మదీయులు హిందువులపై బడినయు హిందువులకెప్పెరు. లాటి జరిగినటులగూడ వివరమున్నది. మహమ్మదీయు లేమిచెప్పెదరో తెలియలేదు. (ఫ్రీప్రెస్)

బొంబాయి శాసనసభయందు ప్రశ్నలు

పూనా, అక్టో 29:—బొంబాయి శాసనసభ సేతు 2 గంటలకు సర్ ఇబ్రహీం హితుల్లా అధ్యక్షతన సమావేశమయ్యెను. ప్రశ్నోత్తరము లైనపిదప భారత వర్తకసంఘ ప్రతినిధియగు లాట్జీ నారాయణజీగారు పోలాపూరులో హిందూ మహమ్మదీయులకు జరిగిన కొట్లాటసంబంధమున హోంమెంబరు గారేమైన చెప్పెరాయని యడిగిరి. లాట్జీ నారాయణజీగారు తమకు పోలాపూరు మ్యూనిసిపాలిటీ అధ్యక్షుని వద్దనుండి యీ కొట్లాట గూర్చి తంతివార్త వచ్చినదనికాడచెప్పిరి.

ఇందులకు హోంమెంబరు సర్ మారిసుపేవర్డు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు క్రిందటి రాత్రి ఒక శాసనభ్యుదయ ప్రభుత్వము వారికి యేమైన యీవార్త చెలిసెనాయని యడిగినయు అప్పటి కేమియు చెలియలేదని చెప్పవలయుండెననియు చెప్పిరి. ఈ ఉదయముననే అధికారులవద్దనుండి యీ విషయమై చెబుట కొనుటకు ప్రయత్నములు జేయబడెను. నిన్న (బుధవారము) సాయంత్రము 8-30 గంటలకు పోలాపూరు పట్టణము బజారులో కొట్లాట జరిగెనని తెలుపబడెను. ఈ కొట్లాటకు కారణము యింతవరకు చెలిసినంతవరకు హిందువుల ఊరేగింపు మశీదు

ప్రక్క గా పోవుట యని చెలిసెను. ఈ కొట్లాటలో యిద్దరు మహమ్మదీయులు ప్రాణముల గోల్పోయిరి. ప్రభుత్వమువారి కిందుకు చాల విచారకరముగనున్నది. ఈ కొట్లాటకారణ మింకను యేమో సరియైన పరిశోధనలేమియు చెలియలేదు. ఏమైనను ఒక అరగంటలో కాంతముజేమారెను. అల్లరు తెక్కువగానుండ జిల్లా మేజిస్ట్రేటును, జిల్లా పోలీసు నూపరింటెండెంటును తగినచర్య దీసికొనిరి.

మాన్వీరఫియన్డీను అనామ్యుగుగారు హోంమెంబరు నిట్టి డిగిరి:—“కొట్లాట నిన్న 8-30 గంటలకు జరిగినదని చెప్పెదమున్నది. అయినను ఈ దిన ముదయము జేరిగ్రామియ్యవరకును యేమియు చెలియలేదా” యని యడిగిరి. హోంమెంబరు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు క్రిందటి రాత్రి పోలీసువారికి తంతి వచ్చెననియు హోంమెంబరు మెంటుకు పంపలేదనియు చెప్పిరి. ఎందుకాల స్యమయ్యెనో ఆయన ఆసమయమున జెప్పలేక పోయెను. కాని పోలీసుజిల్లా నూపరింటెండెంటు కాంతిక్రమముల చేపూర్పుటో తీరక వెంటనే ఆసంగతులగూర్చి తంతి నీమకబోవచ్చునని సభ్యు లూహించవచ్చునని చెప్పిరి.

ఎంతమందికి గాయములు తగిలి ఆసుపత్రికి బంపబడినని లాట్జీ నారాయణజీగారు అడిగిరి. హోంమెంబరు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు 12 మందికి గాయములు తగిలెనని చెప్పిరి. ఇదివరలో చెప్పినటుల యిందొద్దరు చనిపోయిరి. పూర్తి సమాచారము చెలి సినపుడు సభయందు ప్రకటించబడును. (ఆ.ప్రె.)

ఒకటిగాదు రెండుకొట్లాటలు

పోలాపూరు, అక్టో 30:—కొట్లాట వర్తమానము జూడ ఒకటిగాక రెండు కొట్లాటలు జరిగినటుల చెలియుచున్నది. మొదట మశీదుయెదురుగా కొట్లాట ప్రారంభమయ్యెను. అప్పుడు పోలీసువాళ్లు కాల్పుటలన యిద్దరు మహమ్మదీయులు చనిపోయిరి. తమ మత్థాలు చనిపోయిన తెలియగనే మహమ్మదీయులు హిందువుల యిండ్లపై బడినటుల చెలియుచున్నది. రెండవ కొట్లాటలో నూగ్రుకు గాయములు దగిలినటుల హిందువులు చెల్లుచున్నారు. కాని యింకను రూఢి వార్త యేమియు చెలియలేదు.

కాల్పుట తరువు లేదు!

మరియొకవిషయ మేమనగా అధికారు లెవరును తుపాకులగాల్పుట తరువీయలేదు. కాని ఆ కొట్లాటలో నొక సిపాయిదా బుడ్డిపరిజేయగా నధి తగిలి మందుకక్కియున్న రుపాకి ప్రేలెను. మరి యితర సిఫాయిదాగూడ ఉత్తరువువచ్చునని తుపాకుల గొప్పిరి. మొదట గాయములు తగిలిన 12 మందిలో ఐదుగురు సిపాయిదా లనుచున్నారు. (ఫ్రీప్రెస్.)

టారిఫుబోర్డు విచారణ

లల్లూభాయి శ్యామలదాసు

వాల్చంద హరిచందగార్ల సాక్ష్యము

కలకత్తా, అక్టో 29:—కొంతకాలము వరకును 1/4 అంగుళము యిసుపకడ్డీలను తాతాకంపెనీ సరఫరా జేయజాల నందున, తీగలు, తీగమేకులు తయారుచేయుటకు విదేశములందుండి ఇసుపకడ్డీలను దిగుమతిచేయుట ఆవశ్యకముగాన కడ్డీలపై దిగుమతి సుంకము పూర్తిగ తీసివేయవలయుననియు, లేదావారి కంపెనీ ఉపయోగించు కడ్డీనను జట్టి సుంకము తో సమానమున కేటుప్రకారముగ దిగుమతి చేయబడిన కడ్డీలపై సుంకదరా (రిజేటు) నీయవలసినదని భారత యిశవస్తు నిర్మాణకంపెనీ ప్రతినిధులు లల్లూభాయి శ్యామలదాసు, వాల్చంద హరిచందగార్ల గోగిరి. తాతాకంపెనీ 1/4 అంగుళముగల కడ్డీలను సరఫరాచేయువరకు మాత్రమే సుంకమును రద్దుచేయు టావశ్యకమని సాక్షులు చెప్పిరి.

అధ్యక్షుడు:—మీకు గావలసిన కడ్డీలను తాతాకంపెనీ సరఫరా జేయజాలకుండెనని ఉక్కుపరిశ్రమ రక్షణశాసనము ప్యాకుచేసిన విషయమిచ్చెను యిండియా దొరతనమునకును, టారిఫు బోర్డునకును చెప్పిరి? ఈసంవత్సరముందు జాను జూలై నెలల వరకును దొరతనమున కెరింగించలేదని నాకుతోచుచున్నది.

జాను, జూలై నెలలవర కెరింగించలేదని సాక్షులు అంగీకరించిరి.

అధ్యక్షుడు:—అంతకు ముందుగనే మాకు ఎరింగించినచో కడ్డీలపై సుంకమును దీసివేయుటకు మేము కొంత ప్రయత్నించి యుండెడివారము.

సాక్షులు:—తాతాకంపెనీ కడ్డీలవెప్పుడు సరఫరా చేయగలదో యెవ్వరికిని చెలియకపోవుట యిండియా దొరతనమునకుగాని, టారిఫుబోర్డునకుగాని, ఎరింగింపకపోవుట కొక కారణము.

కడ్డీలపై సుంకమును తగ్గించుట మిక్కిలి న్యాయమని అధ్యక్షుడు రిమార్కుజేసెను. (ఆ.ప్రె.)

కమీషనరు ఉద్యోగుల నియమించు నధికారము దీసివేయకోరుట

జాతీయసభ్యులకును కమీషనరునకును

వాగ్యుత్తము జరుగుట

బొంబాయి కార్పరేషను సమావేశ

కార్యక్రమ వివరములు

(ఫ్రీప్రెస్ తంతివార్త)

బొంబాయి, అక్టో 30:—అధ్యక్షులు హాజరు లేకపోవుటచే గౌరవనీయులగు వి. జె. పటేలుగారధ్యక్షతక్రింద జరిగిన బొంబాయి కార్పరేషను సమావేశమందు జాతీయ సభ్యులకును మునిసిపలు కమిషనరునకును వాగ్యుత్తము జరిగెను. నెలకు రూ 500 కంటె అధికమున జీతములుగల ఉద్యోగులకు కమిషనరు ఉద్యోగులను నియమించునూడవని జాతీయసభ్యులు ప్రతిపాదించిన తీర్మానము తగవునకు గారణము. కార్పరేషను నందలి ఉద్యోగులలో గొన్ని ప్రత్యేకముగ భారతీయులచే నింపవలయునని కార్పరేషను గావించిన తీర్మానమును, తనకు ఆరుమాసముల వరకు ఉద్యోగుల నియమించుటకు గల అధికారమును చెలాయించి రెవనంతరము తిరిగి ఆ అధికారము ఉపయోగించి ఆంగ్లో హైందవుల, యూరోపియనులకును ఉద్యోగములను కార్పరేషను కమిషనరు యిచ్చి కార్పరేషను అధికారమును ధిక్కరించుచుండెనని జాతీయవాదులకు గవ్వముగ నుండెను. తీర్మానము విచారణ నిమిత్తము కమిటీ కంపబడెను.

బస్టిన్ వేజిపై కేసు

అలీపూరు సెషన్సుజడ్జి త్రోసివేసెను

కలకత్తా, అక్టో 29:—అలీపూరు, పోలీసు మేజిస్ట్రేటు తన పిర్యాదును త్రోసివేసెనని నెషన్సు జడ్జివద్ద ౬ శఖాస్తు చేయగా అమరనాథ చక్రవర్తిని సాక్షులను విచారించి నెషన్సుజడ్జి దరఖాస్తును త్రోసివేసెను. ఫిర్యాది కలకత్తా కార్పరేషన్ ఓనరుసీరు. వడపోయిన నీటి సంబంధమును తెగ గొట్టుట కై జస్టిన్ వేజియంటికి పోగా జస్టిన్ లనపై బడి కొట్టెనని ఓనరుసీరు కేసు చేసెను. దాన్ని మేజిస్ట్రేటు కొట్టివేసెను. నెషన్సుజడ్జి తీర్పు చెప్పుచు ఫిర్యాదియొక్క కథను మేజిస్ట్రేటు నమ్ముకపోవుటకు కారణము కలదనియు ఓనరుసీరు గోంఠలు కొండంతలు చేసి చెప్పెననియు చెప్పి ఫిర్యాది దరఖాస్తును త్రోసివేసెను. (ఆ.ప్రె.)

సైన్యాధిపతి పర్యటనము

లాహోరు, అక్టో 29:—సైన్యాధిపతి తన పర్యటనము లో నవంబరు 8 తేదీ మంగళవారమునాడు లాహోరువచ్చి 8 దినములుండును. లాహోరునుండి వెళ్లకపూర్వము ఫిరోజ్ పూరువెళ్లి సైన్యమును తనిఖీచేయును. తిరిగి రివల్వేరీ డివిజి బోవుదురు. (ఆ.ప్రె.)

నోటీసు

తిరుపతి డి॥ మునసబు కోర్టులో

అసల్ నెం 489/1925

వాది:—మాదాలం వెంకట్రాయ శెట్టి.

ప్రతివాదు:—1. వావిలాల అప్పయ్య, 2. వావిలాల చెంగయ్య.

1. ప్రతివాది మరివక అలమర్తి నారాయణయ్యపేరట ప్రాయించి యిచ్చివుండెన తే 14-12-1916 ది గల రు 100-0-0 ల రిజస్టరు ఆయుక పత్రమును అయన వాదికి ప్రాకాసువురు చేసినందుపై వాది సదరుపత్రం బాపత్తు బాకిని సదరు ఆయక సాక్షుల యాలిందొగను రాబట్టుకోవలసి పైదావా దాఖలుచేసి యున్నాడు. సదరు దావా తే 6-11-1925 దికి వాయిదా వేయబడివున్నది. ఆదినం ప్రతివాదులు ఉదయం పదిగంటలకు కోర్టుకు హాజరుకానియెడల పరోక్షముల్లో తీర్పు చేయబడును.

తిరుపతి, ఎం. యం. వెంకటాచారియారు బి.ఎ., 9-10-25. } సిడర్.

మదరాసు వార్తలు

భగవత్కథా ప్రసంగసభ:— ఈసభవారి

యాజమాన్యమున బ్రహ్మశ్రీ సంతానకృష్ణ భాగవతారుగారు నవంబరు 1 వ తేదీన 4-30 గ. తొండమండలం స్కూలు హాలులో (మింట్టాబిల్డి) నందనాచల చరిత్ర కథాకాలక్షేపము జరిపెదరు.

జగన్నాథభక్తసభ:— కార్యదర్శుల దినసము

సందర్శమున యాసభలో రెండుకాలక్షేపములు జరుగును. (1) మిను రాజతిలకం, మినురాజాంబాబు (తెలంగాలు) గానసభ. శనివారము 81 వ తేదీ 5 గ. (2) సీతాకల్యాణ హరికథా కాలక్షేపము—మిను రాజలక్ష్మీదేవి ఆదివారం నవంబరు 1 తేదీ 4గ.

శ్రీపాండురంగ భగవత్కథా ప్రసంగసభ:

వల్లిపరిణయము :—1925 వ సం॥ నవంబరునెల 1-న తేది ఆదివారం పగలు 4-గంటలకు పదమూడు భగవత్ కాలక్షేపము హిందూ తియలజికల్ హైస్కూల్ హాలులో బ్రహ్మశ్రీ పండిత్ శ్రీరంగ శివగోపాలాచార్యగారి వల్ల జరుపబడును.

షెరీఫుగారి సభ:— పురజమలలో పలువురు పె

ద్దులు కోరినందున మదరాసు షెరీఫుగారు గౌ॥ డి. బి., ఎల్. డి. స్వామివెంకటేశ్వరగారు గతించిన శాసనసభాభ్యుత్థాని గోల్డ్ మెడలును విచారము చెల్ల విక్రేతయూ పట్టిక హాలులో నవంబరు 2 వ తేదీ సోమవారము సాయంత్రము 5-30 గ. బహిరంగసభ సమావేశపరచెదరు. గవర్నరుగారు అధ్యక్షత వహించెదరు.

8 ఏండ్ల క్రిందటి హంతకుడుబట్టుబడుట—

మదరాసులో మన్నడివద్ద 8 ఏండ్ల క్రితము తురక తన సోదరుని తో గలసి ఒక కసాయివాని హత్యగొంది పారిపోయెను. వాని సోదరుడు పట్టువడి దీప్తిపాఠశాలవాన శిక్ష ననుభవించుచున్నాడు. అప్పటినుండి వీడు హైదరాబాదులోజట్నాలో కొని బ్రతుకుచుండెను, వీనిపై అనుమానము కలిగి, మదరాసు పోలీసువారు కోర్ హైదరాబాదు పోలీసువారు పట్టుకొనిబిచ్చగించిరి. తేపు మేజిస్ట్రేటు గారి యొందు హాజరుచేయబడును (అ.ప్రె.)

సర్. బి. ఎల్. శర్మగారికి విందు:— గౌ॥

సర్. బి. ఎల్. శర్మగారికి నిన్నును డి. బి., డి. విజయరాఘవాచారిగారు కాన్పుసారిలును క్లబ్బలో విందుసంగిరి. సుమారు 60 మంది పెద్దలువిచ్చేసిరి. ఆచారిగారు శర్మగారి సాంఘిక ప్రజాసేవకీవనముగూర్చి ముచ్చటించిరి. శర్మగారు బదులుచెప్పుచు తనస్థితి, దివ్య అనభవములనుగూర్చి చెప్పిరి. విద్యగలవారి కుద్యోగములు, 2. ఉత్తరదేశముల హిందూమహమ్మదీయ సమస్యను, యారెండే ముఖ్యముగా నిపుడు ఇండియాలో పరిష్కరింప బడవలయున్నవనిరి. రెండవది సాధించుటకై యెల్లరు శక్తివంచనలేక పాటుబడవలెననిరి. తానావిషయమున పనిజేయవలసి యున్నానని చెప్పిరి.

రాకపోకలు—సింహళము లేబరు కమిషనరు మేజరు

నికొల్నుగారు ఎం. కె. రాజసుగారు బి. ఎ. బి. ఎస్. సి. ఇంగ్లాండునుండి, సర్. సి. శంకర నాయరుగారు, కొల్లెంగోడు రాజాగారు నేడువయము వచ్చిరి.

హంకేరి కాన్పుయ యుజేసి లండన్ నేడువయం వచ్చిరి.

సింహళ ప్రభుత్వ వ్యవసాయ శాఖాధికారులు నేను కలకత్తాపోయిరి.

ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు

నిన్నురాత్రి నాగపూరులో స్వరాజ్యపార్టీసభకు బోయిరి మదరాసు మేజిలు కాలేజీ ప్రిన్సిపాలుగారు నిన్నురాత్రి ఇంగ్లాండునుకు పయనమైరి. కప్టెముక్కలర్లు ఇంగ్లాండునుకు, ఫారెస్టరు కన్వెన్యేటరు విల్సనుగారు బర్మారికి మాతూసు గారు బెజవాడకు పోయిరి.

కొత్తకన్ను కలకర్లు నీనర్లుగారు చార్జీ తీసికొనిరి.

చెన్నపురి అన్నదానసమాజము:— ఈసమా

జమువారు గత నాల్గవారములలో యాదినవ రీతిని ప్రత్యేక సమాధానము జరిపిరి:—శ్రీ॥ నాగమూరు మల్లికార్జునం చెట్టి, బర్మచందు రాయచందు, లక్ష్మీగురు క్రిష్ణయ్యచెట్టి, వాసా నరదయ్యచెట్టి, ఎం. జగన్నాథ మదల్యారు, ఆర్. పయనాం డిపెట్టె, గోపాలపూరు కుమారరాజా, పి. శింగారకేటచెట్టి, ఎం సత్యనారాయణాచారి, ఎస్. బాలయ్యచెట్టి, ఎం. కందస్వామి చెట్టి, పి. రాఘవచెట్టి, వై. సి. శేషాద్రి అయ్యంగారు, ఎం. శ్రీరాములుచెట్టి, మినాంబాళుగార్లు ప్రతి ఒక్కరు 100 మంది పేదలకు; మందారం ఆండాశయ్యగారు, కె. కె. స్వామిగారు (బెజవాడ) 66 గురు చొప్పున, ఎక్. నళేశచెట్టి, ఎం. రత్నశే లుచెట్టి, ఎక్. ఎస్. రత్ననభావతిగార్లు 50 మంది చొప్పున, సి. విజయరంగమల్యారు, సి. రాజగోపాలమల్యారుగారు 83 గురు చొ॥ రా. బి. కందస్వామిచెట్టి, రా. బి. డి. అన్నామతే మదల్యారు, వి. పార్థసారథినాయుడు, యక్కలూరు సుబ్బారామయ్యగార్లు 25 గురు చొప్పున పేదలకు అన్నదానము గావించిరి. 4 వ తేదీన విట్టా రంగయ్యచెట్టిగారి వివాహసందర్భమున 100 మందికి అన్నదానముజేసిరి.

హోటలులో రక్తముకర్చుకొని జచ్చుట:—

హోటల్లో 'హోటలులో రక్తము కర్చుకొని చనిపోయిన కాళహస్తి ఆంధ్రుడు సుబ్బయ్య మరణముగూర్చి చింతాద్రవిత పోలీసువారు నిన్న విచారణజేసిరి. చనిపోయినవాని బంధు వొకడు ఇట్లు చెల్లెను. సుబ్బయ్య కొన్ని నెలలనుండి నొకనొప్పవన తురాలి యిరువురు కుమారులకు పెండ్లిమూర్తల జూడ నియమింపబడి యుండెను. పెండ్లి కుదిర్చినచో రూ 5000 బహుమతి పుచ్చుకొనుటకు గూడ నిశ్చయించుకొనెను. తాను విశాఖపట్నంలో నొక కుంటుంబమునందు తగిన సంబంధము జూచుచున్నాను రూ 2500 కావలెనని రెండునెలలక్రిందట నా మెతు వ్రాయగా నామెపంపెను. కొన్నాళ్లు పోయినవరకు తన ప్రయత్నము ఫలించుటకొక కొంతకాలము పట్టునని తెలిపెను. చూడువారములక్రిందట పరిస్థితులన్నియు వారి కెరిగింప మదరాసువచ్చెను. వారు ఆతనియం దనుమానము గలవారగుటచే క్రిమినలుకేసు పెట్టిరి. కేసు ఎగ్జ్యూట్రోయ్లో నిన్నును విచారించబడవలసి యుండెను. రాజీకేసికొను యత్నములు విఫలమయ్యెను. బుధవారమునా దాయన కాళహస్తి నుండి వచ్చెను. తనతో వచ్చిన బంధువులకు యెరుటిపక్షమువారితో రాజీయత్నములు జేయబనిచెను. ఈసారిగూడ రాజీయమరలేదు. సుబ్బయ్య, ఈ సాక్షిని సదరుహోటలులో కలియగలనని చెప్పెను. సాక్షి 11 గం, హోటలునకు బోవుసరికి సుబ్బయ్య భోజనము చేయుచుండెను. ఆతనిబంధు వొకడు వేరొక క్రొత్తవాడుగూడ భోజనము జేయుచుండిరి. సుబ్బయ్య రాజీవిషయ మేమయ్యెనని ఈ వచ్చిన సాక్షిగడుగ అయర విఫలమయ్యెనని చెప్పగనే తుమ్ముచు రక్తము నాంతి జేసెను. రక్తమునందు అన్నముగాని మెతుకుగాని కలిసియుండలేదు. సాక్షి ఆతని అటనుండి తొలగించుచుండగా హీనస్వరముతో "చనిపోవుచున్నాను, నాబిడ్డలు బాగ్రత" యనిజెప్పెను. సాక్షి వెంటనే డాక్టరువద్దకు బోయెను. రెండవ బంధువుగూడ అట్లే చెల్లెను. డా॥ లక్ష్మీచరిగారు తాను వచ్చుసరికి సుబ్బయ్య చనిపోయెననియు, ఆయన ఆరోగ్య మగనున్నవాడగుటచే మరణముగూర్చి అనుమానము గలుగుచున్నదనియు, రక్తము బురుగుతో చేరియున్నది. లంగ్సునుండి రక్తనాళము తెగుటచే వచ్చియుండుననియు చెప్పిరి. మనస్థిమితము లేకపోవుటచే యిట్లు రక్తము రెక్కనవచ్చును. లేదా అన్నముతో విషము తినుటచేనట్లు జరుగవచ్చును. లేదా అన్నకోశ ప్రాముచే నట్లు కావచ్చును.

గుండెప్రిలి చచ్చెనని, అసిఫిక్సియా కారణమని వైద్యపరీక్ష జేసినవారు చెలిసిరి. విషము ప్రయోగింపబడినదని అనుమానము. భోజనద్రవ్యము పరీక్షాత్థ మంపబడినది.

పంచాయతీదారులు అసిఫిక్సియాయు ఉండేకము కాని, విషప్రయోగముగాని కారణమయి యుండుననియు తీర్పుజెప్పిరి. విచారణ చాలసేపయ్యెను. (అ.ప్రె.)

శ్రీ పురంతాలాకాబోర్డు

ఉపాధ్యక్షునివైకేసు

శ్రీ పురంతాలాకాబోర్డు అధ్యక్షులుగనుండిన విశ్వనాథదాసు ఎం ఎల్ సిగారిపై బోర్డుద్రవ్యమును దుర్వినియోగపరచెనని నేరములారోపించి కేసు జేసినట్లే ఉపాధ్యక్షులుగనుండిన శంకరయ్యపంతులుగారిపైనగూడ కేసుజేయుటకు ప్రభుత్వము వారు భూయపుర ఓట్లు తెలియుచున్నది.

బరంపురం తాలూకాబోర్డు

అధ్యక్షుని ఎన్నిక

అక్టోబరు 29:—పాకల వెంకటనారాయణ రావుగారు బరంపురం తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షునిగా 15—5 ఓట్లతో యెన్నికొనబడిరి.

కార్మికుల సంఘము

హార్వరు పోర్టు ట్రస్టుకార్యలసంఘసభ నిన్న సాయంత్రము వి. ఫిల్. కాన్వెన్యూగాతి అధ్యక్షుత్వక్రింద జరిగెను. అధ్యక్షుడు కార్మికసంఘముల ఆశీర్వాదముగూర్చిచెల్లెను. తాము సంఘము స్థాపించిన విషయము అధికారులకు చెప్పి అప్పజేరి తహత హావకుదున్నారనెను. పిమ్మట వారికప్తములన్నింటిని చెల్పువినతిప్రశ్నమును చదివరి. అందు కూపిసరిగా నీయకపోవుట, సనియెక్కువగుట, నెలపునీయమందుట, పనిజేయుచుండగా ప్రమాదములు కల్గినవారికి ప్రతీకార ద్రవ్యమివ్వకుండుట, ఆంగ్లొండియనులకు ఇండియనులకు వ్యత్యాసము జూపుటయున్న ను యిబ్బందులు పేర్కొనబడెను. స్వరాజ్య ప్రింటరుల సంఘాధ్యక్షుడగు నాగభూషణం నొకరులందరు సభ్యులుగజేరి సంఘమునకు బలము చేకూర్చవలెననిరి. ఇబ్బందులన్నియు పేర్కొనుచు నొకవినతిప్రశ్నము అధికారుల కందజేయబడునని ఎల్. శ్రీరాములుగా చెప్పిరి.

హిందీ ప్రచారము

ప్రచారములు

మదరాసు హిందీప్రచారక విద్యాలయమున ఆరుమాసములనుండి హిందీసాహిత్యవ్యయనము చేసినట్టిని ఇదివరకు 3, 4 సం॥ రములనుండి కూడ ప్రచారమొనర్చు చున్నట్టిని ప్రచారములు మావద్ద సంసిద్ధముగానున్నారు. వీరు అధిభారత హిందీసాహిత్య సమ్మేళనము తరపున క్షేజరుకు మధ్యమపరీక్ష యందు (ఆనగా మనవిశ్వవిద్యాలయములలో బి. ఏ. తోసమానముల వికారత అను చిరుమున పొందగలుగు పరీక్ష) కూర్చొని యున్నారు.

ప్రచారములు కావలసినవారు వివరములతో వెంటనే యిక్రిందిచిరునామాకు వ్రాయ బ్రాధితులు.

ప్రస్తుతము మారేపున 15 కేంద్రములలో ప్రచారము జరుగుచున్నది. గతమాసపు రిపోర్టుప్రకారము సుమారు 400 మంది హిందీసభ్యునించుచున్నారు.

పరీక్షలు

ఈనెల 11వ తారీఖున జరిగిన ప్రాథమిక, ప్రవేశిక, రాష్ట్రభాషా, ప్రచారక, పరీక్షలలో ఆంగ్లదేశము నుండి వరుసగా 156, 85, 55, 16, మంది. మొత్తము 312 మంది కూర్చొని యున్నారు.

పరీక్షాబహుమతులు

వైపరీక్షలలో సర్వప్రథములుగా సుతీర్ణులగువారికి బహుమతులవ్వబడునని యిదివరకే ప్రకటింపబడినది. ఇందులకై శ్రీముత గూడవల్లి రామబ్రహ్మం చాచరీగారు బెజవాడ రాష్ట్రభాషా పరీక్షకును, శ్రీముత లేబూరి సుబ్బయ్యగారు బుచ్చిరెడ్డిపాలెం ప్రాథమిక పరీక్షకును, శ్రీముతి పట్టాం వెంకటసుబ్బయ్యగారు కొరటూరు శ్రీలలో సర్వప్రథములుగా ప్రవేశికపరీక్షయందు సుతీర్ణులగువారికిని బహుమతులిచ్చుటకు అంగీకరించి మాక్యుల్లెన్ డాబ్బివాసులకు పాత్రులైరి. హిందీభాషాభిమానులందరు ఇట్లే ప్రచారమునకు సహాయము చేసియు తమతమగ్రామములందు ప్రచారకులనేర్పరచియు నరీక్షలకు బహుమతులకు పరీక్షాధ్యక్ష ప్రోత్సాహపరచియు మాకు సర్వస్వముల చేయూతనొసగదని నమ్ముచున్నాము.

ఆంగ్లహిందీప్రచార కార్యాలయము

మోటూరు సత్యనారాయణ,

బెజవాడ.

వ్యవస్థాపకుడు.

బొంబాయి కౌటను మార్కెటు

నేటి (30-వ తేదీ ధరలు)

వీటిలు-మే-బ్రో-వి-888-0-0, 886-8-0, 889-4-0. దేశింబరు-జనవరి-బ్రూ-361-0-0, 863-0-0. మార్చి డిబ్బో 863-0-0, 858-0-0. దేశింబరు-జనవరి-బెంగాలు. 818-0-0.

(శ్రీ ప్రెస్)

“రెస్పాన్సివ్ సహకారము నవలంబింపవలెను”

బొంబాయి స్వరాజ్యపక్షసభ్యుల సూచన

కాంగ్రెసు డెమోక్రాటిక్ పార్టీ నిర్దానము

(ప్రీ ప్రెస్ తంబి)

పూనా, అక్టో 29:—బొంబాయి శాసనసభ స్వరాజ్యపక్ష నాయకుడు జయకరుగారు, డెప్యూటీ నాయకు నారి మనుగారు ద్వారా, మిన బొంబాయి శాసనసభ స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులందరూ, వారితోబాటున్న ఇండిపెండెంటు పక్షము వారు నాగపూరులో జరుగనున్న స్వరాజ్యపక్ష కార్యనిర్వాహకసభ్యులకు వ్రాతపూర్వముగ లేఖ వ్రాయుచు, పంత్రిపవపుల సంగీకరించుట కై ఆటంకము లేకుండ జేయవలెననియు, అధికారోద్యోగములు లేకుండ రాష్ట్రీయ శాసనసభలను ప్రయోజనకార్యముల జేయ వీలు చేసెననియు చెప్పిరి.

రిస్పాన్సివ్ సహకారము

ఈసారి డెమోక్రటిక్ పార్టీ రిస్పాన్సివ్ సహకారధర్మముపై పోరాడవలెననియు, పంత్రిపవపుల సంగీకరింపవలెననియు డెప్యూటీ నాయకులైనయు, ఈ లోపల వెంటను అధికారకదవుల సంగీకరింపవలెననియు బొంబాయి శాసనసభయందలి స్వరాజ్యపక్షమువారు సూచించి.

కేసరి వ్యాఖ్య- కాంగ్రెసు డెమోక్రాటిక్ పార్టీ

కేసరిగారు కేసరిలో సంపాదకీయవ్యాసము వ్రాయుచు తాదాగిని ఎక్కువకాని కౌన్సిలు జేయుటను, అప్పుడసం కాంగ్రెసు తరువార జరిగిన మార్చి 20న నాకున్న యెడల, ప్రజాపక్షమునకు విజయముగ భావింపవచ్చుననియు వివరించిరి. ఇందు కేసరిగారు స్వరాజ్యపక్ష కార్యనిర్వాహకములను సూక్ష్మగ్రహముగూర్చి విభేదములు గల్గునెడల మాట్లాడుటకు వీలైరి రిస్పాన్సివ్ సహకారధర్మమున కాంగ్రెసు డెమోక్రాటిక్ పార్టీని నిర్బంధపరచునని చెప్పెను.

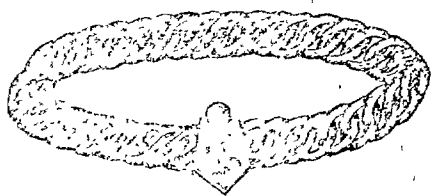
స్వామి శ్రద్ధానంద

రేపు బయలుదేరెను

దీర్ఘ, అక్టోబరు 29:—మలబారులో అస్పృశ్యతా కోషము నివారించుటకై స్వామి శ్రద్ధానందులు రేపు బయలుదేరి బొంబాయి పోవుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

ఇన్ ఫర్మేషన్, కాలాఅబారు వ్యాధులు

బనారసు, అక్టోబరు 29:—కాశీకి 70 మైళ్ల దూరమున నున్న బక్కాపురలో ఇన్ ఫర్మేషన్ వ్యాధి విక్రీణి తీవ్రముగా చెలరేగుచున్నది తెలియుచున్నది. ఈరెండు జిల్లాలను కలిసియుండును. ఆవ్యాధి యీ జిల్లాలోనికి వ్యాపింపకుండ జేయుటకై మేజిస్ట్రేటు మునిసిపలు ఆరోగ్యాధికారికిని యితరులకును తెలియజేయుచున్నది. కాలాఅబారు రను మరియొక భయంకరమైన వ్యాధి వ్యాపించియున్నది. రాస్ నగరులోని మహాంబాగారి లపుల్లెట్టు ఆస్పత్రిలో బనారసు మెడికలు ఆఫీసుకు కైవెను చాదగారు అనుదినమున వందలకొలది కాలాఅబారు రోగులను చికిత్స చేయుచునేయున్నారు. మ్యానిసిపలు ఆఫీసులో వారమునకు రెండుసార్లు ఎవరికైన చికిత్స జేయటకై బనారసు మునిసిపలు బోర్డువారు చిన్న గ్రాంట్లను చేసియున్నారు. (అ. ప్రె.)

కాశీకి రిండుకొను గొడుగులు జత 1 కి
రూ. 12 వెంటను 25 వరుసగా వుండును.

ఇండియన్ జ్యూయలరీ మార్కెట్

స్వరాజ్యపక్షమునందు చీలిక

తాంబీ పటేలుగార్ల చర్యలకు భేదమేమి.

మహమ్మదు యాకూబుగారి అభిప్రాయములు

మూరడాబాదు, అక్టో 29:—భారతశాసనసభసభ్యులకు మహమ్మదు యాకూబుగారితో అసోసియేటెడు ప్రెసు విలేజురి యొకరు సంబాషింపగా స్వరాజ్యపక్షమునందు చీలిక గలుగనున్నందులకు విచారముగనున్నది తెల్పిరి. ఆయన ఆపక్షమునకు చెందినవాడు కాకపోయినను వారితో బాటు అసెంబ్లీలో కొద్దిపాటు వోటు జేయకపోయినను, అసెంబ్లీలో స్వరాజ్యపక్షమునకు పంచిపెరుగలవనియు ఆ పక్షము పంచి శిక్షణముతో బలము గల్గియుండుటవలన అసెంబ్లీయందు జాతీయ పక్షమునకు పంచి అంధగ సుండుననియు చెప్పిరి.

పండి మోతీలాలు చర్య ఖండించుము

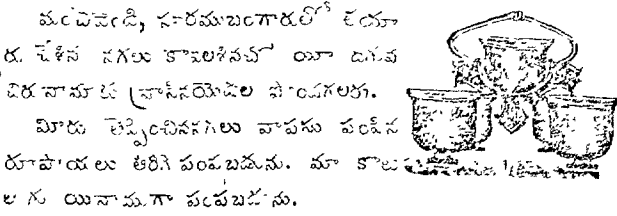
గౌ. వి. కే. పటేలుగారు అసెంబ్లీ అధ్యక్షుడుగనుండుట కంగీకరించి గౌ. తాంబీగారి చర్యను ఖండించుట పంచికేమోతీలాలు సైప్రూగారికి యుక్తముగ లేదని ఆయన తలంచెను. నెలకు 4 పేజీ జీతములగు అధ్యక్షునకును అంతకుపైగా కొంచె మెక్కువకీతము లాగు ఎగ్జిక్యూటివు కౌన్సిలు సభ్యునకును భేదము ఉద్భవించునందు గలదుగాని రెండును ఒకేయని ఆయన తలంచెను. భారత శాసనసభయందలి స్వరాజ్య పక్ష నాయకులు తమ యువవ్యాసము లందెప్పుడు ఆసహాయము విధ్వంసము మాటలాడుచు ఆచరణయందు భారత శాసనసభలో ప్రభుత్వముతో సహకారము జేయుటయందే దేవుడును దీనిపోవుట లేదని ఆయన జలంచెను. ఇందువలన భారత పంత్రియు, రాజప్రతినిధియు, వీరి మాటలకు నమ్మి స్వరాజ్యపక్షమువారు సహకారమునకు దగినదిగాని యెట్టి అభివృద్ధిమాటగాని యెట్టుటకు వీలలేదని జెప్పచుండురు. అసెంబ్లీకి వలసనున్న స్వరాజ్యపక్షము సభ్యులు వారి చర్యలను బట్టి చూచి పండిమోతీలాలు సైప్రూగారును వారి ఆనుచరులును అసెంబ్లీలో నుండి చక్క గావించులు గడుచుమండ యివలె చూడుమండ జాలయందురు. కాన్పురులో స్వరాజ్యపక్ష నాయకుడు పవన్యండును తన పక్షములోనికి తొలగిపోయిన గొట్టులను మరల జేర్చుకొనుటకై ఆసహాయమున సహాయమునకు వలంబించునటుల జెప్పినమాటలు యిప్పుడు తీవ్రముగా నాలోచింప వీలు లేదని మహమ్మదు యాకూబుగారు జలంచిరి. ఇందుగాక యిందువలన పార్టీలో రెండు పక్షముల వారికిని చెడిపోయి వేరైపోయెదరు. ఇంకేగాక ఇంగ్లాండులోని ప్రస్తుత ప్రభుత్వము యిట్టి చిత్తముతో మాగు సూచన గానించదు. స్వరాజ్యపక్షమువా రందరును ఇండిపెండెంటు పార్టీకింబ జేరి జాతీయమార్గములద్వారా స్వరాజ్యమును సాధించు ధోర్తమార్గము ననుసరింపవలెనని ఆయన అభిప్రాయమును చెప్పెను. (అ. ప్రె.)

స్తీమరు ఎక్కుబోవుచు చనిపోవుట

కలకత్తా, అక్టోబరు 29:—యస్. యస్. “జాలా వీరా” అను ఓటలో ప్రధానోద్యోగి యఫ్. హట్టన్ అనే యూరపియ నొకడు నిన్న రాత్రి ఓడ నెక్కి బోవుచు అకస్మాత్తుగా కాలాబారి క్రింద నదిలోపడెను. ఇంతవరకు శవము కనబడలేదు. (అ. ప్రె.)

పంజాబులో కో-ఆపరేటివు సంఘసభ

లాహోరు, అక్టో 29:—లాహోరులో వచ్చే సంవత్సరము ఫిబ్రవరి నెలలో కో-ఆపరేటివు సంఘముల సభ నేర్పాటు చేయుటకై సహకారప్రచారకులు పనిచేయుచున్నారు. ఆహ్వానసంఘము ఏర్పాటు చేయబడినది. (అ. ప్రె.)

పంచమాశములు, పసుపు, కంఠము, వంగళప్రసవములు వుండునటులు రిగిల్డుతో చక్కని చేపడి సహితం వేరి నది రూ 12 పిడిలేనివో రూ 10 మాత్రమే.

పోస్టుబాక్సు నెం 40, బెంగుళూరు సిటీ.

పేటలు కౌన్సిలు

బీహారునుండి నియోజకవర్గాల నాయకులు

పాట్నా, అక్టో 29:—పేటలు కౌన్సిలులో యారాష్ట్రమున కున్న నాలుగు స్థానములందు యాదినవ వారు నియోజకవర్గాలకు. మహమ్మదీయేతర నియోజకవర్గాలనుండి:—

(1) రాజా థాకురై గిరి వరప్రసాద్ నారాయణ్ సింగు (2) మహారాజాధిరాజ్ సర్ రామేశ్వరసింగు (దర్భంగ) (3) మహారాజా బహదూర్ కృష్ణ ప్రసాద్ సింగ్ (దుమ్రాన్) (4) బాబు మహేంద్ర ప్రసాద్ (స్వరాజ్యవాది) (5) రాయబహదూర్ పి. సి. లాల్ చౌదరీ (6) బాబు శ్రీకృష్ణ సింహ (స్వరాజ్యవాది) (7) బాబు అనుగ్రహ నారాయణ్ సింహ (8) రాయబహదూర్ కాశీనాథసింగు (9) బాబు సుభాష్ సింగు మహమ్మదీయ నియోజక వర్గాల నుండి:— (2) సయ్యదు అబ్బాస్ అలీ (2) మాల్వీసా మహమ్మద్ జాబాబ్ సరాజ్యవాది) నామినేషనుల పరిశీలన 30, 31 తేదీలలో జరుగును. (అ. ప్రె.)

గాంధీగారిపై కేసును తెచ్చుట

ఫిర్యాది పిచ్చివాడని ప్రోసివేయుట

లాహోరు, అక్టో 29:—లాహోరులో హాకీంరాయి అనునాతడు కొన్ని నెలలక్రిందట లాహోరు అడిషనల్ జిల్లా మేజిస్ట్రేటుకోర్టులో కేసును తేగా మేజిస్ట్రేటు ఫిర్యాది పిచ్చివాడని చెప్పి కేసును ప్రోసివేసెను. దానివిషయ ఫిర్యాది ఈ యుత్తరువుపై సెషన్సుకోర్టులో అప్పీలుచేసెను. సెషన్సుజడ్జియు ఫిర్యాది నేరమును తెలియజేయ లేదనియు తాను జోక్యముకలిగిండుకొనుటకు కారణము లేదనియు చెప్పి ప్రోసివేసెను. పిచ్చియై తీసినని మేజిస్ట్రేటు చెప్పినమాట తప్పై యుండవచ్చును గాని చర్యను దీసుకొనుటకు కారణము లేదనెను. అ. ప్రె.

‘మిలాప్’ పత్రికపై మానసవృత్తు దావా

లాహోరు, అక్టో 29:—అబూబాదులో లాలానందారామ్ అనునాతడు తనకుమానవృత్తుకులిగించు వ్యాసమును వ్రాసినందులకై ₹000 రూపాయలను సప్తపరహరముక్రింద యిచ్చి తనూప. కోరవలెననది ‘మిలాప్’ పత్రికా సంపాదకునిపై కేసుతెచ్చెను.

కాశీనుండి ఢిల్లీకిబోవుట

బనారసు, అక్టో 29:—డీపీసీడ్లోవారి యిద్దరితో కలిసి నేటి మధ్యాహ్నము కాశీకివచ్చెను. అధికారులతో కూడ చాలమంది గంగానదివంతెన దగ్గరనుండి డిపీసీడ్ కాంటను మెంటుకు వెళ్లెను. రేపిచ్చటినుండి బయలుదేరును.

బనారసు, అక్టో 30:—డీపీసీడ్లో నేటియుదయం 6-40 నిమిషములకు ఢిల్లీకి బయలుదేరెను. అసోసియేటెడు ప్రెసు ప్రతినిధితో మాట్లాడుచు హిందూకోశములో తాను పయోగించిన నౌకావిమాన మిదియే మొదటిదనియు అమెరికను విమానములో 28,000 మైళ్ల ప్రయాణము చేసినననియు దీంతో 30,000 మైళ్ల యనప్రయాణము చేయవలెననియు చెప్పెను. కాశీలోనుండగా డిపీసీడ్లో డివరంకయు 30గి సంతోషించెను.

అలహాబాదు, అక్టో 30:—ఇలాల్ యన్ వైమానికుడు నేటియుదయం 7-45 నిమిషములకు అలహాబాదుగూర్చి వెళ్లెను. (అ. ప్రె.)

వర్షపాతము

సిమ్లా, అక్టోబరు 29:—పడమటి దిశనుండి నూతనవాయు కల్లోలము చెల్లొచ్చి స్థానములో ప్రవేశించుచున్నది. దానిచే అచ్చటచ్చట వానగరిసెను. దక్షిణ కొరమాండలందు సామాన్యముగా వానగరిసెను. ఉత్తరభాగ్య అస్సామలందు స్వల్పముగా వానగరిసెను.

పిల్లంగు 1, మార్చి 1, ఛాయన్ 2, పాంబన్, మదరాసులందు 3 అంగుళముల వానగరిసెను.

మాదన్:—కరిపాడ్డు రాష్ట్రము, కాన్పూరులందు వర్షము అధికముగ గరియవచ్చును. (అ. ప్రె.)

పాట్నా విశ్వవిద్యాలయము

పట్టాభిషేక వ్యాసము

పాట్నా, అక్టో 30:—నవంబరు 18 తేదీన జరుగు పాట్నా విశ్వవిద్యాలయ పట్టాభిషేక విశిష్టసమరంభమున కివ్వవ్యాసమునిచ్చుటకు పాట్నా విశ్వవిద్యాలయ ఛాన్సలరుగ అనుభుక్తి విశ్వవిద్యాలయము వాక్యలకు గావ్యుగ తీవ్రస్థిన్ అహమ్మదుగారిని ఆహ్వానించిరి. (అ. ప్రె.)

రాబిన్ను "వేటెంటు" బార్లీ

తన బిడ్డకు స్వాభావికమైన పాలుయిచ్చుటకు
 పాలులేని ప్రతి బిడ్డ తల్లికి, శ్రేష్ఠమైన అహార
 పదార్థముగా తీర్ణమగునట్టి రాబిన్నును
 "వేటెంటు" బార్లీతో తయారు చేయబడిన
 గంజిలో ఆపు, లేక గేదీ, లేక మేకపాలు, లేక
 కాచిన లేక ఉప్పుపానీ, లేక యివలయే కల్పిత
 పాలునుచ్చేయిచ్చినను మంచిది.

రాబిన్ను "వేటెంటు" బార్లీతో
 తయారు చేయబడిన గంజి, లేక అల్పాహార
 ముది బిడ్డ తల్లికి యిచ్చిన, బిడ్డకు పాలను భారా
 కడుగా యిచ్చుటకు తోడ్పడును.

బుహిడెంటు నీటి చాల మంచిది.

ముఖ్యముగా జ్వరముచే బాధపడువానికి విగత
 పదార్థములన్నియు విమనమునవచ్చును ఇది రక్త
 మును. ఇట్లు పరచి కడుపులో యిముడుకొట్టు
 చేయును.

రాబిన్ను "వేటెంటు" బార్లీతో
 తయారు చేయబడిన గంజి లేక అల్పాహారము
 వైద్యులచే గొప్పగా సిఫార్సు చేయబడుచున్నది.
 తరచుగా పీచునున్నటువంటి కలపబడి, మరియు
 ముఖ్యముగా పెరల్ బార్లీని వాడుటను మానుడు.

No 1

అమృతాంజనము

జగత్ప్రసిద్ధమైనది

అన్ని నొప్పులను మంచిమందు

అమృతాంజనము ప్రాచ్యదేశ మూలికల సంపుటిచే
 హిందూదేశమునందు సిద్ధముచేయబడిన లోకప్రఖ్యాత
 మైన మందు ఇది ఇప్పుడెప్పుడు తయారగుచున్న శ్రోత
 మందు గాదు ఇరువదేండ్లుగా దేశమునం దంతటను
 వాడుకలో నుండి పెప్పసు బొందిన దివ్యామృతము.
 నొప్పులు, వాపులు, గాయములు, పిగ్గులు, పొంట్లు,
 బెంటులు మొదలగుబాధలకు అమృతాంజనము ప్రసము
 సహాయముగా వెంటనే పనిచేయును చర్మముపైన
 రాచిన లోపలికి వ్యాపించి లోపలి నొప్పులు సయిము
 పోగలవు నెత్తురుప్రతిక్షణమునందును శరీరాంగముల
 ఆహారపదార్థములను గొనిపోయి అచ్చటి శిథిలపదార్థము
 లను గ్రహించి ప్రాణరక్షణము చేయుచున్నది

అన్ని పాపులలో దొరకును

తామర తైలము

తామర, పీట, గజ్జికి మంచిది.

దంత చూర్ణము

పండ్లపోటుకు తీపులకు మంచి పొడుము

మోహినీ తైలము

వెండ్రుకలను పెంచి నిగనిగలాడించును

కండ్లకు చలువచేయును

శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది

అమృతాంజనం డిపో,

మదరాసు - బొంబాయి.

సంస్కృత సాహిత్య మహాసభ

ప్రథమసమావేశము, బందరు

ఇరువదిన్నాళ్ల తేది నాటికే, ఆంధ్రదేశమునందలి సం
 స్కృత పండితవర్ణులలో సుమారు సగముమంది విచ్చేసిరి
 సంస్కృత మహాసభాధ్యక్షులు అవధాని శిరోమణి కాకే శర్మ
 చార్యులవా రానాటికి రా మీగుండువల్లెటచే ప్రథమమున
 మేము ప్రకటించినట్లు 21 తేదీన సభ జరుపుటకు నిలువదని
 యెల్లరకును పూర్వదినమందే తెలిపియుంటిమి

మరునాడు (25 తారీఖున) ఉదయమున పండితులను
 జనులను నిర్ణీతకాలమునకు సభాభవనము నలంకరించిరి అగ్ర
 యుగా బ్ర శ్రీ. నోరి కుబ్రహ్మశాస్త్రిగారి తన్నుకొన
 2డి మొగుట మహాసభాధ్యక్షులుగా కెన్నుకొనబడిన యధాని
 శిరోమణి కాకే శర్మచార్యులవారు రాతే పోయినందున చాల
 విచారించిరి ఆచార్యులవారి బంధు వొక్కరు జలవరణము
 నొందినందు కైతయు చింతించిరి అంతట సగా కార్యక్రమ
 మారంభ మైనది పండిత వర్ణులగు నగ్రజ్ఞులు అయి
 నిమగ్నులు మాత్ర ముపన్వసించి తమ ధూళిసమును స్వీక
 రించిరి అంత మహామహాపాధ్యాయులు తాతా సుబ్బారాయ
 శాస్త్రిగారు పన్వసించిరి ప్రభుత్వమువా రేర్పరచిన
 విద్యావిధానములోని లోపముల నన్నిటిని
 పూసగుచ్చిట్లు చెప్పిరి. సంవత్సరములో నూటయొకబది
 కంటే పాఠములు జరుగు చినములు లేకుండుటయు, ఈకాలము
 లోగ్గన నొక్క విషయమును శేర్పక వివిధవిషయముల శేర్ప
 పరిసవచ్చుటయు, నందువలన కలుగు ననర్థములును సభాసమలకు
 మనముల కెక్కునట్లు చక్కగ నుపన్వసించిరి. పరిష్కా విధానమును
 మార్పులిచ్చు పద్ధతిని సహేతుకముగ విమర్శించి ఖండించిరి.

తన కిట్టిరోపములెల్ల తొలగింపువని ప్రభుత్వమును
 ప్రార్థించు నొక్క తీర్మానము నుపపాదించిరి వ్యతిరేకముగ
 సెవ్యరును మూట్టలేదు. ఆకారణముచే తీర్మానమైననని అగ్ర
 జ్ఞులు చెప్పిరి. ఓట్లకు బెట్టలేదు.

అంతట రాజమహేంద్రవరపు కాలేజీలోని సంస్కృత
 పండితులగు శ్రీమాన్ సమద్రాల అప్పలాచార్యులవారు ముందుగ
 సంస్కృతమున ముద్దులొల్లున ట్లుపన్వసించి తరువాత తెలుగున
 చూట్టాడిరి

తరువాత గాయకమణి హరి నాగభూషణముగారు ప్రతి
 గ్రామమునందును, వైదిక ధర్మోపరణముకొరకు, శ్రీమద్రామా
 యణాది పురాణ కాలక్షేపము గావలెనని యొక్క తీర్మానము
 నతి దీర్ఘోపాధాతముతో నుపపాదించిరి అంతట గణపతిశాస్త్రి
 గారు లేచి, పురాణపరమమైన వైదికధర్మమును తీరింపజేయును
 గారి పెంపజాలనియు నందువలన, వైదిక ధర్మోపరణము
 నకు వేదమునే జెప్పు పాఠశాల లేర్పడవలయు ననియు జెప్పి,
 వైదిక ధర్మముకొర కనుభాగము వలచు సవరణజేసిరి నాగ
 భూషణముగారు లేచి గణపతిశాస్త్రిగారిని ఖండింపబోడిరి
 సభలో కలకలము పుట్టెను చతుర్వర్ణములకును వేదమునుజెప్ప
 వలెనను తీర్మానము లేనా! పంచమలకుగూడ వేదపాఠము కావ
 లెనను వాదములేనా ఒక్కటిగాదు రెండుకాదు అన్నియు
 నుపపాదనములే అన్నియు వాదములే తుదకొక్క పెద్దగందర
 గోళములోనికి దిగినది అంతట నాంధ్రప్రదేశ్ కాశీనాథుని నా
 శేర్పర రావుగారు లేచి, నాగభూషణముగారి తీర్మానము నుప
 సహరించుకొనడని కోరగా వారల్లుచేసిరి ఆట్రాట సభ ముగిసి
 నది (12 గంటకు) బుట్టయ్యేటేట హాలులో మహిళాసభ ఒరగ
 నుండుటచే 2 గంటలకు రంగనాయకస్వామి యాలయమున
 మరల సమావేశమని తెలుపబడినది.

సభాసదులు పండితుల వాక్పాద్యుర్యము నాస్వాదించు
 బట్టె యొక్కొక్కరికి సుమారిర్పడి నిమగ్నుల కాలమియ
 బడినది. కొందరు గీర్వాసునను కొందరాంధ్రమున నుపన్వసిం
 చిరి. ఉద్దండలర పండితు లిందొక్కొక్కో గలియు భాగ్యము
 నేడుగదా కర్గిననని పండితులును పురజనులు సంతోషించిరి
 ఇంతలో గణపతిశాస్త్రిగారుచచ్చిరి. సంస్కృత విద్యనుగూర్చి
 సంస్కృత భాషలోనే వారుపన్వసించిరి వైదికభాషకొరకు
 వేదమును తాకిత భాషకొరకు కావ్యములను, పాఠశాలలయందు
 జెప్పవలెననియు, అదియును ముఖ్యముగ సంస్కృతభాషతోనే

జోధింపబడవలెననియును, శాస్త్రములను జెప్పవట్లు, నిప్పుడు
 చెప్పువిధానము మంచిది కాదనియు నాయాశాస్త్రముల మూల
 ములగు నూత్రములే మందుగ శేర్పవలెననియు, నందుచే శాస్త్ర
 ము కొంత సులభముగుటయే కాక, విద్యార్థి బుద్ధివికాసమున
 కెక్కు డివకాశముండుననియు చెప్పము నిరాపూటమైన వాక్యా
 టితో నియమితకాలములోనే ముగించిరి ప్రకృతమున నాచార
 ములోనున్న సంవిధానమునకు విగర్హములగు పద్ధతులను నూచిం
 చుటచే ప్రతివాదములు బయల్పెడవని కాని నియుక్తమైన
 పండితులు నారివారి యూర్జకు బోలెనియుండుటచే నగ్రజ్ఞులు
 లేచి తమయంతోవన్యాసమును, వివిధర్యముగను, సర్వాభిప్రాయ
 గ్రాహకముగను,వాక్పాత్యుర్యముచే సభను కాపకలగ నవ్వించు
 చుచు ముగించిరి. సభలో తీర్మానములు చేసినంతమాత్రము
 లాభము లేదనియును, ఉత్సన్నములుగా నున్న శాస్త్రముల
 ప్రచారమునకు కొందరు సనత్యాగము జేయవలయుననియును
 ఆంధ్ర సోదరులారా!

ప్రహేచ్చరించిరి
 ఆంధ్రదేశమున నిదియే సంస్కృత పండితుల ప్రసము
 సమావేశము దిగ్గంతులవంటి విద్వాంసులు సమాహూతులైన
 వారిలో సగముమంది వచ్చిరి ప్రసమును నిట్టి సమావేశమును
 జేయ సయ్యించిన మా కెంతయును సంతోషమైనది కాని
 సాహిత్యసభ యనినందుకు సాహిత్యమును గూర్చి చర్చజరుగక
 పోవుటయు ప్రస్తుతవిద్యావిధానములోని లోపములెల్ల నెరి
 గిన యనుభవజ్ఞులగు పండితులు సంస్కృత విధానమునైన నూ
 చింపక, అన్నియును ప్రభుత్వమునకే వదలితిమి యొక్కప్రా
 ర్థన తీర్మానమునుమాత్రము జేయుట మాకు కేవల మాకాధంగకర
 మైనవిని యొప్పుకొనక తప్పదు ఆహ్వానసంఘ నిర్మాణమునం
 దును, తత్సంఘముయొక్క విద్యనుసానమునందును లోపమున్న
 దనియు నంగీకరింతుము. అదియే యిట్టి యాభాసమునకు హే
 తువు కానింక ప్రథమావజయము పునఃప్రవృత్తి కధ్యంతర
 ముగాదు. నూతన విద్యావిధానమును నూచింపు వారిొక్క
 రుండిన నట్టివారికి తగు నవకాశ మియమండుటయు, చెప్పి
 నది విమటకైన చెవియొగ్గుకుండుటయు శోచనీయును "పురా
 ణ మిల్లేవ నసాధు సర్వం నచాపి కించిత్తవ మిత్వేవద్యమ్."

గాయత్రి ఆనందచౌధుర్యు, కార్యదర్శి,

చెన్నపురి బజారుధరలు

1925-వ సం॥ అక్టోబరు 30-వ తేది శుక్రవారము

1. ధాన్యములు

చందూరి బా 1-కి రు 80 0 0 మొదలు 42 0 0 వరకు		
య్యలపాటి బస్తాలు	మొదలు	వరకు
చందూరి బా 1-కి రు 48 గలవి	14 0 0	15 0 0
చందూరి బా 1-కి రు 48 గలవి	15 8 0	16 0 0
చందూరి బా 1-కి రు 48 గలవి	16 0 0	17 0 0
చందూరి బా 1-కి రు 48 గలవి	8 12 0	9 0 0
చందూరి బా 1-కి రు 48 గలవి	20 0 0	24 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి రు 205	12 8 0	18 0 0
చందూరి బా 1-కి రు 48 గలవి	12 8 0	18 0 0
చందూరి బా 1-కి రు 48 గలవి	18 8 0	14 8 0
చందూరి బా 1-కి రు 48 గలవి	15 4 0	16 8 0
చందూరి బా 1-కి రు 48 గలవి	8 8 0	9 0 0

3. నూనెపప్పులు

చందూరి బా 1-కి రు 48 గలవి	150 0 0	152 0 0
చందూరి బా 1-కి రు 48 గలవి	14 0 0	25 0 0
చందూరి బా 1-కి రు 48 గలవి	58 0 0	59 0 0
చందూరి బా 1-కి రు 48 గలవి	54 0 0	56 0 0
చందూరి బా 1-కి రు 48 గలవి	120 ముద్రానూనె	115 0 0
చందూరి బా 1-కి రు 48 గలవి	105 0 0	108 0 0

4. చిల్లరపప్పులు

చందూరి బా 1-కి రు 48 గలవి	90 0 0	
చందూరి బా 1-కి రు 48 గలవి	40 0 0	45 0 0
చందూరి బా 1-కి రు 48 గలవి	100 0 0	110 0 0
చందూరి బా 1-కి రు 48 గలవి	45,50	
చందూరి బా 1-కి రు 48 గలవి	50,55	
చందూరి బా 1-కి రు 48 గలవి	40 0 0	60 0 0
చందూరి బా 1-కి రు 48 గలవి	60 0 0	80 0 0

5. ఇనుము

చందూరి బా 1-కి రు 48 గలవి	28 0 0	88 0 0
చందూరి బా 1-కి రు 48 గలవి	28 0 0	86 0 0
చందూరి బా 1-కి రు 48 గలవి	88 0 0	45 0 0

6. లోహములు

చందూరి బా 1-కి రు 48 గలవి	72 0 0	75 8 0
చందూరి బా 1-కి రు 48 గలవి	21 4 0	21 8 0
చందూరి బా 1-కి రు 48 గలవి	18 5 0	
చందూరి బా 1-కి రు 48 గలవి	256 0 0	260 0 0
చందూరి బా 1-కి రు 48 గలవి	280 0 0	281 0 0
చందూరి బా 1-కి రు 48 గలవి	27 6 0	27 10 0

7. దూని

చందూరి బా 1-కి రు 48 గలవి	800 0 0	
చందూరి బా 1-కి రు 48 గలవి	215 0 0	

8. నూలు

చందూరి బా 1-కి రు 48 గలవి	7 0 0	
చందూరి బా 1-కి రు 48 గలవి	5 4 0	
చందూరి బా 1-కి రు 48 గలవి	7 4 0	
చందూరి బా 1-కి రు 48 గలవి	9 8 0	
చందూరి బా 1-కి రు 48 గలవి	9 12 0	
చందూరి బా 1-కి రు 48 గలవి	7 4 0	
చందూరి బా 1-కి రు 48 గలవి	9 4 0	
చందూరి బా 1-కి రు 48 గలవి	9 12 7	
చందూరి బా 1-కి రు 48 గలవి	8 0 0	
చందూరి బా 1-కి రు 48 గలవి	8 4 0	
చందూరి బా 1-కి రు 48 గలవి	7 2 0	
చందూరి బా 1-కి రు 48 గలవి	9 8 0	
చందూరి బా 1-కి రు 48 గలవి	7 4 0	

ప్రకటన

బొంబాయి ప్రెస్ డిపార్ట్మెంట్ లోని ఉన్న డి.కె. పబ్లికేషన్స్ లును నడిపించుట, టైపు సెట్ చేయుట, రావలసిన పాత్రలను పూర్తి చేయుట మొదలగునవి మేము తీసుకొని పనిచేసెదము. మరల టైపు మిక్సింగ్ న్యాయమైనది వివరములతో సహా నేడే ఈ దినపత్రికలో ప్రకటించుట.

Mr. A. P. Patwardhan
434, Thakurdwar, Bombay NO

వృత్తాంతలేఖలు

నందిగామవార్తలు

(ఒకవీలేఖరియండి)

దీపావళి భిక్షులు

ఈ గ్రామమునందలి యువకులు మాతృభక్తులును ఆంధ్ర జాతీయ కళాకాలకౌశల దీపావళి భిక్షులకు దిరుగ గారు 20-0-0 లు దొరికినవి ప్రతి సంవత్సరము ఇంచుమించుగా నింత మొత్తమును ఈ గ్రామపాఠశాల జాతీయకళాకాలకు బంప గలుగుచున్నారు.

ఖద్దరు

నందిగామ తాలూకాలో ఖద్దరు చాల తావుల పంచ మలనంద్రులైన తల్లనంద్రుల ఖద్దరు వస్త్రములు నిలువయున్నవి విదేశ వస్త్రముల ధరతగ్గుటయు కార్యగమనందలి భిక్షాభిప్రాయములు ఖద్దరు నందభిక్షునమును జన సామాన్యమునకు దగ్గుచున్నను ఈ తాలూకాయందు విరివిగా ఖద్దరు ఉత్పత్తి యగుచున్నది సరాసరిగ చొక్కా గుడ్డ సాదాగుడ్డ కల కత్తా అంచు దోపతులు ఖద్దరులో 1 పన్నాలో గజము రూ 0-8-0 చొప్పున దొరకును ఏ కార్యగమన సంఘము వారెని ప్రయత్నించినచో ఇటు వలసినంత ఖద్దరు చిక్కును.

ఆకస్మికమరణము

నందిగామ వాస్తవ్యులు ఉదారశీలుండనగు కామర్తి మహాబలేశ్వరరావు గారు కార్మిక సోమవారము పవాసముండిను ఖమ్మం భోజనము జేసి ఆస్మికముగ ఒక నిమిషములో మరణించిరి వీరి మరణము వృద్ధ యువలన మాగుటలన తట్టించియుండనని చైతన్యము చెప్పుచున్నారు దీనివల్ల ఖద్దరు కనికరము జూపుచు నిరాడంబరముగ జించు రీయనమరణమునల గ్రామమునకు గొప్పకొంత కలిగినది మరణించునాటికి 45 సంవత్సరముల వయస్సు రామలింగేశ్వరయ్యయనకు జమిందారల పక్షమున వీరు ధర్మకర్తగనుండి జనరంజకముగ వీరు తనవధులు నెఱవేర్చిరి.

వేదసభ

కడచినవారము కల్వచుండిరమున వేదసభ జరిగెను గ్రామమునందలి వేదవిద్వాంసులు తదితర ఉద్యోగులు సభకు దయచేసి సభలో నైజము చెన్నూరునివాసులు అగస్త్యయంలల్లు సేతారామభూపతిగారు వేదము ఎనుబడినాలుగుపన్నములలో ఆదిగ వసన వెనుకనుంచి మొదటికివచ్చించిరి వెనుక శబ్దము విని మొదలుచెప్పిరి ఏ పసలో యెన్నవ యత్తరమేదో ఎన్నవ పదమేదో సభ్యులు అడుగుటయే తడవుగజెప్పిరి ఇంతి యగాక కోరిన పసలకు ఒకదానికి ముందుండి వటియొకదానిక వెనుకనుండి పదిమలను దీసికొని భుజింపకుములు చెప్పి సభ్యుల నానందపరచుట గావించిరి వేదమునందు ఇట్లు పఠింపించి మధ్య ద్వివిడ సంస్కృత ఆంధ్ర మహమ్మదీయ భాషలలో నలుగురు పృచ్ఛకుల సంగీత పదములకు వ్యస్తాక్షరీ గూడ చక్కగా జెప్పిరి శ్రీఘనపాఠిగారికి డెబ్బదినాలుగు సంవత్సరముల వయస్సు వార్ధకమునుగూడ మ్రొక్క బోని జ్ఞాపకశక్తితో పఠింపల యందు నిలిచివిజయమునంది లోకాసాధ్యమున నుండివేదప్రాంధి శ్రమము జూపుచు నీవహమభావులను వేద మూర్తి యనుటకు సంశయములేదు ఈ గ్రామవాస్తవ్యులు ఈ ఘనపాఠిగారిని రమారమి రు 60 యొక ఒసంగి వహించిరి. ఈ తాలూకాలో నింక వటికొన్ని తావుల సభలు జరిపి స్వగ్రామమునకు వెళ్లుదు నని వారు చెబుచున్నారు.

ఆంధ్ర శ్రీ మద్భాగవతము:-

ఇది వ్యాఖ్య లన్నిటియందున్న విషయము చెప్పి తెలియించు బడినది ఏ శ్లోకమున కేపయ్యమో తెలియుటకు శ్లోకసంఖ్య గూడ జేర్చబడినది విశేషార్థము లుండుతావున ఆంధ్ర సర్వము ప్రాయశఃపడి ధారణమంతగ్రంథము గొప్పదీక్ష గలదు.

మూడువాల్యములు	12-0-0
శ్రీమదాంధ్ర బ్రహ్మండపురాణము	5-0-0
శ్రీ ఆంధ్రలలితోపాఖ్యానము	1-8-0
హాలాస్యమాహాత్మ్యమునందము	0-12-0
మధురాపురమాహాత్మ్యము	0-12-0
విచిత్ర వాడుకాపట్టాభిషేకనాటకము	0-12-0
పారిజాతవాసము	0-12-0

జనమంచి శేషాద్రిశర్మ, కడప.

రాజమండ్రి

(స్వకీయ విలేఖరి)

మునిసిపల్ ఎన్నికలు

అక్టోబరు 28-ఖాళీఅయిన ఉపనివాసములలో మూడు స్థానములు పోటీలేకనే పూర్తిచేయబడినవి. ముగిసిన రాజ్ కండుల వీరరాఘవస్వామిగారును, గ్రంథి సత్తిరాజుగారును, అల్లాడ సోమలింగం గారును పోటీలేకనే ఎన్నుకొనబడిరి తక్కిన ఏడుస్థానములకు నిన్న ఎన్నికలు జరిగినవి పెట్టెలు యారోజున తెరువబడినవి. నాల్గవవాగ్ధనుండి ముగిసిన రాజ్ కండుల రామన్నగారు ఎన్నుకొనబడిరి. వీరికి 71 వచ్చెను ఈస్థానమునకే పోటీ చేసిన ముగ్గురు వ్యక్తులు వ్యక్తిగత కార్యకర్తరావు బి.వి.బి.యల్. గార్ని 81 వోట్లువచ్చెను గేదెల రామన్నగారు ఎన్నుకొనబడినట్లు సభ్యులకు చెబుమానుగారు ఎరుకపరచిరి వియవవార్డు నకు ముగిసిన రాజ్ కండుల వెంకటాచలం బి.వి.బి.యల్. గారును, మాదికెట్టి వీరవెంకయ్య గారును పోటీచేసిరి వెంకటాచలం గారికి 62 ఓట్లువచ్చెను వీరవెంకయ్యగారికి 58 వోట్లు వచ్చెను వెంకటాచలంగారు ఎన్నుకొనబడినట్లు చెబుమానుగారు సభ్యులకు ఎరుకపరచిరి ఆరవవార్డునకు ముగిసిన రాజ్ కండుల వీరగండి వేంకట కృష్ణారావు బి.వి.బి.యల్. గారును, గుజ్జా వీరభద్రస్వామి గారును పోటీచేసిరి కృష్ణారావుగారికి 68 వోట్లు వచ్చెను వీరభద్రస్వామిగారికి 55 వోట్లువచ్చెను కృష్ణారావు గారు ఎన్నుకొనబడినట్లు చెబుమానుగారు సభ్యులకు తెలియజేసిరి ఏడవవార్డునకు ముగిసిన రాజ్ కండుల సోమిన కామేశ్వరరావు, బి.వి.బి.యల్. గారును, అప్పన సుబ్బారావుగారును పోటీచేసిరి. సుబ్బారావు గారికి 80 వోట్లువచ్చినవి కామేశ్వరరావుగారికి 45 వోట్లువచ్చినవి అప్పన సుబ్బారావు ఎన్నుకొనబడినట్లు చెబుమానుగారు ప్రకటించిరి తొమ్మిదవవార్డునకు ముగిసిన రాజ్ కండుల బోడపాటి రామలింగం గారును, సరికెల్ల విశ్వేశ్వర ప్రసాద రావు గారును పోటీచేసిరి ప్రసాద రావుగారికి 90 వోట్లును, రామలింగంగారికి 66 వోట్లును వచ్చినవి సరికెల్ల విశ్వేశ్వర ప్రసాదరావుగారు ఎన్నుకొనబడినట్లు చెబుమానుగారు తెలియపరచిరి 18 వ వార్డు నకు ముగిసిన రాజ్ కండుల దొంగారావు బుచ్చిరాజుగారును, వోలేటి శేషగిరిరావుగారును పోటీచేసిరి బుచ్చిరాజుగారికి 111 వోట్లును, శేషగిరిరావు గారికి 64 వోట్లును వచ్చినవి బుచ్చిరాజుగారు ఎన్నుకొనబడినట్లు చెబుమానుగారు తెలియపరచిరి, 21 వ వార్డు నకు ముగిసిన రాజ్ కండుల వాసిరెడ్డి రామలక్ష్మణగారును, పెండ్యం అప్పలక్ష్మణి గారును పోటీచేసిరి రామలక్ష్మణి గారికి 92 వోట్లును, అప్పలక్ష్మణి గారికి 60 వోట్లును వచ్చినవి ముగిసిన రాజ్ కండుల వాసిరెడ్డి రామలక్ష్మణి గారు ఎన్నుకొనబడినట్లు చెబుమానుగారు తెలియపరచిరి ప్రస్తుత చెబుమానుగారు మ.రా.రా. సోమిన బాపయ్యగారును, ముత్తంగి నూర్యారావుగారును నామినేషను కారితములు దాఖలుచేసినాడ వారి అభ్యర్థిత్వమును మానుకొనిరి.

తిరుత్తన

(స్వకీయవిలేఖరి)

రైలుతంత్రుల తెంచుట

అక్టోబరు 27-తిరుత్తననుండి రేణిమంటపూర్ముగా బోవు రైలులైనులో తిరుత్తన రైలు స్టేషనునకు సుమారు 1 1/2 మైలుదూరమునయుండు పంపిగప్పము (ధరణిరావుపురం) గ్రామమునకు గల 23 కేసీరాత్రి నాయుడు పంచముల కొందరు చేరి ప్రోత్సాహమునకు తెచ్చి మా కనుగా వేయబడిన రైలు లంకలను (తీగలను) ప్రెంచుచుండగా ఈదొంగతనము జరుగనీయక కాపలా (పెట్టెలు) కాయుట కని నియమింపబడిన స్థానిక పోలీసుజనాను గ్రంథిమిగల చరుకుదనముగ కని పెట్టియండి దొంగలపైబడి పట్టుకొనిరి. తెంపబడిన తంబిలిగలతో యిద్దరు మాత్రమే వారికి పట్టుబడినందున మిగిలినవారు వారికిని చోరల నీయూయ్యలతో సహజైలునందుంచి శేషులను యింకను పోలీసుగార ఆమాకి ఓరుచు న్నారు.

మోటారు బస్సులు

కుయూరియండు గల "క్రిష్ణప్రభా" మోటారు బస్సు స్టేషను నుండి యిప్పుడు తిరుత్తన బోలెడు కలముల నడుపుచుండు ఎన్నుకొనబడిన గా, కరియొక బస్సుగూడ నూన పుగ కోరియున్నాడు కనకమ్మ స్టేషనునందు తిరుత్తనకిగా, సర్దిపట్ట నుండి రామకృష్ణరాజుగారి హోంకపురములనుగాని దానిని నడపులాగు జెప్పుచున్నారు.

తిరుపతివార్తలు

(స్వీయవిలేఖరి)

చిరతానూరు తాయార్ల సన్నిధిలో ప్రవేశించిన పంచమునివై కేసు.

అక్టోబరు 27 -యతిరాజుదాసు అను పంచముడు (పురుషోత్తమ మదరాసు) 18-10-25 లేదన తాయార్ల గుడిలో ప్రవేశించినట్లు 5 గురి సాక్షులను 19-10-25 లేదన విచారించిరి. నిన్నటి రోజున వాయిదా వేయబడియుండినది. దేవాలయం బ్రహ్మీగారగు మహాంతుగారిని కొన్ని రికార్డులతో హాజరుకావల సినదిగాను, దేవస్థానం పండితులగు మహామహాపాధ్యాయులగు, కపిస్థలం- దేశికాచార్యులును శాస్త్రపుస్తకములతో హాజరు కావలసినదిగా పోలీసువారు సమ్మతము తీసికొనియుండిరి నిన్నటి రోజు వాయిదా 26-10-25 లేదన ఘోషింపబడినది. రుద్రసింహగారియెదుట విచారణకు వచ్చెను మహాంతుగారిని రికార్డులను తన గుమాస్తాగారిద్వారా పంపిరి మహాంతు గారి వక్త్రము, యం వరదాచార్యులుగారు, కోర్టుకు వచ్చియుండిరి. మేజిస్ట్రేటు కేసును పిలువగానే, ప్రాసిక్యూటింగు ఇన్ స్పెక్టరు 10 నిమిషములు వాయిదా కావలయును. మహాంతు గారికి చెప్పి పంపవలె ననిరి కొంతసేపటికి మహాంతుగారి వక్త్రముతో యోచించుకొని, ప్రాసిక్యూటింగు ఇన్ స్పెక్టరు, మహామహాపాధ్యాయులను సాక్షి మొదట విచారించుటగు కోర్టుకు చెప్పిరి. పండితులు కోర్టుకు వచ్చిరి. మామూలుప్రమాణము కాగానే, యాప్రకారం సాక్ష్య మిచ్చిరి

నేను సంస్కృతపండితుడను నాకు మహామహాపాధ్యాయ బిరుదును గవర్నమెంటువారు రిచ్చినారు. నాకు అందు లకుగాను సం||రం 1-కి రు 100 గవర్నమెంటువారు యిసాం యిచ్చుచున్నారు. నేను తిరుపతిదేవస్థానం పండితుడను. ఈ హోదా మహాంతువారు ఇచ్చినారు

ప్రశ్న -కాస్త్రంలో మలవాళ్లు గుడిలోకి పోవచ్చునని చెప్పుచున్నదా?

బదులు -గుడికి ప్రవేశిస్తే ప్రాయశ్చిత్తం సంప్రదించు చేయవలసినది ఆగమశాస్త్రప్రకారం ప్రతిష్ఠ చేసిన గుడికి ప్రవేశిస్తే సంప్రదించు చేయవలయును - అని యున్నది చిరతానూరు దేవస్థానం ఆగమశాస్త్రప్రకారం ప్రతిష్ఠ కాబడినది.

ప్రశ్న:- అంటే పోవుటవలన తప్పు కలదా?

బదులు -పోవుటవలన తప్పు. అందుచేత సంప్రదించు కేయవలసినది అని కాస్త్రంలో వున్నది.

ప్రశ్న - ఏకాస్త్రంలో?

బదులు - పంచరాత్ర ఆగమమునకు చేరిన ఈశ్వర సంహితలో 18 వ అధ్యాయంలో 18 వ శ్లోకం మొదలుకొని 160 వరకు. 152, 153, 154 శ్లోకములనుతర్జుమాచేసి చెప్పిరి కోర్టువారిచే ప్రశ్నలు.

పాపంచేసినవాండ్లు పోతున్నారా? లేదా? చండాలులు అంటే ఎవరు?

ప్రాసిక్యూటింగు ఇన్ స్పెక్టరును చూచి కోర్టువారు ఎదిరి హిందువు. దేవస్థానం, హిందూదేవాలయము ఎదిరి తిరమణి ధరించి యున్నాడు ఏమి చెప్పెదరు?

ప్రాసిక్యూటింగు ఇన్ స్పెక్టరు యాతీరున చెప్పెను, ఎదిరి హిందువుగ నుండవచ్చును అయితే చండాలుడు, శాస్త్రములలో పోకూడవని యున్న దనిరి

కోర్టువారిచే ప్రశ్న -ఈశ్వరసంహితలో చండాలులు అంటే ఏమి చెప్పుచున్నది?

సాక్షిబదులు -ఆశౌచవర్ధిర్యుడై: అను శ్లోకమును 153 శ్లోకమును చెప్పిరి. ఆశౌచంకలిగిన మనుష్యులు మహాపాతకం చేసిన మనుష్యులు. చండాలులు ప్రపంచిన స్త్రీ, రజస్వల అయిన స్త్రీలు తాకకూడను.

ప్రశ్న:- మలవాడు అనేవాడు ఏజాతిలో చేరిన వాడు?

మలవాళ్లు చండాలుల తెగలో వస్తారు.

ప్రశ్న:- మలవాడు చండాలుడు అనేదానికి "అమర కాకకుడు" ఏమి చెప్పియున్నాడు?

బదులు - చండాలుడు అంటే మలవాండ్లు అని అను ర నిఘంటువు చెప్పుచున్నది.

నేను 28 లేద పైకేసు 2 ఘంటలకు పిలువబడినను. ఎదిరి కోర్టువారు ప్రాసిక్యూటర్ సాక్షులను క్రాస్ ఇంటర్వ్యూ చేసిరి

డిఫెన్సుసాక్షులు బున్నారా అని అడిగిరి. నేను ఒక్కడనే మదరాసునుంచి వచ్చితిని అని చెప్పెను

పిమ్మట కోర్టువారు కేపు తీర్పు చెప్పబడునని చెప్పిరి (లే యు) ఏ వి రంగంబిట్టిగారు బందరునుంచి 12 ఘంటలబంకిలో దిగిరి శెట్టిగారు వెంటనే, మునసబుకోర్టువందుండిన ప్లీడ్ జో చెప్పిరి వారిలోముఖ్యులు, మేముకూడను నిర్ణయముగా నున్నాము పూర్తి నికాల్తానామా యివ్వలేదు ఇచ్చులాగుంటే నిర్ణయముగావస్తాము అనిచెప్పిరి ఫీజుకూడ తీసుకొనక వాదించుటాన చెప్పిరి ఎదిరివకాల్తు రి గ్యురికి యిచ్చెను వారు వెంటనే ఒకమనువు (పిటిషన్) దాఖలు చేసిరి

ఎదిరికి కోర్టువ్యవహారములు తెలియవనియు, ప్రాసిక్యూటర్ సాక్షులను పిలిపించవలసినదనియు, పంచముడు గుడిలోనికి పోవచ్చుననుటకు అనుభవములు నిర్ధారములు వస్తారంటు గురించి "మహాత్మ్యగాంధీగారు జబర్దస్తి ఆశ్రమం, అహమ్మదాబాదు, స్వామిశ్రద్ధానందులవారు, ప్రకృతం మదరాసు, పండిత నీలకంఠాస్త్రిలు, తిరువణ్ణామలై, క శేషచార్యులు, మదరాసు, వీరలను డిఫెన్సుసాక్షులుగా విచారించవలెననియు మనువు దాఖలు చేసిరి

యం వెంకటస్వామయ్య బి ఏ బి యర్, అల్లాడి పద్మాభయ్యగారు, బి ఏ, యం ఆర్ వరదాచార్య బి ఏ ప్లీడ్ రు ఎదిరితరపున మేమోదాఖలుచేసి వాదించిరి మేజిస్ట్రేటువారు రెవల్యూజీజు ప్రాసిక్యూటింగు ఇన్ స్పెక్టరు వస్తారు వారిని విచారించి కేపు వు తీర్పు చేసెదననిరి

ప్రశ్న -తమకు తెలిసి చండాలుడుగాని మలవాడుగాని గుడిలో వెళ్లియున్నాడా?

బదులు -లేదు.

కోర్టువారు -ఎదిరినిచూచి, క్రాసుచేస్తావా సవాళ్ళు అడుగుతావా అని అడిగిరి

బదులు -నేను పోయింది లేదు

కోర్టువారు -నీవు యింక ఏమైన చెప్పేదిగావుంటే చెప్పు అని ఎదిరిని అడుగగా, మనువుచెప్పినదే అని బదులు చెప్పెను

నీవు పీసెట్ కోర్డ్ 295 నెక్స్టు ప్రకారము నేరముచేసిన వాడయినావు నీవు నేరస్థుడా కావా అని అడిగిరి నేనెట్లు నేరస్థుడగుదునని ఎదిరి బదులుచెప్పెను కేసు మరల 29-10-25 లేదకి వాయిదావేసిరి

దీడక్లన్ మిల్లు ప్లార్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్, బెజవాడ

రైసుమిల్లులకు కావలసిన యావత్తుసామానులు సరసమైన ధరలకు సప్లయచేయబడును ఎమ్రి, సిమెంటు, సాబ్బు, వైరుక్లాతు, జల్లెడరేకులు, పాప్టింగులు, పైపులు, అన్నిపైజాలు చెన్నపురి రెట్టప్రకారం బెజవాడలో డెలివరీ యివ్వబడును. ఒక బ్రయలటర్లరు యిచ్చినచో మాసరసతయ సామానుల యొక్క న్యాయతయు తమరే గ్రహించగలరు

N. B ఆయిర్ ఇంజనులు, స్టీ ఇంజనులు, హార్లు, వల్లరులు ఎగైరా షీనరీకి మా చెన్నపురి కార్యాలయము

118 రు ఆర్కినియన్ స్క్రీటు, మద్రాసుకు గోరినాము.

తీర్చిపడుడి! కొద్దిపాటుమాత్రమే! తీర్చిపడుడి! ఆల్కార్యము ఆంగ్లనాటక ప్రపంచము నాటకములు బుద్ధ కానంద ప్రభాతమే!

హృదయతంత్రుల జలింపకేయు కరుణరస ప్రవాహములే! ప్రేమస్వరూపిణీయేయ యశోధరఆత్మవిశ్వాసము, స్వాస్థత్యాగము, క్షామ్యములు "

నవినభావములు. ప్రేమలాపములు, వియోగ వ్యధ మనోహరము పొందిగీతములు. తివర్త చిత్రపటముతో

ప్రతి ౧ కి ౧-౦-౦, డజను ౧౦-౦-౦ లు కోటంరాజు సత్యనారాయణ,

2376 గాంధీపేట-గుంటూరు

అద్భుతములలో అద్భుతము 1740

ఏదమందు నను తక్షణమే, అద్భుతముగా 24 గంటలలో గుణ

మగును అది గుడ్డలను పాడుచెయదు బౌషధము వాడుట కూడ చాల సులభము ఒకసారి వాడిచూచినవారు వరల ఎన్నటికిని దీనిని వలరు బుడ్డి 1 కి ధర 0-8-0

అమరావతి యేజన్స్, పార్కుట్రపున్న మద్రాసు.

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

జులైసరకులు (30-10-25)

ఇరువివిధముల "పిస్" ధరలు కారికమ్ములు—22 X 22 మంగిసమార్కు (ఎ) రు 10-6 (బి) రు 11-12-0 సరాసరిరకము రు 10-8

కారికమ్ములు—22 X 22 వేరు రకములు (బి) రు 10-12, సరాసరిరకము రు 9-10.

తెలుపుములు—1708 రు 15-4, గ్లాస్ 9000 రు 15-8, ఎల్. ఎల్ 73 రు 10 14, ఇ సి 73 రు 11-8, 88-888 రు 15-14, బి. సి 73 రు 11-0, 7973 రు 11-0 2903 రు 9-10, 8973 రు 11-0. 880 రు 10-8

నూలు 40 నెంబరు, సీమ (5 పౌల్ కట్టు) -టాక్రీ రు 7-14-0, చలువ రు 8-7, పచ్చరంగు రు 10-3, పడవ రు 9-4-0, కాళి రు 9-8, సవరను రు 9-4.

40 నెంబరు జపాను (పదిపానుల కట్టు) -నక్షత్రము రు 18-0

60 నెంబరు సీమ (5 పౌల్ కట్టు) -అడకతెర రు 19-1-0, నెమలి రు 18-14, "గేట్" రు 18-12, గొడ్డలి రు 11-8-0 గడిబండి రు 11-0-6, ఎద్దు గడియారము రు 11-0, సింహము వేటకాదు రు 11-1-0, పెనసలు రు 11-0-0

60 నెంబరు జపాను (పదిపానులకట్టు) - భూగోళము రు 17-14, నీలంచేప రు 20-6-0

లోహములు ఇనుము. -బెల్లియను చట్టకమ్ములు ఒక బారువకు ధర రు 28, రు 29.

ఇత్తడిరేకు -ఇంగ్లీషు రు 257, జర్మను (డిప్ మాష్) రు 252, రాగరేకు - రు 281,

టిక్రేకు - (90 మొదలు 95 వరకు ఉన్న కేస్ ఒకటికి) రు 19-4-0

కలాయపెంకురేకు -24 "గేట్" 6" 7" 8" రు 15-4, 9" రు 15-8, 10" రు 15-8

సిమెంటు పిపాకు వెల - నార్వే ఆవుచూర్లు - రు 10-8, "ఎస్-బే" రు 10-12-0 రంగులు హార్డెన్వైట్ పిపాధర

అలిజరైక్ -20% ఆవుచూర్లు - రు 72, 20% నాల్గు గుజ్జుములు రు 69,

"బైక్రోమేట్ పాటాన్" హార్డెన్వైట్ ధర 83-0, చక్కెర

జావా సిద్ధము సరకుమాటలు 1-కి 27-2-0 వాయిదాధరలు - నవంబరు రు 26-4, డిసెంబరు రు 26-4,

వేరుసెనగనూనె "గాసుగ" రు 117, "పెస్" రు 112, 111,

అముదము రు 105 (గ్రామధర) పదునుచేసిన తోలు రు 1 టిక్కి

	మొదలు	వరకు
ఎద్దుతోలు (8 మొదలు 8 1/2 రతులు) రు 0 15 8	రు 0 15 8	రు 0 15 9
" (తేగి) రు 1 2 0	రు 1 2 0	రు 1 2 6
" బెంగళూరు (8 మొదలు 8 1/2) రు 0 15 6	రు 0 15 6	రు 1 0 0
" " (తేలిక నరకము) రు 1 2 6	రు 1 2 6	రు 1 2 9
" (మట్టు) రు 0 15 3	రు 0 15 3	రు 0 15 6
" (విజయనగరం 7 1/2 7 1/2) రు 1 0 0	రు 1 0 0	రు 1 0 6
" (ఏలూరు 7 7 1/2) రు 1 0 6	రు 1 0 6	రు 1 0 9
గేడతోలు రు 0 9 9	రు 0 9 9	రు 0 10 0
గేడమాడతోలు రు 1 0 0	రు 1 0 0	రు 1 1 0
ఆవుమాడతోలు రు 1 11 0	రు 1 11 0	రు 1 12 0

రత్న పురుష లేహ్యం

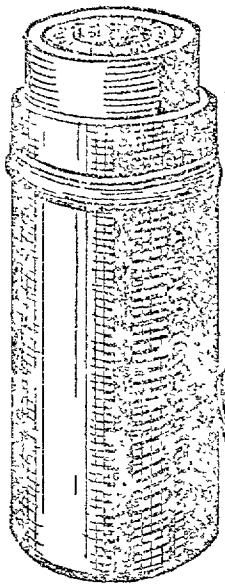
శుక్లవసును పోగొట్టి బలముగలుగజేయు అద్భుతలేహ్యం ఏకారణముచే సంభవించిన శుక్లవస్త్రమైన పారదోలు నని అనేకులు కొనియాడినారు మేహమువల్ల వచ్చినవ్యగ్ర, మూత్రరోగములుకూడా తగ్గును. డిప్రీ రు 8-4-0

(క్రవ్యాధి) 1963

అశీర్వాదులుపోగొట్టి అన్నమరుగనట్లు చేయుటయే గాక మంచిజరరాగ్ని కలగజేయును. తులం 1 కి రు 1-0-0. పట్టాభిరామ వైద్యశాల గోదావరిజిల్లా (రాయవరం)

అమృతాంజనము

చక్కనిదబ్బితో సహా సీసా 1-కి రూ 0-10-0; డజన్ 1-కి రూ 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుళెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

మీగడవలె సమృద్ధిగా నుండు
నురుగువలన సుఖముగా
క్షౌరము చేసుకొనుటకు వీలగును.

ముఖమును ఎండనీయదు.

1

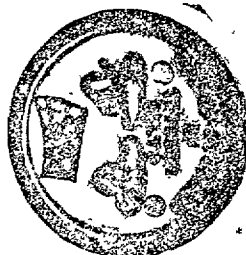
“ఎరాన్ మిక్”
వే వింగున్టిక్

ఎరాన్ మిక్ పర్ఫ్యూమర్స్, లండన్, పారిస్.

అన్ని స్థానములందును దుకాణదారులయొద్దను దొరకును.

Powell's Extract of Golden

(4321)

పవలుగారి అమృతమైన గెనో

నెగరో గమునకు

అద్భుతమైన గుణ మిచ్చును.

ఆంగ్ల ఆయుర్వేద ఔషధములనుండి తయారుచేయబడినది.

సెగరోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్ర
పిండములయొక్క వాపు, శుక్లవర్ణము, బలహీనము, వీపులోనొప్పి
మొదలగు వాటిని ఇది నమ్మకముగా కుదుర్చునట్టి దివ్యౌషధము.

గుణము:— 6 మోతాదులగెనోను పుచ్చుకొనిన తక్షణమే
ప్రవణము తప్పక నిలుచును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చిక్కు
లన్నియు మాయమగును. మూత్రమందుండు మంటకూడ తగ్గును.
దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దానిని వాడవలెను.

తీక్ష్ణమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర రూ. 1-4-0.

తీర్థవ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర రూ. 1-8-0.

మా దివ్యౌషధములను సుప్రసిద్ధమైన దుకాణము లన్నిటిలోను దొరకును.

మా చిత్రవిచిత్రపు క్యాటలాగ్ నకై వ్రాయుడు.

ఈ క్షరము లన్నియు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

N. Powell & Co.,

Manufacturing Chemists,

Lamington Road, BOMBAY

ప్రతాపక స్మారిమాత్రలు

మిక్కిలీపూటును సువాసనగలవి. తాం
బూలములోగాని విడిగా గాని 1-2 మాత్ర
లను పుచ్చుకొనిన మిక్కిలి రుచికరముగా
నుండుటయే గాక, అజీర్ణము, వాయువ,
జలుబు, జ్వరము, దగ్గు, ఉబ్బసము, కలరా,
ప్లేగు మొదలగు వ్యాధులను ఖండించును.
పతి గృహముం దుండదగినది. 250 మాత్రల
సీ|| 0-4-0. డజన్ సీ|| 2-8-0 వి.పి. అ. 6.
పి. సి. వ. అందు కో,

351-5 ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిచేపి. (కెల్లూరుజిల్లా)

మాన స్థాల్లా సి నీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

వెలసలభము! (పోస్తుభిర్లుప్రశ్నేకము) గుణాధికము!

కఠిరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగెడి వైత్యకాకల
కీమాత్రలు దివ్యావృత్తము. అజీర్ణము, అరుచి, అవులింతలు,
అగ్నిమాండ్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల
యందు బుడయము, పిక్కులు, పార్శ్వములు, శిరస్సు,
ప్రేళ్లు, అనులు మొదలగువానియందు గలిగెడి నొప్పలను
బోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యముకును దెచ్చును.

ఈమాత్రలు మేహవారోగ్యములను వెంటనే మాన్పును.
ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల ఔషధ
మునకు చేరకు పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును.
ఒక్కసారి వాడిమాచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:— (1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్తు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా

యునానీ శరీరారోగ్యసంజీవి

సర్వకాలములందు ఉపయోగింపదగిన లేహ్యము

ఇది రక్తమును శుద్ధిపరచును. క్రొత్తరక్తమును పుట్టించి

వనోయుల్లాసము గలిగించును. దాదాపుమైన ఆకలిపుట్టించి

కాయోద్ధి చేయును. ఆశీర్వాదైత్యరోగములను, సర్వమేహము

లను, సెగ, సవాయి దుర్బాములు, రసవృద్ధి, పీర్జవృద్ధమువలన

కలుగు సర్వవ్యాధులను, చూ, శ్వాస, క్లేష్మ, రోగములను,

పదివిధముల మూలకంకలు నశింపజేయును. మలాసాగో

కాలవిరోధము చేయించును. స్త్రీల శ్వేతరక్త కుసుములు

ప్రదర్శమురోగములను స్వబహిష్టభగ్గులను అద్భుతమును.

మదుర్బును. ఇది మెదడు సమసరించియుండు సర్వవ్యాధుల

నివారణజేసి జ్ఞాపకశక్తిని శ్రేష్ఠరోగములున్న బాగుజేయును.

ఈలేహ్యము వనమూలికలతో తయారుచేయబడినది. ఇందులో

రస విష గంధకారులు వున్నట్లు రుచివలన రుజువుపరచేయెడల

రు 500 లు బహుమతి యిచ్చబడును. అందరకు ఉపయోగపడు

నటుల తక్కువగరకు యిచ్చుచున్నాము. ఈలేహ్యము సేవించిన

ప్రతివారును దీని గుణములు తెలిసికొనినపిమ్మట 24 తుల

ముల బంగారము ఖరీదు చేయగల దని భృష్మముగా నమ్ముగలరు.

ప్రతిబడిపిల్లలకు మిక్కిలి అవశ్యమైనదని నమ్మువలయును. ఇది

వాడేటప్పుడు ఏవిగ వైన పర్యాయము. 24 తులముల లేహ్యము

వెల ఖర్చులు సహా రు 2-3-0.)

యం. అజీజుద్దీన్, పితాపురము, గోదావరిజిల్లా.